

DE PROFEET ZACHARIA.

Het Boek der Profetieën van Zacharia, den zoon van Berechja, bevat de voorspellingen van dezen Profeet, op bevel des Heeren en gedreven door den Heiligen Geest, welke betrekking hebben op de toekomstige ontwikkeling van het Rijk Gods, neergelegd in zeven visioenen, en de voorwaarde, waarop Israël in die heerlijkheid delen zal, maar ook die, welke behelzen de gerichten over de anti-goddelijke wereldmacht, tegelijk met de oprichting van het rijk der heerlijkheid, terwijl de Profeet eindelijk tevens wijst op den strijd van het volk Gods tegen alle machten, die zich stellen tegen de komst van het koninkrijk des Heeren.

Op nog jeugdigen leeftijd Haggai ter zijde gesteld, treedt hij op, om het ontmoedigd volk moed in te spreken, door het te wijzen op de heerlijkheid der toekomst, maar ook om het tevens te bepalen bij den strijd, dien het volk Gods tegemoet gaat.

Het Boek laat zich verdelen in vier delen.

Het eerste deel (Hoofdst. 1:1-6 :16) bevat in zeven visioenen, de voorspelling omtrent de toekomstige ontwikkeling van het Rijk Gods.

Het tweede deel (Hoofdst. 7 en 8) bepaalt het volk bij de voorwaarde, om te delen in de heerlijkheid, die voorspeld is.

Het derde deel (Hoofdst. 9-11) voorspelt het gericht over de wereldmacht, die zich tegen God stelt en tevens die omtrent de oprichting van het rijk der heerlijkheid.

Het vierde deel (Hoofdst. 12 en 13) bevat de voorspellingen, hoe Israël zal te worstelen hebben met die anti-goddelijke wereldmacht, maar ook zijn verheerlijking in den laatsten tijd.

Aan deze vier delen gaat in Hoofdst. 1:2-6 een inleiding vooraf, om het volk op het rechte standpunt te plaatsen, en om het te doen vernemen, dat wat de Profeet gaat spreken. het is op uitdrukkelijk bevel van den Heere der heirscharen.

HOOFDSTUK 1.

VERMANING TOT BEKERING EN GODSVRUCHT, BEVESTIGD DOOR TWEE GEZICHTEN.

1. In de achtste maand, in het tweede Jaar van DariusHystaspes, ongeveer 2 maanden na de eerste voorzegging van Haggai en de daardoor aangedrongene wederopvatting van het bouwen des tempels (Hagg. 1:1, 15), en enige weken na de voorzegging van denzelfden omtrent de toekomstige heerlijkheid van den nieuwen tempel (Hagg. 2:1 vv.), geschiedde het woord des HEEREN tot Zacharia (= de Heere gedenkt), een naam door vele personen in de heilige geschiedenis gedragen), den zoon van den waarschijnlijk vroeg gestorven, en daarom ook in Ezra 5:1; 6:14 niet genoemden priester Berechja (= gezegend door Jehova), den zoon van Iddo (= tijd van Hem), het hoofd van een der met Zerubbabel en Josua uit de ballingschap teruggekeerde priestergeslachten (Neh. 12:4), den Profeet. Nog op jeugdigen leeftijd was hij uit Babylon teruggekeerd, volgde hij zijn grootvader in de priesterlijke waardigheid op, en werd nog als jongeling tot Profeet geroepen, den ouderen Haggai tot medehelper gegeven, opdat door den mond van twee getuigen het woord Gods te eer zou worden geloofd. De Heere riep hem tot Profeet, zeggende:

Door dit vers wordt het eerste woord ingeleid, dat de Profeet door openbaring des Heeren ontving, waardoor hij bij de gemeente werd ingeleid en als gewoon geroepen Profeet bevestigd.

Wat de tijdsomstandigheden aangaat, onder welke onze Profeet werkte, zo zijn het geheel bij de Hagg. 1:1 geschilderde, alleen met dit onderscheid, dat het volk den tempelbouw reeds weer was begonnen. Zacharia had dus een volk voor zich, dat, door Haggai reeds opgewekt, voor des Heeren huis en zaak gewilliger was geworden. Omtrent zijn persoon weten wij behalve hetgeen boven in den tekst uit de Boeken van Ezra en Nehemia is aangehaald, niets met zekerheid. Volgens Hoofdst. 7:1 heeft zijne profetische werkzaamheid meer den 2 jaren geduurd; bovendien verhalen de kerkvaders, dat hij in hogen ouderdom is gestorven, en naast Haggai begraven. De Rabbijnen verwisselen hem met Zacharia, die in 2 Kron. is genoemd, en beweren, dat hij tussen den tempel en het altaar is gedood (2 Kron. 24:22).

Wat Haggai's roeping was, nadat het eerste deel van zijn werk was bekroond, was Zacharia's doel. Hij moest het volk, dat een weinig gevoeliger was geworden den armen, kommervollen tegenwoordigen tijd verklaren en moed in spreken door de belofte der toekomstige heerlijkheid, maar ook, opdat het niet gerust zou worden, niet verzwijgen, wat nog nodig was, en welke ernstige tijden het moest tegengaan, om de beloofde heerlijkheid deelachtig te worden.

Het Profetische boek, waarin Zacharia de van den lere door Zijnen Geest ontvangene mededelingen zo heeft neergelegd als hij ze ontvangen heeft, is in vier hoofddelen verdeeld. Het eerste (Hoofdst. 1:7-6 :15) stelt in zeven visioenen en een deze besluitende zinnebeeldige handeling de toekomstige ontwikkeling van het rijk Gods in hare hoofdmomenten voor; het tweede (Hoofdst. 7 en 8) drukt bij gelegenheid van een antwoord op ene vraag over de

gedenkdagen van Jeruzalem's verwoesting, het volk de voorwaarde op het hart voor het bereiken der heerlijkheid, welke in de gezichten is toegezegd, en gaat daarmee tot de volgende twee delen over, welke bij elkaar behoren. het derde deel (Hoofdst. 9-11) voorzegt het gericht over de anti-goddelijke wereldmacht, en de oprichting van het rijk der heerlijkheid. Het vierde en laatste deel eindelijk (Hoofdst. 12 en 13) voorspelt den strijd van Israël tegen de wereldmacht, en zijne gehele bekering en verheerlijking in den laatsten tijd. Bij deze vier delen, welke een wel afgerond geheel vormen en onder elkaar nauw verbonden zijn, vormt nu Zach. 1:2-6 ene korte inleiding, welke den lezer het juiste gezichtspunt voor het volgende geschrift moet geven, en waardoor de Profeet zijne Goddelijke roeping bekend maakt.

2.

Vs. 2-6. Het voorwoord. In het eerste woord Gods, dat tot Zacharia kwam, en dat zijne roeping tot Profeet voorstelt, laat hij aan alle grote beloften in het volgende de ernstige vermaning voorafgaan, om zich oprecht tot den Heere te bekeren, en zich niet, door weer in de zonden der vaders te vervallen, gelijke straf op den hals te halen.

2. De HEERE is, zo als u allen nog vers in de gedachte is, zeer vertoornd geweest tegen uwe vaders, daar Hij het rijk van Juda met Jeruzalem en den tempel liet verwoesten, en het volk in ballingschap wegvoeren.

3. Daarom zeg tot hen, de nu levende kinderen van deze vaders: Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Keert met uw ganse hart weer tot Mij, spreekt de HEERE der heirscharen, zo zal Ik ook met Mijne volle genade, weer tot ulieden keren 1), en Ik zal nog veel groter dingen aan u doen, dan Ik tot heden heb gedaan, daar Ik u reeds rijkelijk getroost en gezegend heb (Hagg. 1:13), zegt de HEERE der heirscharen.

1) De oprechte boetvaardigen, die waarlijk gevoelig zijn voor de zonden, zullen niet alleen zien, dat de zonde een scheiding gemaakt heeft tussen God en hen, maar ook een vervreemding van liefde en gerechtigheid in hen, en dat zij God den rug hebben toegekeerd. Ook zullen zij niet allen hun zondigen weg halen, maar dien geheel verlaten en niet kunnen rusten, totdat zij verzoening en gemeenschap met God hebben bekomen. Dit wordt in deze beschrijving van de bekering te kennen gegeven.

4. Weest niet als uwe vaders, tot welke de vorige Profeten riepen, die vóór het grote gericht der ballingschap leefden, zeggende: Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Bekeert u toch van uwe boze wegen, en uwe boze handelingen (Joël 2:13. Hos. 14:2 v. Jes. 31:6. Jer. 3:12 vv. vgl. 2 Kon. 17:13 vv. maar zij hoorden niet, en zij luisterden niet naar Mij, spreekt de HEERE.

5. Uwe vaders, waar zijn die? en de Profeten, die zo ernstig waarschuwden, zullen zij in eeuwigheid leven? Beide, vaders en Profeten zijn sedert lang gestorven, en gij zoudt daarom menen, dat zij door hunnen dood hun straf waren ontgaan, en dat de dreigingen der Profeten

met hunnen dood waren te niet gedaan, en dus Mijn wijzen op hen daarom voor u gene betekenis meer had.

6. Nochthans Mijne woorden en Mijne inzetten, de bedreigingen des gerichts, die Ik Mijnen knechten, den Profeten, geboden had, hebben zij, even als nagezonden boden de misdadigers vervolgen, uwe vaders nietingehaald en getroffen? zodat zij wederkerende tot Mij zeiden, om Gode de eer te geven: Gelijk als de HEERE der heirscharen volgens de woorden der Profeten gedacht heeft ons te doen naar onze wegen en naar onze handelingen, overeenkomstig onze verdiensten, alzo heeft Hij met ons gedaan (Klaagl. 2:17. Dan. 9:4 vv. Ezra 9:6 vv.).

Het is de manier des Heiligen Geestes eerst scherp en hard aan te vallen en daarna vriendelijk en zacht te worden. De duivel daarentegen begint zacht en grijpt zoetjes aan, maar daarna laat hij zijn stank achter en gaat in boosheid heen. Evenals een vader zijn kind eerst hard en scherp behandelt, maar het daarna het lieve kind is en enkel zoete liefde ondervindt, zo ook hier; omdat deze Profeet veel troost wil geven, begint hij hard en ernstig, en het is niet alleen de wijze des Geestes, maar de noodzakelijkheid eist het van ons.

De roepstem van Zacharia tot bekering heeft ten doel aan Israël te verklaren, dat Jehova door de uitwendige omkering, welke zich in het weer aanvatten van den tempelbouw openbaarde, geenszins kon worden tevreden gesteld, maar van Zijn volk ene waarachtige omkering, ene gehele afkering hunner harten van hun vorige wegen en vorige denkwijze, en ene getrouwe overgave aan Jehova en Zijne wegen eiste.

Daarom is de Profeet ook zo hevig, dat hij in deze weinige woorden wel driemaal den naam Gods noemt: Heere Zebaoth, terwijl het anders eenmaal wel genoeg ware geweest, want er hangt alles van af, dat zij bij den Heere Zebaoth blijven.

In deze inleiding laat God, de Heere, door Zijn Profeet het teruggekeerde Israël wijzen op de historie van dit volk. En deze was, dat de Heere Zijn volk bezocht met de oordelen door Zijne Profeten uitgesproken, opdat het geslacht van deze dagen zich zou spiegelen aan het voorgeslacht en bewaard blijven voor den diepen afval. Maar ook opdat het in den weg van bekering zou ervaren, dat diezelfde God, die rechtvaardig is in Zijne oordelen, ook barmhartig en genadig is voor den boetvaardige, voor al degenen, die van harte begeren in Zijne rechten en inzetten te wandelen.

De Heere God plaatst Zijn volk daarom dadelijk op het rechte standpunt, opdat er een opmerkend oor zou zijn, naar hetgeen Hij te zeggen heeft.

7.

A. Eerste hoofddeel: De nachtgezichten (vs. 7-Hoofdst 6:15). Drie maanden na Zijne roeping tot Profeet door het voorafgaande woord van vermaning, juist vijf maanden na het wederopnemen van den tempelbouw en twee meander na de grote belofte des Heeren door Haggai, dat Hij Zijn volk van nu aan mocht zegenen en in de toekomst verheerlijken (Hagg.

2:10-23), ontving Zacharia des nachts ene grote openbaring door ene reeks van zeven gezichten, die geheel bij elkaar behoren en een samenhangend beeld geven. Zij stelde voor, hoe de Heere dezen zegen en verheerlijking van Zijn volk in de toekomst zou volbrengen, en hoe de toekomst van het volk en het rijk Gods in de hoofdmomenten zich zou ontwikkelen. Deze openbaring is met het treurige heden aaneen verbonden en eindigt met het uitzicht in de voltooiing van het rijk Gods.

Vs. 7-17. Het de nachtgezicht van de ruiters onder de mirten. De Heere openbaart hierin den Profeet, en door hem aan het volk, dat, hoewel er tegenwoordig nog geen uitzicht aanwezig was voor de vervulling der beloofde herstelling en verheerlijking van Zijn volk, Hij toch reeds de werktuigen van Zijn gericht heeft besteld en uitgezonden, om de macht der nog steeds en onbezorgd voortlevende heidenen te doen vallen en Zijn Zion te volmaken.

7. Op den vier en twintigsten d. i, in de elfde maand, (die de maand Schebat is), dus op den Maandag, op welken vóór 5 maanden de tempelbouw weer was ter hand genomen, en welke daarom ook een eeuwig gedenkwaardige, heilige gedenkdag voor den Heere was, waarom Hij ook sedert dien tijd steeds weer op den 24sten dag door Zijne Profeten tot Israël begon te spreken 1) (Hagg. 2:11, 19, 21), in het tweede jaar van den koning Darius Hystaspes, op den dag, welke toen in het midden van Febr. des jaars 519 viel, geschiedde het woord des HEEREN in gezichten, in welke Hij Zijnen wil en Zijne bedoeling bekend maakte, tot Zacharia, den zoon van Berechja, den zoon van Iddo, den Profeet, zeggende:2)

1) Het is mogelijk, dat de bijzondere betekenis van den 24sten dag der maand, waarvan bij Haggai viermalen melding gemaakt wordt, nog verder teruggaat. Het was op den 24sten van de eerste maand van het 3e jaar van Cyrus, toen den Profeet Daniël, na een vasten en bidden van drie weken, in grote droefheid en worstelen met den Heere over den treurigen toestand van Israëls volk, ondanks den schijnbaar reeds vervulden tijd, dien Jeremia genoemd had, en over de afhankelijkheid van Gods volk onder de heidense wereldmacht, welke steeds zonder uitzicht voortduurde, een engel verscheen. Deze bracht hem die grote openbaring, welke hem tot in bijzonderheden mededelingen schonk omtrent de gewichtigste gebeurtenissen van de toekomst der wereldrijken, met name over een moeilijk punt in deze toekomst, waarin het gevaar voor de heiligen ten toppunt zou stijgen; ene openbaring, welke als het enige licht in de donkere en moeilijke tijden dezer toekomst zou lichten, en voor de heiligen, die zich door dit Goddelijk licht als richtsnoer lieten leiden, tot bewaring en redding in de grote moeilijkheden moest dienen (Dan. 10:4 vv.). Deze gewichtige dag, met de openbaring daarop geschied, bleef wel bij al degenen, die zich met de toekomst van Israël bijzonder bezig hielden, in levendige en heilige herinnering, en misschien is deze betekenis van den 24sten dag der maand de reden, waarom men juist op dien dag het bouwen van den tempel weer begon. Zo kon niet alleen de herinnering aan de gewichtige wederopvatting van den tempelbouw, maar tevens de herinnering aan dien nog gewichtigeren 24sten dag der eerste maand in het 3e jaar van Cyrus, den Heere aanleiding hebben gegeven, juist op dien dag aan Zacharia de grote openbaring omtrent die grote toekomst te geven, waarvan de hoofdpunten reeds aan Daniël waren aangewezen.

2) Hiermede werden de gezichten ingeleid als openbaringen Gods en aangeduid als profetische opleiding. Hadden andere Profeten den last ontvangen, om in de meeste gevallen op eigenlijke wijze den last Gods te verkondigen, deze Profeet ontvangt den last, om door middel van visioenen de toekomst van Israël te voorspellen, welke zich aansluiten aan de tegenwoordige gesteldheid des volks en sluiten met het uitzicht op de volle openbaring der heerlijkheid Gods en daarom met de voleindiging van het Rijk Gods.

8. Ik zag een gezicht 1), namelijk met het inwendig oog des Geestes, hetwelk de Heere mij had geopend, niet in een droom, maar in wakenden, zelfbewusten toestand, waarbij de ziel, ontdaan van de banden des lichaams, zich in een toestand van verrukking bevond (Dan. 7:1). Ik zag dat gezicht des nachts, wanneer de geest het meest geschikt is, om goddelijke gezichten te ontvangen. En ziet, er was voor mijn oog een man rijdende op een bloedrood paard 2), dat op bloedigen krijg als het werk van den man wees, en hij stond tussen de mirten 3), in de schaduw van aangename, liefelijk geurende mirtenbomen, die in de diepte waren, in een waterrijk dal, even als de mirten dat gaarne hebben, en achter hem als aanvoerder waren nog andere rode, eveneens krijg en bloedvergieten aanduidende, bruine, grauwe, op honger, pest en andere plagen, en witte op overwinning als werk der ruiters wijzende paarden 1) Openb. 6:2 vv.).

1) Met den profetischen droom heeft zeer veel overeenkomst het profetische gezicht, zodat zelfs de droom als gezicht van den nacht kan worden voorgesteld (Job. 33:15. Jes. 29:7). Het onderscheid tussen beide is alleen, dat de profetische droom in slapenden toestand, het profetisch gezicht daarentegen in wakenden toestand plaats heeft, en tevens bij het laatste het ophouden van indrukken der zintuigen en werkzaamheid van den wil met het ontwikkelen van de droombeelden tijdelijk samenvalt. Ook bij het gezicht is het opmerkingsvermogen voor de buitenwereld en de werking van den wil van den menselijken geest verlamd. De menselijke geest wordt nu meer door met hem overeenstemmende voorstellingen en begrippen bewogen; deze ontwikkelde zich, tengevolge van onmiddellijk goddelijken invloed, tot zulke beelden, gelijk zij juist geschikt zijn, om den Profeet datgene te vertegenwoordigen, wat de Geest Gods hem juist wil mededelen. Evenals bij den profetischen en den natuurlijken droom, werken ook bij het gezicht de aanschouwde beelden op het gemoed van den Profeet, treedt hij in de handeling, welke het beeld voorstelt, en verkeert hij met de gedaanten van zijn gezicht. De visionaire toestand staat volgens Hoofdst. 4:1 tot den wakenden toestand, als de wakende toestand tot den slapenden; evenals in den slaap het lichamelijk oog gesloten is voor hetgeen met den mens plaats heeft, zo is in den gewonen wakenden toestand de geest van den Profeet onvatbaar om datgene waar te nemen, wat hij in visionairen toestand krijgt te aanschouwen. De verplaatsing in visionairen toestand komt daarom overeen met ene verplaatsing uit den toestand des slaaps in dien van waken of ene opwekking. Het visioen kan daarom zowel bij dag als bij nacht plaats vinden. Ook Zacharia ontvangt de gezichten des nachts, den tijd, wanneer de geest voor de indrukken der buitenwereld minder vatbaar geworden, en alleen tot zijne gedachten geconcentreerd is, en daarom ook het gemakkelijkst voor den invloed van den Geest kan worden opgehouden.

2) De uitleggers zijn het er over oneens, van welke betekenis de plaats van oponthoud der ruiters, het Mirtenbos in het dal, is. Sommigen nemen aan, dat de Engel des Heeren zich juist

daarom hier bevonden heeft, omdat een bos van donker groene, liefelijk geurende mirten ene hoogst liefelijke, aangename plaats is, zoals dat als plaats van oponthoud voor den Engel des Heeren past. In het dal bevond zich dit bos, omdat op vochtige plaatsen, in dalen, aan rivieren de mirten bijzonder gaarne groeien en voorspoedig zijn. Anderen daarentegen beschouwen het mirtenbos als een zinnebeeld van het rijk Gods, of van het land van Juda, als een den Heere dierbaar, liefelijk land (Dan. 8:9; 11:16), en het dal als een beeld der diepe vernedering, waarin land en volk Gods zich toen bevonden.

Het gezicht in dit hoofdstuk beschrijft den toestand van Israël in de dagen van Zacharia, doch in betrekking tot ons uitgelegd beschrijft het de kerk van God, gelijk wij haar heden ten dage in de wereld aantreffen. De kerk wordt vergeleken bij een mirtenbosje, dat in de vallei bloeit. Het is verborgen, onopgemerkt, afgezonderd, niet naar ene stervende, noch de opmerkzaamheid van den onverschilligen voorbijganger tot zich trekkende. De kerk evenals haar Hoofd heeft ene heerlijkheid, maar zij is voor het vleselijk oog verborgen; want de tijd van hare verschijning in hare volkomen heerlijkheid is nog niet gekomen. Het wekt ook het denkbeeld van ene kalme gerustheid bij ons op; want het mirtenbosje in de vallei blijft stil en kalm, terwijl de storm op de toppen der bergen woedt. De stormen oefenen hun kracht uit op de rotsachtige toppen der Alpen, maar ginds, omlaag, waar de rivieren stromen, die de stad onzes Gods verblijden, bloeien de mirten aan stille wateren, allen ongedeerd, door den woedenden stormwind. Hoe groot is de innerlijke gerustheid van Gods kerk! Zelfs te midden van tegenstand en vervolging bezit zij een vrede, dien de wereld niet geeft, en dien zij dus ook niet kan ontnemen; de vrede Gods, die alle verstand te boven gaat, bewaart de harten en zinnen van Gods volk. Schildert dit zinnebeeld den voortdurenden wasdom der heiligen niet in sterke kleuren af? De mirt verliest zijne bladeren niet, hij is altijd groen, en de kerk behoudt nog zelfs in haar moeielijken tijd een heerlijk groen der genade; ja wat meer is, zij heeft soms het heerlijkste groen in haar strengsten winter ten toon gespreid. Zij had den grootsten zegen als hare tegenspoeden het hevigste waren. Daardoor doelt de tekst op overwinning. De mirt is het symbool des vredes en een nadrukkelijk teken van overwinning. De hoofden der overwinnaars werden met mirten en lauweren omkranst, en is de Kerk niet altijd overwinnares? Is niet ieder Christen meer dan overwinnaar door Hem, die hem heeft liefgehad? Terwijl de gelovigen leven in vrede, vallen zij niet als zij sterven, in de armen der overwinning? .

Wie is de man op het rode paard? Vele uitleggers hebben gemeend, dat het de Engel des Heeren was, de Christus onder het O. Verbond, maar o. i. ten onrechte. Van Hem wordt gesproken in vs. 11, als ook staande tussen de mirten en met name aangeduid als de Engel des Heeren, de Engel van Jehova. Onder den man op het rode paard, gevolgd door die op het bruine en witte paard, hebben we den dienstknecht onder de dienstknechten des Heeren te verstaan, die uitgezonden waren door Hem, om de aarde te beroeren. Zij zullen dan straks ook aan den Engel des Heeren verantwoording doen van hun ronddwalen op aarde en melden, dat het ganse land in rust en stil is. Met andere woorden, dat de wereldmacht die zich tegen God en Zijn volk stelde, nog in ongestoorde rust en vrede zich bevond.

Nu weet men, dat de bloei van de anti-goddelijke wereldmacht in groot verband stond met den bloei van de Theokratie onder Israël en daarom met den bloei der Kerk van alle eeuwen.

De bloei der wereldmacht stond gelijk met de verdrukking van die Theokratie en van de Kerk, terwijl verval en ondergang er van gelijk stond met den bloei der Kerk.

Zo was het ook in die dagen, want wel had Cyrus verlof gegeven om terug te keren naar Jeruzalem en wel Darius om den Tempel te bouwen, maar toch lag Israël nog in de boeien van die macht, was 't schatplichtig aan Perzië. En het is dus daarom, dat de Engel des Heeren (vs. 12) alle voorbidder van zijn volk vraagt: Hoe lang het nog duren, eer de Heere der heirscharen zich zal ontfermen, d. i. wanneer de wereldmacht vernietigd zal worden en ten onder gaan. Waarop hij troostelijke woorden ontvangt.

3) Wanneer iets aanzienlijks, machtigs, zegerijk doordringends in het rijk Gods moet worden voorgesteld, wordt daartoe gaarne het beeld van paarden met daarop zittende ruiters genomen.

9. En ik zei in dien toestand van geestvermogen: Mijn Heere! wat zijn, wat betekenen deze ruiters met hun verschillende paarden? Toen zei tot mij de Engel, die met mij sprak, en die in 't bijzonder door den Heere gezonden was, om mij de getoonde gezichten te verklaren en Mij de goddelijke openbaring te doen begrijpen: Ik zal u tonen, wat deze zijn, wat zij betekenen.

10. Toen antwoordde de man op het rode paard, die als aanvoerder der ruiters tussen de mirten stond, en zei tot den Engel (vs. 11): Deze zijn het, die de HEERE uitgezonden heeft om het land, de aarde te doorwandelen, en te onderzoeken of de door Zijnen Profeet Haggai (Hoofdst. 2:8) beloofde schokking en beweging der volken nog niet spoedig zal beginnen.

11. En zij, de ruiters, die achter dezen waren op en van elkaar verschillende paarden, antwoordden den Engel des HEEREN 1), in wien de Heere, hun Uitzender zelf aanwezig was, die tussen de mirten stond 2), tegenover de ruiters stond, en zeiden, Hem bericht gevende omtrent den uitslag hunner zending: Wij hebben, gelijk de Heere ons bevolen heeft, het land, de aarde doorwandeld. Wij zijn rondgegaan, om, zo zich onder de volken gisting, ontevredenheid, onrust begon te openbaren, bloedige oorlogen onder hen te verwekken, en daardoor, alsmede door hongersnood en pest de spoedige vernietiging van de Gode vijandige wereldmacht en de overwinning des Heeren over deze, en daardoor de redding van Gods volk uit hun macht te weeg te brengen, en ziet het ganse land der Heidenen zit in diepe rust en tevredenheid bij elkaar, en het is stil, de heerschappij van het wereldrijk is nog ongeschokt.

1) Reeds daarin, dat de Engel des Heeren dezelfde is die den aardsvaders is verschenen, door welken de Heere Zijn volk vroeger heeft geleid, en in het beloofde land Kanaän geleid, en alle vijanden voor Israël heeft geslagen, en nu weer na zo langen tijd verschijnt, lag ene bron van troost. Zijne verschijning was een teken, dat de Heere Zijn volk niet had verlaten, en Zijne voorbode (vs. 12) moest ten laatste elken twijfel aan de vervulling der goddelijke beloften wegnemen.

2) De mirten vertegenwoordigen ook hier de Kerk en de Engel des Heeren staat er tussen. Dit is de troost voor de Kerk. Zij moge nog verdrukt worden door de wereld, alle vijandige machten mogen zich tegen haar verzetten en haar ondergang willen, dat de Engel des Heeren,

de grote Hogepriester en Koning zijner Kerk in het midden van haar is, waarborgt haar eeuwig bestaan en haar komen tot volle heerlijkheid.

De Mirt is immer groen, en daarom is zij beeld van de Kerk.

De Engel des Heeren is ook hier weer te onderscheiden van den Engel, van wien in vs. 9, 14 enz. sprake is, en eenvoudig door de Engel wordt aangeduid. Die Engel is een geschapen Engel, en treedt telkens op als een uitlegger van de visioenen voor den Profeet.

12. Toen antwoordde (vs. 10) de Engel des HEEREN, de met God in wezen gelijke, allerhoogste gezant, de Engel des verbonds, die van den beginne Israël had geleid en verzorgd, zeer treurig over deze boodschap, en zei, met weemoed voor Israël tot den Heere, in den hemel biddende (vgl. Gen. 19:24): HEERE der heirscharen! hoe lang zult gij U niet ontfermen over Uw rijk, in 't bijzonder over Jeruzalem, en over de steden van Juda, op welke Gij gram geweest zijt deze nu reeds lang verlopende zeventig jaren. Zo lang toch zou volgens de woorden van Uwen Profeet Jeremia (Hoofdst. 25:11; 29:10) Uw toorn slechts duren. Hoe lang wilt Gij Uw volk nog niet, zo als Gij beloofd hebt (Jes. 40 vv. Jer. 31 vv.) tot volle vrijheid en heerlijkheid leiden, wat toch niet kan geschieden, zonder die algemene beweging der volken en den val van de macht van het wereldrijk, waardoor Uw knecht in dienstbaarheid is gebracht (Hagg. 2:7 vv. 22 vv.)

Het zou den schijn kunnen hebben alsof de klagende vraag, hoe lang de Heere Zich niet wilde ontfermen, in den tegenwoordigen tijd onder den koning Darius I eigenlijk niet gerechtvaardigd was, daar de Heere Zich reeds ontfermd had. Hij had toch bewerkt, dat Cyrus de gevangene Joden weer naar hun land liet gaan, hun de vrijheid, ja het bevel gaf, het huis des Heeren weer op te bouwen, en hun zelfs de door Nebukadnezar weggeroofde heilige vaten des tempels teruggaf. De ballingen, die naar Jeruzalem terugkeerden, hadden voor zich weer in de heilige stad huizen gebouwd, en die zelfs zeer bewoonbaar en aangenaam gemaakt (Hagg. 1:4), en was de begonnen tempelbouw spoedig weer in duigen gevallen, zo waren zij toch reeds weer gedurende 5 maanden op nieuw daarmee bezig. Evenwel kan die klacht van den Engel toch als ene ook nog in den tijd van Darius volkomen gerechtvaardigde worden verdedigd. Niet alleen was in het 2de jaar van Darius de tempel nog steeds niet hersteld, en niet alleen waren zelfs ten tijde van Nehemia in het jaar 445 de muren van Jeruzalem nog verbroken, de poorten met vuur verbrand, en de huizen voor het grootste gedeelte nog niet weer opgebouwd, maar Israël had ook nog zijne vorige onafhankelijkheid en zelfstandigheid niet weer verkregen; het bevond zich nog in een toestand van dienstbaarheid onder de macht der wereld, en de heerlijke beloften, welke na de 70 jarige Babylonische dienstbaarheid zonden worden vervuld, waren niet dan in zeer spaarzame mate vervuld.

13. En de HEERE in den hemel aldus aangesproken, antwoordden Engel des Heeren, en door dezen den Engel, die met mij sprak, goede, heil aankondigende woorden wat moeilijke aanging, troostelijke woorden

Welk een liefderijk antwoord op ene bekommerde vraag; O Zion, er zijn goede dingen in de voorraadschuren voor u weggelegd; de tijd uwer smart zal spoedig voorbij zijn, uwe kinderen

zullen worden voortgebracht; uwe gevangenis zal geëindigd zijn. Verdraag de roede met lijdzaamheid voor ene wijle en in de donkerheid vertrouw ik nog op God, want Zijne liefde brandt jegens u. God bemint Zijne kerk met ene liefde, te diep voor het menselijk verstand om te peilen. Hij bemint haar met geheel Zijn oneindig hart. Daarom laat hare zonen goeden moed houden; zij kan niet ver van den voorspoed verwijderd zijn, tot wie God goede woorden, troostrijke woorden spreekt. Wat deze troostrijke woorden geweest zijn zegt ons de Profeet. Ik ijver, de Heere bemint Zijne kerk zozeer, dat Hij niet kan toelaten, dat zij anderen zou natreden; en wanneer zij dit gedaan heeft, wil Hij niet, dat zij te veel of te zwaar zal lijden. Hij wil niet, dat Zijne vijanden haar verslinden en toont hun Zijn ongenoegen, omdat zij hare ellende vermeederen. Juist dan wanneer God Zijne gemeente het meest schijnt te verlaten, klopt Zijn hart het warmste voor haar. De geschiedenis leert ons, dat God altijd later de roede, waarmee Hij Zijn volk kastijdt, verbreekt, als had Hij een afkeer van de roede, die Zijn kinderen smart had aangedaan. Veel dieper nog dan Zijne kinderen gevoelt Hij hun striemen. Gelijk zich een vader ontfermt over de kinderen, ontfermt Zich de Heere over degenen, die Hem vrezen. God heeft ons niet vergeten, omdat Hij ons slaat. Zijne slagen zijn gene bewijzen van gebrek aan liefde. Als dit waar is van de kerk in 't algemeen, zo moet dit ook noodzakelijk gelden voor elk harer leden in 't bijzonder. Gij moogt vrezen, dat de Heere u voorbijgaat, doch 't is niet alzo. Hij, die de sterren telt, en bij namen kent, loopt geen gevaar Zijne eigene kinderen te vergeten. Hij kent uwe omstandigheden zo nauwkeurig, alsof gij het enige schepsel waart door Zijne hand voortgebracht, of de enige heilige, die ooit door Hem werd bemind. Komt tot Hem en hebt vrede.

14. En de Engel, die tot mij sprak, deelde mij dat troostvolle antwoord des Heeren mede, en zei tot mij: Roep uit voor het volk, dat naar vertroosting smacht, luid en duidelijk, opdat niemand aan de onverbreekelijke waarheid en zekerheid uwer woorden twijfele, zeggende: Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Ik ijver, Ik ben van gloeienden liefde-ijver ontbrand over Jeruzalem, de hoofdstad van Mijn Godsrijk, en over Zion, de plaats van Mijnen heiligen tempel en van Mijne genadige tegenwoordigheid, met een groten ijver om het Mij aan te trekken; reeds ben Ik ook begonnen dien ijver voor Mijn arm volk te tonen, daar Ik het uit Babel verlost.

15. En Ik ben aan de andere zijde met een zeer groten toorn vertoornd tegen die op hun macht en hunnen rijkdom geruste en zorgeloze Heidenen; want Ik was een weinig, een korten tijd op Mijn afvallig volk toornig, maar zij, die slechts Mijne werktuigen tot kastijding van Mijn volk moesten zijn, hebben voortdurend ten kwade geholpen 1), daar zij Mijn volk, dat hun ter kastijding was overgegeven, trachtten te vernietigen

1) Let hier op alle woorden, hoe vaderlijk en hartelijk zij gesproken zijn. Zij klinken niet andere dan als de woorden van enen lieven vader, die na de roede zijn kind weer tot zich lokt, en geeft hem de allerbeste woorden, houdt de roede terug en werpt die weg. Ja, Hij vertoornt tegen de roede, vloekt haar, en treedt ze met voeten, als had het de roede en niet Hij gedaan. Hij verklaart daarop zijn geselen als ten beste geschied, hoe Hij het zo goed had bedoeld, en het geen toorn, maar enkel liefde geweest is; Hij biedt het bovendien een penning of appel aan tot een waar teken, opdat het vreesachtige kind de roede vergete, en zich weer kinderlijk voor hem plaatse. Als men ziet, wie Hij is, die zo spreekt, namelijk God zelf, dan zijn het voorwaar

zoete woorden, ja woorden van leven, vreugde en van alle zaligheid. Want al was iemand in de hel en hoorde hij zulke woorden van God, hij zou levendig en vrolijk worden over zulke woorden. Maar wij laten ze gaan, letten er op alsof ze een mens sprak, geloven niet, dat God zelf spreekt; daarom proeven wij ook niet, hoe zoet ze zijn.

Ten kwade geholpen wil niet anders zeggen, dan dat zij het hebben gedaan uit pure vijandschap tegen Gods volk. Zij hebben het niet gedaan om Gods Raadsbesluit te volvoeren, maar om het volk Israëls van den aardbodem te vernietigen. De tucht Gods tegen Zijn volk was om te behouden, om het overblijfsel door het vuur van het gericht te behouden en te reinigen; de toorn der vijanden bedoelde juist het omgekeerde, namelijk om geheel te vernietigen.

16. Daarom zegt de HEERE alzo: Ik ben reeds tot Jeruzalem wedergekeerd met Mijne ontfermingen 1), Mijn huis zal daarinten gevolge daarvan weer volkomen opgebouwd worden, spreekt de HEERE der heirscharen, en het richtsnoer, waarmee timmerlieden en metselaars de plaatsen voor de gebouwen afmeten, zal ook over Jeruzalem uitgestrekt worden 2), zodat het weer in zijne vroegere grootheid en schoonheid hersteld wordt; Ik zelf wil alle hinderpalen, die zich tegen dat alles overstellen, uit den weg ruimen.

1) Hij spreekt van tweeërlei bouwen: het eerste van Zijn huis, den tempel, waaraan het meest gelegen is, opdat zij te voren met geestelijk bestuur naar de ziel verzorgd worden door Gods woord en godsdienst. Daar toch woont God, waar Zijn woord en Zijne eer is. Daarom is het zeker ene grote barmhartigheid, niet om het huis van hout en stenen te bouwen, maar dat God met Zijn woord, dienst en ambt daarin wil wonen en bij hen wil zijn, hen leren en heiligen en helpen. Dat heet Gods huis. Want waar Zijn woord niet is, daar woont Hij niet, en vraagt Hij ook naar geen huis; want toen het woord er niet meer bleef, liet Hij den tempel en de stad door de Romeinen verwoesten. Het tweede bouwen in de stad Jeruzalem, waarin de uitwendige wereldlijke regering mede wordt bedoeld, hetwelk ook, ene grote barmhartigheid is, want die twee beschouwingen moet men hebben; de geestelijke voor de ziel, de wereldlijke voor het lichaam.

1) Dit is het grote troostwoord. De Heere is weer met Zijne ontfermingen tot Jeruzalem toegekeerd, heeft weer met Zijne erbarmingen Zijn volk bereikt. Nu kon Jeruzalem en Juda gerust zijn, want als Gods ontfermingen zich over Zijn volk uitstrekken, dan heeft het genoeg, genoeg om te midden van ellende zich te verheugen, en dan zullen ook al de laster en leugen van den vijand niets baten, om dit volk te vernietigen.

De zon laat weer haar lieflijk licht vallen. De wolken zijn weggeschoven door de eigen hand des Heeren.

17. Roep nog verder, want Ik zal nog sterker Mijne barmhartigheid tonen, zeggende: Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Mijneuit alle steden der aarde als bijzonder eigendom verkorene steden van Juda zullen nog verspreid worden van wege het goede; zij zullen van zegen overvloeien gelijk aan een nauw stroombed dat de grote, daarheen wandelende watermassa's niet kan bevatten; want de HEERE zal Zich zo machtig verheerlijken, en Zion

nog troosten over alle de rampen, welke de heidenen onder Zijne toelating hebben veroorzaakt, en Hij zal het zo begenadigde en verheerlijkte Jeruzalem nog verkiezen als de plaats, in welker midden Hij als te voren tegenwoordig is.

Deze troostrijke belofte omvat de gehele toekomst van het rijk Gods, en wel zo, dat de beginselen van vervulling daarin duidelijk worden, dat de tempelbouw in het 6de jaar van Darius werd voltooid, en onder Artaxerxes door Nehemia ook Jeruzalem werd hersteld, maar deze beginselen van vervulling zelf slechts een onderpand daarvoor leveren, dat de verheerlijking, door de vorige profeten voorzien, de verheerlijking van het volk en het rijk Gods even zo zeker zou volgen.

Ofschoon Gods verzoend volk voor een tijd in de laagte kan liggen, zo kan Zijn zegen hen nochtans boven alle verwachting verhogen.

De grote troost, die voor des Heeren volk uit alle Zijne genadige bedelingen ontstaat, is, dat zij door dezelve bevestigd worden, in het vooruitzicht van Zijn uitverkoren volk te zijn, en dat zij in Zijne gunst staan, welke door de droevige verdrukkingen vernietigd en verloren scheen te zijn. Want hun troost is dat Hij door deze bedeling Jeruzalem nog verkiezen zal of een nieuw bewijs daarvan geven.

18.

II. Vs. 18-21. Het tweede nachtgezicht van de vier hoornen en de vier smeden is ene nadere ontwikkeling van de verklaring des Heeren in vs. 15, dat Hij op de trotse Heidenen zeer toornig was, omdat zij bij de kastijding van Israël ten kwade hielpen, en wijst aan, hoe de Heere eens de wereldmachten, welke Zijn volk en rijk vijandig waren, zou vernietigen.

18. En ik hief Mijne ogen op, welke na het verdwijnen van het eerste gezicht weer door den nacht omgeven waren, en daarom naar beneden gericht en ik zag, en ziet er was voor het oog Mijns geestes een ander gezicht, er waren namelijk vier hoornen, welke uit de aarde uitstaken.

19. En Ik zei tot den Engel, die met mij sprak (vs. 9): Wat zijn deze, wat betekenen die? En hij zei tot mij: Dit zijn die hoornen of vijandige wereldmachten, welke rondom Israël wonende, van alle vier zijden kwamen en het gehele volk Gods, Juda, Israël en de hoofdstad des gehelen volks Jeruzalem in alle vier winden verstrooid hebben, en daardoor het rijk Gods opslokten.

De hoorn dient voor het dier, dat daarmee voorzien is, tot een beschermend en aanvallend wapen, en wordt daarom als teken of symbool gebezigd van de macht, zowel van die, welke de vijanden verplettert (1 Kon. 22:11. Micha 4:13 Deut. 33:17. Amos 6:13), als ook van die, welke door onderwerping der vijanden verlost en helpt (Ps. 18:3. 2 Sam. 22:3. Sa Luk. 1:69), als ten laatste ook van die, welke hierdoor veiligheid en alzo ook erkenning en eer verleent, of als beeld van grootheid (Job 16:15. Ps. 75:5). Op onze plaats kunnen de hoornen alleen als symbool van nederwerpende, verdervende macht worden opgevat, daar hun uitdrukkelijk de verstrooiing Israëls wordt toegeschreven.

Een groot aantal uitstekende Schriftverklaarders van ouden en nieuwen tijd neemt aan, dat door het getal vier bij de hoornen op de vier wereldmonarchieën bij Daniël (2:7) zou worden gewezen, welke wel niet alle het volk verstrooiden, maar het toch alle min of meer onderwierpen. De tekst zegt echter, dat alleen van Israëls verstrooiing sprake is, en wel van ene, welke reeds heeft plaats gehad, welke tot het verledene behoort, en in hare gevolgen op den tegenwoordigen tijd invloed uitoefent, terwijl toch ten tijde van Salomo twee van die wereldmonarchieën van Daniël nog in de verre toekomst lagen. Wij nemen daarom aan, dat het tiental van hoornen op de vijandige volken ziet, die aan de verstrooiing en verwoesting eerst van Israël en vervolgens van Juda hebben geholpen, en naar de vier zijden der wereld heenwonen, als ook op het volslagene der verstrooiing van Gods volk naar alle vier windstreken.

20. En de HEERE zelf toonde mij tegelijk daarmee, tegenover de vier hoornen, vier smeden, want als zodanigen herkende ik hen dadelijk aan hun kleding en gereedschappen.

In het gezicht, door dit hoofdstuk beschreven, zag de Profeet vier verschillende hoornen, en zij verstrooiden dan naar deze, dan weer naar gene zijde, de sterksten en machtigsten nederwerpende; en de Profeet vroeg: Wat zijn deze? En het antwoord was: dat zijn de hoornen, welke Israël verstrooid hebben. Hij zag voor hem ene afbeelding van de machten, die de gemeente des Heeren hadden verdrukt. Daar waren vier hoornen, want de kerk wordt van alle zijden aangevallen. Wel mocht de Profeet schrikken; maar onverwachts vertonen zich aan hem vier smeden. Toen sprak hij: "wat komen die maken?" Deze zijn de mannen, door God besteld om de hoornen te verbreken. God zal altoos mensen vinden voor Zijn werk en Hij zal hen vinden op den rechten tijd. De Profeet zag niet eerst de smeden, toen er voor hen geen werk voor handen was, maar eerst de hoornen en toen de smeden. Daarenboven vindt de Heere mannen genoeg. Hij vindt niet drie smeden, maar vier; daar zijn vier hoornen, dus moeten er ook vier werklieden zijn. God vindt ook de geschikte lieden; niet vier om met pennen te schrijven, niet vier architecten om bouwplannen te maken, maar vier smeden, om grof werk te doen. Houdt u overtuigd, gij, die voor de arke Gods siddert, dat zodra de hoornen zich verheffen, de smeden zullen opstaan. Gij behoeft u niet te bekommeren over de zwakheid van Gods kerk in enig tijdperk van haar bestaan; de moedige hervormer, die de volkeren in hun grondvesten zal doen daveren, wordt misschien reeds in stilte gekweekt. Chrysostomussen kunnen uit onze haveloze scholen, en Augustinussen uit onze achterbuurten te voorschijn treden. De Heere weet, waar Hij Zijne knechten moet aantreffen. Hij heeft ene keurbende van machtigen in de hinderlagen verscholen, en op Zijn woord zullen zij zich opmaken tot den strijd; immers de strijd is des Heeren, en Hij zal de overwinning voor Zich verwerven. Laat ons Christus getrouw blijven, en op den rechten tijd zal Hij ter onzer verdediging opstaan, zij het ter redding in onzen eigen bijzonderen nood, of in tijden van gevaar voor Zijne kerk.

21. Toen zei Ik tot den Engel, die met mij sprak (vs. 9): Wat komen die maken? want dat zij gekomen zijn, om iets tegen de vier hoornen te ondernemen, is duidelijk. En Hij sprak: zeggende: Dat zijn de hoornen, de vijandige heidense volken, die Juda, het volk Gods, dat in Juda zijn middelpunt had en nu weer heeft, zogeheel en al verstrooid hebben, zodat alle vreugde, alle moed en hoop bij ieder verdween, en niemand zijn hoofd ophief, of verwachtte,

dat het rijk Gods ooit weer zou worden hersteld, maar deze smeden zijn de zinnebeelden van Goddelijke gerichten over de vijanden; zij zijn gekomen, om die te verschrikken eerst in schrik en vreze te brengen, en door hun verschijning allen in de zorgeloze rust te storen, om de hoornen der Heidenen, de verderfelijke macht vervolgens na die voorboden en tekenen der tot hen naderende zware gerichten van Gods toorn, geheel neer te werpen, welke den hoorn in vijandigen hoogmoed verheven hebben tegen het land van Juda, het volk van God, om dat te verstrooien.

De vervulling van deze bedreiging ligt voor de hand. De macht der volken, welke aan de oplossing van het Israëlietische volk deelnamen, is zo geheel en al vernietigd, dat de meesten dier volken tegenwoordig spoorloos zijn verdwenen.

De troostvolle voorzegging van dit gericht is nu niet beperkt tot de verstrooiers van het toenmalige rijk Gods in de gedaante van het volk Israël, maar strekt zich uit tot het rijk Gods en Zijne vijanden tot aan het einde der tijden. De volken en rijken, welke door den Heere tot bestraffing van Zijn rijk gebezigd, uit boosheid en hoogmoed ten kwade helpen, zullen ook steeds hun smeden vinden, en hun macht zal verdwijnen, gelijk die der toenmalige macht verdwenen is.

Geen voorspoed, die de vijanden over de kerk behaald hebben, gedurende hare beproeving en strijd, zal hen tegen een dag van wrake kunnen verzekeren of hen bestand maken tegen de bekwame werktuigen van dezelve.

HOOFDSTUK 2.

OVER DE BESCHERMING VAN HET GEESTELIJKE JERUZALEM EN DE ROEPING DER HEIDENEN.

III. Vs. 1-13. Derde nachtgezicht. De man met het meetsnoer. Evenals het tweede gezicht ene nadere ontwikkeling is van een woord Gods uit het eerste gezicht (Hoofdst. 1:15 zo ook het derde, namelijk van Hoofdst. 1:16, 17, waar de toekomstige verheerlijking van het volk en het rijk Gods werd voorzien. Zoals echter die beide woorden Gods van het eerste gezicht geheel bij elkaar behoren, zo ook de beide gezichten, die ze ontwikkelen en verklaren. Het eerste dier beide wijst aan, wat de Heere aan de machten, welke aan Israël vijandig zijn, zal doen, namelijk ze vernietigen, hetgeen voor ons ligt, wat Hij aan Israël zal doen, namelijk hoe Hij het tot volmaakte heerlijkheid zal brengen. De belofte van dit gezicht heeft daarin haar toppunt, dat de Heere uit den hemel zal nederkomen, en persoonlijk onder Zijn volk in Jeruzalem Zijne woning zal vestigen, waardoor Hij daarvoor ene bron van zegen en van heerlijkheid zal worden, zodat ook de heidenen zich tot den te Jeruzalem wonenden Heere zullen vergaderen. De afdeling is in twee deden verdeeld, het eigenlijke gezicht van het verheerlijkte Jeruzalem (vs. 1-5), en ene profetische rede uit den mond van den Engel de Heeren, welke dit opheldert en bevestigt (vs. 6-13).

1. Wederom hief Ik mijne ogen op (Hoofdst. 1:18), en Ik zag, en ziet er was een man, die ging voor mijn inwendig oog voorbij, en in zijne hand was een meetsnoer.

2. En Ik zei tot hem, toen hij mij voorbijging: Waar gaat gij henen, en wat wilt gij met het meetsnoer doen? En hij zei tot mij: Ik ga heen, om Jeruzalem, de nieuw gebouwde en door God tot de plaats Zijner heerlijkheid verheven stad te meten, om te zien hoe groot hare breedte, en hoe groot hare lengte wezen zal, welk ene buitengewone grootte en uitbreiding en welk een getal van inwoners de Heere haar heeft gegeven.

Niet het Jeruzalem in den tijd van den Profeet, dat eerst nog moest worden opgebouwd, maar het toekomstige, nieuwe Jeruzalem, dat tot volkomenheid is gekomen, ziet Zacharia in het gezicht. Dit wil de man meten; want het meten is niet van dezelfde betekenis als het afbakenen volgens het meetsnoer, dat in Hoofdst. 1:16 bedoeld was. Gemeten wordt iets, dat reeds gereed is, afgebakend, wat nog moet worden voltooid. Hier wordt op iets laters gedoeld, namelijk op het nieuwe Jeruzalem van den laatsten tijd. Nu is dit wel niet een bloot geestelijk Jeruzalem, omdat als daartoe behorende ook het "vee" wordt gerekend. Het is ook niet dat Jeruzalem, hetwelk na de Babylonische ballingschap weer werd opgebouwd; want sedert Cyrus tijden legde men er zich op toe om die muren op te bouwen. Er is dus niets over, dan dat men deze profetie van Jeruzalem verklare, waaraan in Jer. 31:38-40 en Ezech. 48 wordt gedacht. Dit afgemeten Jeruzalem is het doel der werken Gods op de aarde, hetwelk Gods volk reeds ten tijde van Zacharia voor ogen moest hebben, en waarop de toenmalige bouw van den tempel reeds van verre doelde. Aan dit Jeruzalem wordt ene bijzondere bescherming en ene bijzondere openbaring der heerlijkheid Gods (vs. 5) beloofd, waarom het met recht "Jehova Sjamma" "hier is de Heere", zal kunnen genoemd worden (Ezech. 48:35). Het blijkt uit deze gezichten, dat Jeruzalem in het plan der regering Gods ene hoofdzaak was.

3. En ziet, de Engel, die in mijne nabijheid vertoefde, en tot mijnen dienst bereid met mij sprak, ging uit den man met het meetsnoer achterna, om te onderzoeken wat hij deed, en mij oplossing daarvan te geven; en een andere Engel ging uit, kwam van dezelfde zijde, naar welke die man was gegaan, hem, den engel, die met mij sprak, te ontmoet.

4. En hij zei tot hem volgens opdracht van dien man met het meetsnoer, den Engel des Heeren, dien hij wilde nagaan: Loop, spreekhaastig dezen jongeling aan, wien gij Gods openbaring verklaart, en die over Jeruzalems verwoesten toestand zozeer treurt; breng hem de blijde boodschap, welke hem weer opricht, zeggende: Jeruzalem zal eens zo groot worden, dat het niet meer ene met muren nauwe omgevene stad is. Het zal dorpsgewijze bewoond worden, aan een landschap, met steden zonder muren en dorpen bedekt, gelijken van wege de veelheid der mensen en der beesten, die in het midden derzelve wezen zal, van wege den rijken zegen en de zaligmakende genade des Heeren (Jes. 49:19 v. Ezech. 38:11).

Steden als Babel en Ninevé met miljoenen inwoners hebben muren gehad, maar het nieuwe Jeruzalem zal nog groter zijn en genen wedstrijd met wereldhoofdsteden aangaan; het zal de gehele wereld omvatten en ene geestelijke stad zijn, welke gene stoffelijke muren nodig heeft.

5. En er is ook geen beschermende ringmuur nodig, want Ik zal haar wezen, spreekt de HEERE, een vurige muur rondom, zodat ieder, die zou wagen het aan te vallen, door het vuur van Gods toorn zal worden verteerd (Jes. 4:5. Deut. 4:24), en Ik zal tot heerlijkheid wezen in het midden van haar; Ik zal door Mijne persoonlijke tegenwoordigheid haar met Goddelijke heerlijkheid geheel vervullen (Jes. 60:19).

God is haar bescherming; Hij is ook haar schat. Zijne heerlijkheid woont in haar, d. i. de openbaring van Zijne volle genade tot eeuwig goddelijk leven in Christus, den Godmens.

6. Zeg verder tot den Profeet, om hem die grote belofte der toekomst nog nader te verklaren, dat ook reeds des Heeren bevel is gesproken, waardoor Hij Jeruzalem zo groot en heerlijk wil maken. Het luidt: Hui, hui(Op, op), gij kinderen des volks! vliedt toch haastig uit Babel 1), het Noorderland (Jer. 1:14; 6:22); want thans wil Ik Mijne oordelen over die verdrukster van Mijn volk laten komen (Jes. 48:20), spreekt de HEERE; want Ik wil u groot en heerlijk maken overal op de aarde; Ik heb ulieden in Mijn Goddelijk raadsbesluit staat die heerlijke toekomst reeds als volkomen aanwezig daar-uitgebreid naar de vier winden des hemels, naar alle hemelstreken, spreekt de HEERE.

1) Het spreekt van zelf dat Babel hier niet in aanmerking komt als middelpunt der toenmalige Perzische wereldmacht, maar als vertegenwoordigster en type der Gode vijandige wereldmacht in 't algemeen, welke Gods volk haat, vervolgt en gevangen houdt.

7. Daarom roept u de Heere nogmaals toe: Hui, Zion! volk van God! ontkomt gij, red u, dat gij niet mede in die gerichten deelt, die woont bij de dochter van Babel!

8. Ja haast u om van Babel te scheiden; want zo zegt de HEERE der heirscharen: Naar de heerlijkheid over u heeft Hij mij, Zijnen Engel 1)gezonden tot die Heidenen, die ulieden

berooft hebben, om eer aan de Heidenen te behalen, om door zware gerichten hun macht te breken, en daardoor Gods heerlijkheid aan hen te openbaren. Hun macht heeft een einde, Ik zal zware wraak aan hen nemen, die Mijn volk leed hebben aangedaan, want die ulieden aanraakt, die raakt Zijnen oogappel) aan, Zijn dierbaarste goed, dat Hij zeer zorgvuldig behoedt en verzorgt (Deut. 32:10).

1) Vooral op grond van vs. 8, 9 en 11 is een groot getal der voornaamste uitleggers van ouderen en nieuweren tijd van mening, dat de man met het meetsnoer, in wiens naam en opdracht hier de andere engel tot den engel spreekt, ja, in wiens eigene rede de rede van den tweeden engel langzamerhand is overgegaan, de Engel des Heeren was, de Engel van Zijn aangezicht (Jes 63:9), die Gods wezen in Zich draagt en openbaart, die, als gelijk in wezen met God, dus ook in bijzonderen zin van Zich kon zeggen: "Ik zal in 't midden van u wonen (vs. 11).

De man met het meetsnoer kan niemand anders zijn dan de Engel des Heeren, en deze zegt hier in den Naam des Heeren, dat hij naar de Heidenen gezonden is, naar ere, dat is, om de ere Gods aan de Heidenen te verheerlijken, door de gerichten, die aan hen zullen worden voltrokken. De Heere God wordt verheerlijkt, zowel door het behoud der gelovigen, als door het verloren gaan der ongelovigen.

2) Ach, zo trekt Zich God Zijne uitverkoren gemeente aan, die toch uit arme zondaars bestaat, dat Hij schrikkelijke vergelding doet aan hen, die Hij als tuchtroeden voor Zijne kinderen in deze wereld moest gebruiken. Brengt de strijd tegen het Oud-Testamentische Zion reeds den volken eindelijk den ondergang, zo zullen de vijanden onder het Nieuwe Testament slechts des te sneller te gronde gaan, nadat Christus nu bij ons is.

De oogappel is het teerste lid van des menschen lichaam. Wanneer een pijl of steen naar den mens wordt geworpen, gebruikt hij dadelijk zijn arm als schild, om zijn oog te beschermen. Daarmee vergelijkt de Heere hier Zijne eeuwige erbarmende liefde voor Zijn volk. Hij, de Heere, trekt zich aan, wat Zijn volk wordt aangedaan.

9. Want ziet, Ik, de Engel des Heeren, trek uit, en zal Mijne almachtige Rechters-hand over henlieden bewegen, en zij zullentot rechtvaardige vergelding hunnen knechten, die zij onrechtvaardig en overmoedig beroofd hebben, namelijk den kinderen Mijns volks (vgl. vs. 11), een roof, ten eigendom en onderdaan wezen. Alzo zult gijlieden weten en duidelijk voor uwe ogen zien, dat de HEERE der heirscharen Mij gezonden heeft, om u uit allen nood, spot en tyrannie der Heidenen te redden en tot heerlijkheid te leiden, en alzo Zijn eeuwig raadsbesluit te vervullen.

10. Juich dan en verblijd u, gij uit Babel geredde dochter Zions! ware gemeente des Heeren! Want ziet, dan komt de tijd uwer heerlijkheid; Ik zelf, de almachtige God, het evenbeeld en het afschijnsel van Gods onzichtbaar wezen, verlaat dan den troon Mijner heerlijkheid, en kom in uw midden, en a) Ik zal vol genade en waarheid in het midden van u wonen 1) (Joh. 1:14. Openb. 21:3), spreekt de HEERE.

a) Lev. 26:12. Ezech. 37:27. 2 Kor. 6:16.

1) Des Heeren tegenwoordigheid bij en met Zijn volk, is Zijne uitnemende en onwaardeerbare gave, welke Hij gewillig is voor alle andere dingen te geven, en dewelke, gelijk Hij die niet ontzien wil, te schenken in Zijn volks laagsten toestand, ook also een gave is, die haar een oorzaak moet zijn van grote blijdschap en verheuging.

De voorzegging vol Nieuw-Testamentische helderheid is begonnen vervuld te worden, toen God mens werd in Maria's schoot, maar zal eens, wanneer Christus in heerlijkheid wederkomt, en in het nieuwe Jeruzalem als het Lam Gods en tevens als de Leeuw uit Juda onder de Zijnen woont, eerst geheel tot vervulling komen.

11. En vele Heidenen, die tot dien tijd zonder God in de wereld leefden, ja het volk Gods hebben veracht en vervolgd, zullen te dien dage, als Ik persoonlijk onder u woning zal gemaakt hebben, den HEERE toegevoegd worden; zij zullen zich in gehoorzaamheid des geloofs aan Mij, die onder u woon, den waren levenden God, met innige liefde ten offer overgeven (Hoofdst. 8:20 vv. Jes. 14:1), en zij zullen dan ook Mij tot een volk wezen, zodat uit hen en Mijn Uitverkoren volk Israëls één enig volk Gods wordt, en Mijn rijk verre over Israëls grenzen in de gehele wereld zal worden uitgebreid (Micha 4:2), en Ik zal bij u, het volk van Mijn bijzonder eigendom, in het midden van u wonen, gij zult het middelpunt van Mijn rijk zijn en blijven; en gij zult weten, levendig erkennen, dat de HEERE der heirscharen Mij als Middelaar en Gever van zegen tot u gezonden heeft¹⁾).

1) Hij, die hier belooft, onder hen te zullen wonen, is de Heere, dien de Heere der Heirscharen gegeven had, en daarom moest het de Heere Jezus zijn, die kwam en in het midden der Joodse natie woonde, het eeuwige Woord, dat vlees was geworden en onder ons gewoond heeft. Dit was de grote ere, die voor het volk bewaard was in deszelfs laatste dagen, de belofte daarvan verzekerde hun voortdurende krachtiglijk, totdat dezelve vervuld was. Zijn konden niet verstoord worden.

12. Dan zal de HEERE, die op zulk ene wijze onder Zijn volk woning gemaakt heeft, in volle waarheid Juda erven als een volkomen verlost en geheiligd volk, voor Zijn deel, als Zijn volkomen eigendom, en het zal met Hem verenigd in het alsdan heilige, verheerlijkste boven alle landen verhevene land Kanaän wonen, en Hij zal Jeruzalem, dat eveneens vernieuwd is, en zo vergroot, dat het aan een open landschap gelijk (vs. 4), nog verkiezen als plaats van eeuwige openbaring Zijner volmaakte heerlijkheid.

13. Wacht daarop in aanbidding en eerbied. Zwijg, alle vlees! in sterke hoop en in verlangen, voor het aangezicht des HEEREN, totdat Hij van Zijnen troon neerkomt (Hab. 2:20. Hab Zef. 1:17); want de tijd is niet verre meer, Hij is ontwaakt reeds opgestaan uit Zijne heilige woning, om het gericht over de Heidenen, in 't bijzonder over Babel te beginnen, en daarmee de verlossing van Zijn volk te weeg te brengen.

Ook deze profetie wordt trapsgewijze vervuld, En reikt met haar einde in de eeuwigheid. Reeds zeer spoedig, nadat Zacharia het gezicht heeft ontvangen, begon het gericht over de

heidense wereldmacht te komen. Toen Babylon nog onder Darius tegen den Perzischen hoofdkoning opstond, werd daarna, na die herovering, een bloedbad aangericht, en werden de muren zo verwoest, dat de stad niet weer tot hare oude grootheid en betekenis kon komen. Van dien tijd begint het oordeel over de volgende Babylons door alle eeuwen heen, daar de Heere de ene wereldmacht door de volgende doet vallen en vernietigt, totdat Hij eindelijk zelf de macht van het laatste en allervijandigste Babel door Zijne goddelijke kracht met éénen slag zal nederwerpen. Dan zal ook Jeruzalem ophouden door de vijanden vertreden te worden. Want dan, als de volheid der heidenen tot den Heere zal zijn toegedaan, zal Israël zijnen Messias als den door God gezonden Engel den verbonds erkennen, en zich tot Hem bekeren, zodat de Heere ook zichtbaar voor eeuwig onder Zijn volk woning kan maken.

Hiermede wordt aangegeven aan de vrienden der kerk, om te zwijgen, om het aan God over te laten Zijn eigen weg te nemen, en Hem niet voor te schrijven, wat Hij doen moet. De kerk heeft met lijdzaamheid de uitkomst af te wachten en de uitkomst aan God over te laten. Als Hij verschijnt in heerlijkheid, zullen alle Zijne vijanden het tegen Hem moeten afleggen.

HOOFDSTUK 3.

CHRISTUS PRIESTERLIJK AMBT IN JOSUA VOORAFGEBEELD.

IV. Vs. 1-10. Vierde nachtgezicht. De Hogepriester Josua voor den Engel des Heeren. Het gezicht beantwoordt de moeilijke vraag: "Hoe is zulk ene verheerlijking van Israël mogelijk en te verwachten bij zijne eigene grote schuld en die zijner priesters?" Het 3de gezicht had den zegen en de verheerlijking van Israël, door vorige profeten reeds voorzien, weer opgenomen, en die in grootse trekken bevestigd. Zulk een zegenen en verheerlijken van Israël heeft echter tot noodzakelijke voorwaarde, dat Israël een volk zij, met zijnen God verzoend en heilig. Dit kon Israël alleen worden, wanneer zijne zonden steeds opnieuw weer verzoend werden op de door den Heere voorgeschrevene wijze. Nu scheen echter de vroegere door den Heere aangestelde priesterschap om hare schuld ongeschikt te zijn, om die verzoening van de zonden des volks verder te volbrengen, en daarmee voor Israël alle hoop te zijn afgesneden, dat het ooit verzoening van zijne zonde en hierdoor vervulling van die beloften kon verkrijgen. Door des Heeren genade wordt echter, zoals ons gezicht aanwijst, de priesterstand in zijnen toenmaligen vertegenwoordiger, den hogepriester Josua, van alle schuld gereinigd, opnieuw in het priesterambt ingezet, en aan hem de voorzeggende betekenis bekrachtigd, dat hij moet wijzen op den Knecht des Heeren, die eens zal komen, om op waarachtige, eeuwig geldende wijze de schuld van Israël te verzoenen, en Israëls verheerlijking te weeg te brengen. " Zo geeft dus dit gezicht aan het volk Gods de zeer gewichtige en genadige belofte, dat het nooit de vergeving der zonden door Gods genade zal missen, ja dat eens ene eeuwig geldende, waarachtige verzoening door den Heere, zelve zal worden aangebracht. Het geheel is in twee delen verdeeld: het eigenlijke visioen, een toneel des gericht in den hemel, waarin de Hogepriester Josua door den satan wordt aangeklaagd, door den Heere gerechtvaardigd en opnieuw bekleed (vs. 1-5), en de voorstelling, welke voorafbeeldende betekenis deze gebeurtenis heeft voor het voortbestaan en de toekomst van het rijk Gods (vs. 6-10).

1. Daarna toonde Hij mij Josua, den hogepriester, staande als een aangeklaagde in het heiligdom des hemels voor het aangezicht van den Engel des HEEREN, die van den beginne de lotgevallen des volks had geleid, in wien Gods heerlijkheid woont, door wien Hij ook richt; en de Satan, de vijand van God en van mensen (Job 1:6 Openb. 12:10) stond als Josua's aanklager (Ps. 109:6) aan zijne rechterhand, om hem, als den drager van het hogepriesterlijk ambt, dat Gods volk verzoent, wegens de zondige belevking van hem en van zijn ambt te weerstaan, en zo mogelijk het zondendelgende priesterambt, en daarmee het bestaan van het volk Gods, en de verwezenlijking der toekomstige verlossing te vernietigen.

In den hogepriester concentreert zich het priesterschap van Israël, even als weer in het priesterschap zich het karakter van Israël, als heilig volk, concentreert.

De hogepriester stelt de heiligheid en de priesterlijke waardigheid van Israël voor, en wel niet alleen door bijzondere ambtelijke handelingen en functies, maar zo, dat hij als deze Leviet en Aäroniet, als het toenmalige hoofd van het huis van Aäron in zijn persoon zulk een door God uit genade aan Israëls volk toegekend karakter van heiligheid en priesterlijke waardigheid vertegenwoordigt.

Hieruit blijkt de oorzaak en het motief van de aanklacht van Josua voor den troon Gods van de zijde des satans. Het gehele volk Gods, welke priesterlijk karakter, dat een middel was tot verzoening der gehele wereld, in het Aäronietische priesterschap zijn toppunt had, was om zijne zware zonden in den vuuroven der ballingschap verstoten en eerst voor korten tijd in het land der vaderen teruggekeerd. Maar nog scheen het, dat aan de herstelling en vastheid der goddelijke inrichtingen onder het volk, door welke het tot bereiking van zijn door, de toekomstige verlossing, moest worden geroerd, in 't bijzonder aan den tempelbouw en zijnen dienst tot verzoening der zonden veel ontbrak, en het kon den oppervlakkigen beschouwer twijfelachtig voorkomen, of het volk werkelijk weer tot genade was aangenomen en in zijne roeping van volk van God weer was hersteld. Wat van het volk waar was, was dit in de hoogste mate van het hogepriesterlijk ambt, dat toen door Josua werd bekleed. Juist dit ambt had bijzonder grote schuld aan de zonde en den afval des volks, was daarom ook met het volk tijdelijk in ballingschap geworpen, en het scheen, alsof het met het volk voor alle eeuwigheid onwaardig was, om middelaar der verzoening met God te zijn. Deze schijn beweegt satan, die het niet kan begrijpen, dat Gods Genade groter zou zijn dan onze zonde, en wien zonde vergeven en Gods barmhartigheid iets onzinnigs is, te beproeven, het voor zijne heerschappij op aarde zo hoogst gevaarlijke priesterlijk ambt in Israël te niet te doen. Gelukte hem zijne poging, zo had hij daardoor ook de toekomstige verlossing verijdeld. Deze is de alleen juiste betekenis van dit gewichtige, diepe visioen, welke de voortgang der genade Gods en de zekerheid Zijner belofte tegenover zulke aanvallen van het rijk der duisternis verzekert. Ene persoonlijke schuld als grond van zijne aanklacht door satan aan te nemen, is een teken, dat men de verreichende betekenis van het visioen niet verstaat. Wij geloven integendeel, dat vooral Josua's opgewekte ijver voor den tempel en zijne verzoenende dienst de aanleiding voor satan en zijne werktuigen zullen geweest zijn, om de vroeger bewezene onwaardigheid van den gehelen priesterstand voor een zo heilig ambt op den voorgrond te stellen, zodat dit visioen niet alleen het gehele volk in het geloof aan de zekerheid zijner toekomstige heerlijkheid moest versterken, maar vooral Josua en der priesterschap tot troost dienen tegenover de twijfelingen en verzoeken, welke hun door duivelse aanklachten der boosheid werden veroorzaakt. Ons visioen herinnert in meer dan een opzicht aan het Boek Job, vooral aan zijn geschiedkundig gedeelte (Hoofdst. 1 en 2); niet alleen gelijk het toneel des gerichts in den hemel ziet op het toneel, waarin satan Job voor den Heere aanklaagt, zodat wij tot recht begrip van ons visioen op de verklaring van Job kunnen wijzen, maar de aanklacht van Job kan eveneens als ene zware verzoeking worden opgevat, als "een strijd van God met den satan, en van satan met God om eens menschen ziel, die Godes is" (Job 1:12). In elk geval blijkt uit het gehele voor ons liggende visioen, het aanwezig zijn van het Boek Job en bekendheid daarmee, zo als reeds te zien is in de vermelding van satan als ene geheel bekende persoonlijkheid en zijn verschijnen voor God tussen andere engelen.

In Josua, den Hogepriester zien wij een beeld van ieder kind Gods, dat nabijgebracht is door het bloed van Christus, en nu geleerd heeft de heilige dingen te bedienen en in te gaan achter het voorhangsel. Jezus heeft ons tot koningen en priesters Gode gemaakt, en zelfs hier op aarde oefenen wij het priesterschap uit van een toegewijd leven en ene heilige dienst, maar van dezen hogepriester wordt gezegd, dat hij is staande voor den Engel des Heeren, dat is staande om te dienen. Dit moet de voortdurende houding van de ware gelovigen zijn. Elke plaats is nu Gods tempel, en Zijne kinderen kunnen Hem even goed in hun dagelijkse

bezigheid dienen als in Zijn Huis. Zij moeten altoos dienen, zij moeten de geestelijke offeranden van gebed en lofzang brengen, en zich zelven als levende offeranden stellen. Maar merk de plaats op, waar Josua staat om te bedienen; het is voor den Engel van Jehova. Het is alleen door een Middelaar, dat wij arme zondige schepselen priesters Gods kunnen worden. Ik breng wat ik heb voor den afgezant, den Engel des verbonds, den Heere Jezus, en door Hem vinden mijne gebeden, die in Zijne gebeden worden opgenomen den toegang tot God; mijne lofzangen worden liefelijk daar zij gevoegd worden bij de mirre en aloë en kassie uit den hof van Christus. Indien ik Hem niets dan tranen kan brengen, zo zal Hij ze met Zijne eigene tranen in ene fles bewaren, want Hij heeft eens geweend; indien ik niets kan brengen dan mijn wenen en mijne klachten, zo zal Hij ze als ene welbehagelijke offerande aannemen, want ook Hij was eens gebroken van harte, en zuchtte zwaarlijk in Zijn gemoed. In Hem staande word ik zelf in den Geliefde aangenomen en al mijne bedorvene werken, hoewel zij in zichzelf de voorwerpen der Goddelijke verafschuwing zijn geworden zó aangenomen, dat het Gode een liefelijke reuk is. Hij is tevreden en ik ben gezegend. Zie dan welke de toestand des Christen is: een priester staande voor den Engel des Heeren.

De Profeet Zacharia, die wel de Profeet van den tweeden tempel mag genoemd worden, moest den wederopbouw van stad en tempel als met ene treffelijke muziek van profetieën begeleiden. Hij zag namelijk in een gezicht den Hogepriester Josua door den satan beschuldigd als onbekwaam voor zijn ambt, en hoe Josua daarna bij de wegneming zijner ongerechtigheid door God bekwaam gemaakt werd en op nieuw zijne aanstelling ontving. Wat niemand is tot het verrichten van enig werk voor God bekwaam, wanneer niet vooraf zijne zonden van hem weggenomen zijn. Dit hebben wij in Jesaja gezien, en dit zien wij nu in Josua. En dat nochtans zo vele ongelovigen in onzen tijd de Goddelijke zaken ter hand nemen, en op hun profane wijze behandelen, is uiterst vermetel, maar zal hun onfeilbaar tot oordeel strekken; want God wil niet, dat iemand met vuile klederen het heiligdom ingaat, en met onheilige handen de heilige dingen aanroert, hoe veel te minder, dat men Zijne heilige schrijvers in het slijk slepe, zo als de ongelovigen doen, die zich gewoonlijk de grootste grofheden en gemeenheden in dit opzicht veroorloven. Zij begrijpen niet, dat zij hiermede hun eigene diepe zedelijke verzonkenheid blootleggen. En zulke mensen menen nog nuttig te zijn bij het volk, ja in de gemeente des Heeren! Zij zijn er enkel tot bederf van zich zelven en van anderen. Zelfs de Apostelen hadden toe te zien, dat zij niet anderen leerden en zelf verwerpelijk wierden, hoe veel te meer zulk ongewassen zondaren als de ongelovigen zijn. Met den last van onverzoende zonden op ons kunnen wij niets doen voor God, alsdan zijn wij met volstrekke onvruchtbaarheid geslagen. Eerst door de rechtvaardigmaking in het bloed van Christus worden wij bekwaam gemaakt tot al de werkzaamheden in het koninkrijk van God. Zolang dit niet geschied is, heeft de duivel vat op ons, laat hij zijn recht gelden en treedt hij tegen ons op als aanklager of beschuldiger. Nu mogen de ongelovigen hiermede de scherts drijven, maar wij houden het voor ene zeer ernstige zaak. Wij hebben hier de akte van zulk een rechtsgeding voor ons, en wij hechten er een volkomen geloof aan, zoals aan alles wat de Schrift ons zegt. De duivel is hier, zoals wij het zouden uitdrukken, de procureur-generaal, die de beschuldiging instelt en den eis doet, en voor zover hij waarheid spreekt, ook gehoor vindt; doch zijn het kinderen Gods, die hij beschuldigt, dan wordt hij door den Heere gescholden en weersproken, dan wordt zijn eis niet ontvankelijk verklaard, en de beschuldigde vrij gesproken. Trouwens de Heere moet het voor ons opnemen, zullen wij tot de zaligheid

komen; zo niet wij zijn verloren. Wij hebben dus in Christus een Advocaat, een voorspraak bij den Vader, als wij gezondigd hebben (1 Joh. 2:1). Deze is de Engel, die bij Josua stond, en die bij afwisseling Heere en Engel genoemd wordt, omdat Christus tegelijk de Zender en de Gezondene is. Het is dan ook wel meer gebeurd, dat de vorst zelf incognito het werk deed van een afgezant. In het Oude Testament zien wij Hem mens wordende, en in het Nieuwe Testament zien wij Hem mens geworden. De satan weerstond Josua; niemand had iets op dien eerwaardigen hogepriester te zeggen, maar de satan wist genoeg van hem, om tegen hem op te treden, en dit verwondert ons niet, want Josua had werkelijk vuile klederen aan, hij was een zondaar, en alleen de genade, waaronder hij stond, kon hem redden en redde hem. Maar wat zegt gij van die mensen, die van den vlekkeloos heiligen Jezus in het hagelblank kleed Zijner hemelse reinheid onreinheden zeggen, en tegen Hem, den Heerlijke boven alle heerlijken, beschuldigingen inbrengen durven. Zijn het gene rechte duivelskinderen, die satans aard geheel in zich hebben opgenomen, en die zo als de Heilige Schrift zegt, lasteren, wat zij niet weten, en in hetgeen zij van nature weten, zich zelve verderven? (Judas 1:8, 10).

2. Doch de HEERE, de Engel des Heeren, die met God gelijk in Wezen is, zei na het aanhoren der aanklacht tot den Satan, terwijl hij hem afwees: De HEERE, die barmhartig en genadig, lankmoedig en van grote goedertierenheid en trouwe is, schelde u, brenge Zijn rechtvaardig gericht der verdoemenis over u (Job. 1:6), gij Satan, die van den beginne Gods genade veracht, en Gods kinderen vervolgd en om hun zonden hebt aangeklaagd! Ja, de HEERE schelde u, de Heere, die Jeruzalem als plaats der openbaring van Zijne genade en ontferming, van Zijne macht en heerlijkheid verkiest, die deze verkiezing zelfs in Zijnen toorn over Jeruzalem niet vergeten, noch teruggetrokken heeft, en gij zoekt deze verkiezing door vernietiging van het hogepriesterlijk ambt te doen vervallen. En wat in 't bijzonder dezen door u aangeklaagden drager van het hogepriesterlijke ambt aangaat, is deze met den gehelen priesterstand niet een vuurbrand uit het vuur) gerukt, door Gods genade en almacht van den rand des verderfs teruggetrokken? 3)

1) Dat in Judas 1:9 den Engel Michaël dezelfde woorden tegen satan worden toegeschreven, daaruit mag niet worden besloten, dat de Apostel Judas op ons visioen ziet, en den hier sprekenden Engel als den Engel Michaël heeft opgevat. Integendeel haalt Judas die woorden aan uit een niet-Bijbels boek.

2) Daarom, Josua, zie er niet op, dat gij zulk een klein stuk, zulk een kort stompje en ellendig brandhout in uwe ogen zijt. God is het, die uit het vuur wil halen, en balken, pilaren, sparren, ja huizen, steden, bossen, ja alles zal maken, en gij zijt er van God toe verordend, opdat Hij door u en uit u het heerlijke Jeruzalem bouwe, al waart gij nog zo gering.

3) De Heere bad daardoor, dat Hij het hogepriesterlijk ambt in het gericht des toorns, dat Hij over het gehele volk in de ballingschap heeft moeten brengen, niet heeft laten te niet gaan, maar het bewaard en teruggevoerd heeft, duidelijk en bepaald verklaard, dat Hij ondanks de zonden van de dragers van het heilige ambt, Zijne genade daarvan niet heeft willen afkeren, maar Jeruzalems verkiezing bevestigen.

Een vuurbrand wil zeggen een stuk hout, dat reeds in het bos ligt te branden. De zonde is dat vuur; daar liggen wij allen van nature in; moge het nu nog smeulen en roken, het kan ieder ogenblik in lichte laaie vlam uitbreken, doch de genade trekt ons uit dat vuur, en wil niet dat wij, die reeds brandende zijn, verbranden.

3. Josua nu was bekleed met vuile klederen, als tekenen van de bezoedeling van zijn ambt door zonde en schuld (Jes. 64:5; Spr. 30:12. Openb. 3:4; 7:14), en als teken der zonde van het gehele volk, welks vertegenwoordiger hij was. Hij droeg nog die klederen, als hij voor het aangezicht des Engels stond, wachtende op de afwassing van zijne zonden.

De ongelovigen zijn geheel zonder klederen, schaamteloos naakt, doch de gelovigen zijn nog gene volmaakte heiligen, maar zondaren, en hebben als zodanig bezoedelde, vuile klederen aan. Daarmee zijn zij ook niet meer presentabel voor God. Maar als God de onreine klederen verwisselt voor reine, dan is er immers niet op te zeggen. En dat doet God nu bij Josua. Het grote denkbeeld dezer zaak is, dat wij door de zonde zedelijk naakt zijn geworden voor God, en dat wij nu niet weer voor God gekleed kunnen worden door klederen, die wij ons zelf geven, maar enkel door klederen, die God ons geeft. Dit werd in het paradijs afgebeeld. Aldaar bedekte de mens zijne naaktheid. Doch het was voor God gene kleding. Hij zelf kleepte den mens; de kleding is dus ene verordening Gods, Zij is gewijzigd voor kunne en verstand. De man heeft ene andere kleding dan de vrouw, de koning dan de dienaar, de rijke dan de arme; ook heeft allerlei toestand zijne kleding. Wij kennen het feestkleed en het rouwkleed. In het Oosten heeft de kleding nog veel meer betekenis dan bij ons. Is men daar ten feeste, dan heeft men fijne witte klederen aan, en is men in rouw, dan scheurt men zijne klederen, en draagt ze zo lang totdat de rouw is. Ook kleepte zich bij de ouden een beschuldigde niet gelijk bij ons, zeer net, neen in bezoedelde klederen, om zijnen vernederden toestand uit te drukken, en medelijden voor zich op te wekken. Voorts weet gij, hoe bij de Rooms en de onderscheidene klederen der geestelijke en kerkelijke personen, als monniken, nonnen, tot zelfs de liefdezusters, een grote rol spelen, waarbij de sierlijkheid en ook weer de wanstaltigheid niet ontbreekt. Ach, men vergeet, dat de kleding des lichaams niet te rein, en tegelijk niet te eenvoudig kan zijn, en dat wij naar de ziel Gode het meest behagen, wanneer wij niet een Zondags, maar een zondaars-kleed dragen; wanneer wij met ootmoedigheid zijn bekleed. De vlekkeloze en niet te bedekken witte klederen, die God ons geeft te dragen, zijn de klederen des heils, zijn de klederen, die wit gewassen zijn in het bloed des Lams. En nu vragen wij waar is ene godsdienst behalve de onze, die ons zegt, dat God zo in eens en zo volkomen de ongerechtigheden van den mens wegneemt en hem ene eeuwige gerechtigheid in de plaats geeft, als de mens van klederen verwisselt door de vuile klederen uit te trekken en de schone aan te trekken? Neen, zo iets kan God alleen laten verkondigen. De mens wil van nature zich zelf verbeteren, en op deze wijze zalig worden. Hij wil de schuld, die hij bij God heeft bij termijnen afbetalen, door bij voorbeeld met iedere avondmaalsviering beter te worden dan vroeger. Doch behalve dat de mogelijkheid der afbetaling niet bestaat, weet men ook niet of God met zulk ene wijze van betaling wel genoeg neemt. Waartoe dan nog langer het losgeld geweigerd, dat Christus u aanbiedt in Zijn bloed. In dat bloed is Hij de verzoening voor onze zonden, en niet alleen voor onze zonden maar ook voor de zonden der gehele wereld (1 Joh. 2:2). Of meent gij, dat de betaling Gods zo precies wordt afgestapt als bij ons, die ene rekening voldoen, juist zo als zij is, tot op het halve centje toe, maar ook niet

meer? Neen, als gij zo over God denkt, dan kent gij Zijne genade niet. Gij moet den Heere u voorstellen als een onmetelijk rijk vorst, die met ene karavaan van duizende kamelen, dragende onnoemelijke schatten, ene reis doet door vreemde landen, om overal wel te doen, en ene gevangenis voorbij komt, waaruit een man hem door de ijzeren traliën ziet voorbijgaan, en hem toeroept: "Ach ontferm u over mij; ik zit hier voor schuld gegijzeld en gij zijt zo rijk. " Terstond trekt de vorst een kostbaren ring van den vinger, geeft hem den cipier en zegt: "Deze ring is duizendmaal meer waard dan de schuld van den man groot is; doch ik heb gene mindere waarde bij mij. Laat den gevangene vrij. " Hoort gij met klein geld houdt die grote heer zich niet op. En nu is de gevangene vrij, vrij van de gevangenis, maar ook vrij van zijn weldoener? Neen, dat is onmogelijk. Indien de nu vrijgekochte niet met geheel zijn hart voor altijd aan zijn weldoener verplicht en verbonden had willen zijn, hij zou niet uit de gevangenis geroepen hebben: "Ontferm u over mij; behoud mij, koop mij vrij. " Die God niet wil dienen, wil ook niet door God verlost zijn, maar wacht op ene gelegenheid om zich zelve te verlossen, ten einde alzo aan niemand verplicht te zijn en zijn eigen heer en meester te blijven. Hij kan lang wachten. Indien gij niet gelooft, dat Ik het ben (uw Verlosser), gij zult in uw zonden sterven, zegt de Heere Jezus Christus (Joh. 8:24).

Hoe groter de ellende en onwaardigheid is, zo veel te zuiverder en groter wordt de genade, aan zulk een bewezen. Die gene onwaardigheid heeft, kan geen genade ontvangen; die aan weinige of geringe onwaardigheid onderhevig is, kan geringe genade deelachtig worden; die onder grote onwaardigheid zucht, kan een voorwerp van grote genade vinden, die niet alleen in verbeelding, maar inderdaad de grootste onwaardige is op de wereld, kan ook de alleen grootste genade op aarde verkrijgen.

4. Toen antwoordde Hij, en sprak tot degenen, die voor Zijn aangezicht stonden, tot de dienende geesten, die op Zijne bevelen wachten, zeggende: Doet deze vuile klederen van hem weg. Daarna sprak Hij tot Hem: Zie, Ik heb uween uws volks ongerechtigheid van u weggenomen, u al uwe zonden alleen uit genade vergeven, zodat gij nu heilig en recht voor Mijne ogen staat, en Ik zal u bovendien wisselklederen aandoen 1), ten teken en onderpand der toekomstige heerlijkheid van uw ambt en van het gehele volk.

a) Micha 7:18

1) Hier wordt de leer der genade tegenover die der goede werken bevestigd. Want hier wordt Josua uit- en aangetrokken, voordat hem het ambt en het gebod wordt gegeven wat hij moet doen. De persoon moet te voren rein zijn door het geloof, daarna zijn zijne werken welgevallig, zo als ook in Abel en Kaïn is aangetoond.

De wisselklederen zijn het zinnebeeld van de gerechtigheid, door Christus Jezus aangebracht. Zij zijn de dadelijke en lijdende gehoorzaamheid van den enigen Borg en Zaligmaker, waardoor Hij den vloek heeft gedragen, aan al de eisen der Wet heeft voldaan, en het recht heeft verworven, om van alle straf vrij te spreken, en alle zegeningen naar lichaam en ziel te geven.

5. Dies zeg Ik: Laat ze enen reinen hoed of hoofdband, het teken zijner hogepriesterlijke waardigheid, waarop het gouden voorhoofdsiersel is vastgemaakt, op zijn hoofd zetten, opdat hij overtuigd worde, dat hij en zijn ambt in Israël den Heere zeker heilig zijn en door Hem geroepen, om de zonden des volks te verzoenen (Ex. 28:28). En zij zetten dien reinen hoed op zijn hoofd, en zij togen hem eerst daarna 1) de klederender heerlijkheid aan; en de Engel des HEEREN stond, terwijl het geschiedde, daarbij. Hij keurde door Zijne tegenwoordigheid de gerechtigheid en heiligheid en de toekomstige heerlijkheid van het hogepriesterlijk ambt en daarmee de onherroepelijke verkiezing van Israël goed, en bevestigde die.

1) Het is opmerkelijk, dat de reine hoed als het teken der goddelijke roeping tot de waardigheid van hogepriester en teken der heiligheid van het ambt eerst wordt opgezet; want zonder de heiligheid is de heerlijkheid niet mogelijk.

Jehova, te weten de Engel van Jehova, bestrafte den satan met de woorden "Jehova schelde u, liever: bedwinge u, dat is uwe hatelijke tong, om te zwijgen, ja Jehova bedwinge u, die Jeruzalem verkiest. Is deze niet een vuurbrand, een brandhout uit het vuur gerukt? De Engel bediende zich van den naam Jehova, om den satan te herinneren aan het nieuwe verbond des Heeren met Israël, dat van geen wankelen weet, met dien gedenknaam van God, aan Mozes bevestigd; aan de goddelijke onveranderlijke trouw, die Jeruzalem en het Joodse volk uit alle natiën zich ten eigendom had verkoren, en dat volk, om zijne zonde bijna aan de uitroeiing toegewijd, zo wonderbaar uit Babel had doen terugkomen, alsof men nog tijdig een half brandhout uit het vuur had gerukt; ja ook aan Zijne Goddelijke vrijmacht, waardoor Hij in het straffen en vergeven der zonde doen kan wat Hem behaagt. Ondertussen had de satan in zijne beschuldiging geen ongelijk, want, volgens het derde vers, was Josua bekleed met vuile klederen; volgens den grondtekst waren de klederen niet dat, wat men gewoonlijk slordig noemt, maar zo onrein alsof zij uit drek en modder waren opgehaald. Ene afbeelding van de menigte, snoodheid en gruwelijkheid der zonden van Israël en zijne priesters, die Josua als de hogepriester vertegenwoordigde. Maar wat zegt nu de Engel des Heeren? Hij zegt tot degenen, die voor Zijn aangezicht stonden: Wie waren dezen? Gene mensen of priesters, want van hen wordt in het gezicht gene melding gemaakt, en deze waren, als zo vele zondaren, onbevoegd tot hetgeen thans bevelen werd; maar men denke aan engelen, die den Engel van Jehova vergezelden, en tot welke Hij thans in den naam van zijnen Vader, zowel als op eigen gezag, sprak: "doet deze vuile klederen van hem weg. " Wat dit betekent, behoef ik niet aan te duiden, want de Engel den Heeren liet, toen Zijne dienaren Zijn bevel ten uitvoer brachten, volgen: "Ziet, Ik heb uwe ongerechtigheid van u weggenomen; " ene verklaring van volkomene vergeving, uitdelging der schuld, die den zondaar, welke haar gelooft en eerbiedig aanneemt, zo gerust maakt, alsof hij gene zonde had gedaan, maar die altijd gepaard gaat met ene andere wegneming van de zonde, te weten van de bedorvenheid van zijn hart, van de begeerte, overheffing en hebbelijkheid om verder te zondigen, door de wedergeboorte ons afgebeeld met het volgende woord: "Ik zal u wisselklederen, beter reine blinkende klederen, aandoen. " Derhalve zeg Ik: "laat hem enen reinen hoed of muts op zijn hoofd zetten, " en zij zetten dien reinen hoed op zijn hoofd, en zij trokken hem klederen aan, en de Engel van Jehova stond, te weten om toe te zien, dat Zijn bevel nauwkeurig werd uitgevoerd (Zach. 3:5). Zo werd door den hogen God plechtig verklaard, dat de schuld van Israël en Zijner priesters

was vergeven, en Hij wederom in gunst de offers en gebeden zou aanzien, die Hem eerlang, naar Mozes instelling, weer in den tempel zouden worden gebracht.

6. Toen betuigde de Engel des HEEREN, de openbaarder van den eeuwigen wil Gods en de toekomstige voleindiger van de zaligheid van Israël. Hij verklaarde en verzekerde met verhevene, plechtige stem om ontwijfelbare zekerheid te geven, aan Josua, die rechtvaardig en heilig als hogepriester van Gods volk voor Hem stond, zeggende:

7. Zo zegt de HEERE der heirscharen, die door Mij spreekt en Zijne woorden ook kan verwezenlijken: Indien gij met alle uwe opvolgers in het hogepriesterlijk ambt, in Mijne wegen zult wandelen, in gehoorzaamheid, oprecht geloof en ootmoedige liefde, zo als Ik dit aan ieder onder Mijn volk ten voorwaarde van het deelgenootschap aan de toekomstige heerlijkheid heb voorgesteld, en indien gij Mijne wacht, alle de heilige diensten van het priesterlijk ambt, door welke gij Mijn volk tot zijn doel moet leiden, ijverig en nauwgezet zult waarnemen, zo zult gij, die zo even Mij door den satan zijt aangeklaagd, maar door den Heere zijt vrijgesproken, ook Mijn huis richten. Gij zult ook verder den gehelen heiligen dienst in het heilige en allerheilige waarnemen, ja eens ook het ware huis Gods van alle genadegoederen der verlossing voorzien, en ook Mijne voorhoven met den offerdienst bewaren, dat zij door gene afgoderij worden verontreinigd en ontheilgd, zelfs eens ook de bemiddelaars zijn zowel in den inwendigen als den uitwendigen voorhof, voor Joden en Heidenen van de ware, eeuwige verzoening, en Ik zal u behalve deze bevestiging in uw ambt, wanneer eens de betekenis van uw priesterlijk ambt zal vervuld zijn, wandelingen, vrijen in- en uitgang geven onder dezen, die hier staan. Gij zult even als deze hemelse geesten onmiddellijk vrijen toegang hebben tot Mijnen troon, uw volk voor Mij vertegenwoordigen, uwe gebeden zelf voor Mij brengen en verhoord worden.

Deze grote belofte is voor het hogepriesterschap in Israël vervuld in Christus, den eeuwigen Hogepriester, die ter rechterhand Gods zit, en ons door voortdurende voorbede voor God den Vader, op grond van Zijn in 't Allerheilige des hemels gebracht, dierbaar bloed, vertegenwoordigt, Toen bij den dood van Christus het voorhangsel van het allerheilige scheurde, kon de hogepriester in Israël begrijpen, dat de vervulling van dit visioen gekomen was, zodat de hogepriester van het volk Gods van nu aan vrij kon toetreden tot den troon Gods, midden tussen de heilige engelen, die altijd het aangezicht Gods zien.

8. Hoor nu toch opmerkzaam toe, Josua, gij hogepriester! Ik wil u nu ook verkondigen, hoe Ik dien nieuwen tijd van vrijen toegang tot Mijnen troon wil doen komen, gij en uwe vrienden, de andere priesters, die in de priester-vergaderingen voor uw aangezicht als den voorzitter der vergadering zitten, en met u den heiligen dienst der verzoening in den tempel waarnemen; want (liever, waarlijk) zij, de priesters met u, zijn een wonderteken 1), betekenisvolle voorspellende voorbeelden van den toekomstigen, groten en enigen Hogepriester 1), en van de door Hem aangebrachte grote genade Gods. Want ziet, Ik zal nu spoedig Mijnen knecht, Zemah, 2) de a) SPRUITE, doen komen. De Spruit uit de dorre aarde, het rijstje uit Isai's afgehouden tronk, waarvan Jesaja in Jes. 53:2; 11:1 v. sprak, die gerechtigheid op aarde zal brengen, en van wien Jeremia (23:5; 33:15) voorspeld heeft, zal komen. Op Hem moet gij met uwen offerdienst wijzen als op degene, die ook, gelijk gij uit de schuld en zonde tot genade en

tot hope der heerlijkheid gekomen zijt, uit de geringheid en verachting tot grootheid en heerlijkheid zal omhoog rijzen.

a) Jes. 4:2. Zach. 6:12

1) In dubbel opzicht wordt aan Josua en zijne priesters ene voorspellende, voorafbeeldende betekenis toegeschreven. Eens was het doel van het gehele priesterlijk ambt, dat zich in het hogepriesterschap concentreerde, om door den van God ingestelden offerdienst Israëls schuld te verzoenen, en zo ene verzoening tussen Israël en den Heere tot stand te brengen (Lev. 9:7; 16:34). Daar het echter alleen offers van dieren waren, welke de Oud-Testamentische priesters konden brengen, zo werd ook de schuld niet werkelijk, maar symbolisch verzoend, en was er ene gedurige herhaling dezer offeranden nodig. Hoewel God deze tot schuldverzoening bestemde, maar slechts symbolisch verzoenende offerdienst had ingesteld, wilde Hij aan de ene zijde in Israël "steeds het bewustzijn wakende houden, dat het ene verzoening van zijne zonden nodig had, welke door die offeranden tot stand gebracht kon worden, maar werd aan de andere zijde ook Israël daarop gewezen, dat Hij zulk ene verzoening op werkelijke en eeuwig geldende wijze wilde te weeg brengen, want Hij kan ene behoefte, die Hij zelf tracht op te wekken, om Zijner trouw en barmhartigheid wil niet onvervuld laten. Zo waren dan de Oud-Testamentische priesters en in 't bijzonder de hogepriester, wanneer zij door het brengen van offeranden van dieren ene verzoening van Israëls schuld wilden bewerken, heenwijzingen op Hem, die door het brengen van het ware offer waarlijk en voor eeuwig zou verzoenen. " .

Aan de andere zijde waren juist Josua en zijne priesters, hoewel met schuld beladen, door de almacht der genade uit het vuur van het welverdiende gericht gerukte brandhouten, en wezen zij door dit wonder van genade, door hen ervaren, op het nog veel grotere der toekomstige zondendelgende genade Gods in Christus.

2) Het Hebr. woord Zemah is hier als eigennaam voor den Messias gebruikt. Stonden Josua en zijne Priesters reeds daar als wondertekenen Gods, als een brandhout uit het vuur gerukt, de genade Gods zou nog groter worden, als de Heere Zijne belofte in den Messias zou vervullen, en de Spruit, de gezalfde, de Heere Christus zou komen. De Heere God, de Drieëenige God zegt het hier, dat Hij zelf den Spruit zal doen komen. De Middelaar als zodanig is de gezant van den Drieëenigen God.

9. Hij komt zeker: want ziet, aangaande dien Steen 1), dat afbeeldsel van Mijn rijk op aarde, welken Ik gelegd heb voor het aangezicht van Josua, opdat hij dien beware, op dien enen steen zullen zeven ogen wezen, de zevenvoudige krachten en gaven van den Geest Gods (Jes. 11:2), zij zullen met werkzame liefde en trouw daarin gericht zijn, om hem tot volmaking te brengen: Ziet, Ik zelf zal Zijn graveersel, Ik zal Mijne heerlijkheid daarop graveren door Mijnen knecht Zemah en de zevenvoudige kracht Mijns Geestes, spreekt de HEERE der heirscharen, en Ik zal aan de andere zijde door dienzelfden knecht de ongerechtigheid dezes lands, waarin die steen ligt, van het land van Juda en eens van de gehele aarde, op éénen dag, op eens voor alle eeuwigheid (Hebr. 7:27; 9:19; 10:10) wegnemen 2), zodat zijne verzoening niet behoeft te worden herhaald, als onder het voorafbeeldend priesterschap.

1) Wat hebben we hier onder "de steen" te verstaan. Sommigen verstaan daaronder den Christus Gods, den Messias. Anderen den hoeksteen van den tempel, weer anderen, den steen, die de Arke des Verbonds in den tempel verving, en nog anderen, den steen in den borstlap des Hogepriesters. De hoeksteen kan het niet wezen, want deze was reeds lang gelegd, vóór jaren. En wel is het waar, dat de Messias niet zelden met dien naam wordt genoemd, maar hier wordt de steen in het nauwste verband gebracht met het komen van den Messias. En dan blijft er niets anders over, dan onder hem te verstaan, het Godsrijk onder Israël, wat de Spruit zou brengen onder de zevenvoudige bestraling van den H. Geest.

Van zeven ogen wordt hier gesproken, evenals in Openb. 5:6, van de zeven ogen des Lams, dewelke zijn, de zeven Geesten Gods.

Een tweede gevolg van het komen van den Spruit zou zijn, dat Hij de misdaden van het land verzoenen zou.

2) De Heere wil op éénen dag ene zo grote verzoening te kreeg brengen, welke genoegzaam zal zijn voor aller zonde, van het begin der wereld tot in eeuwigheid, zodat niet dagelijks en jaarlijks steeds voor nieuwe zonden nieuwe vergeving moet worden aangebracht, zoals onder het oude priesterschap plaats had, als men dagelijks en jaarlijks vergeving der zonden zoekt door offeranden en godsdienst; het graveren op den dag van het lijden van Christus zal ene volkomen genoegzame vergeving uitwerken.

Niets is mijns oordeels duidelijker, dan dat die ééne dag de dag is, waarop onze Heere aan het kruis Zijn offer voor de zonde heeft volbracht, gelijk Paulus aanmerkt: de misdaden vergevende, uitgewist hebbende het handschrift, dat tegen ons was, het weggenomen en aan het kruis genageld hebbende (Kol. 2:14). Toen is de gehele zondenschuld, voor elk die gelooft, uitgewist, ja, de schuld van deze aarde, en aan Gods gerechtigheid voor haar voldaan. Ook de zondenschuld van het Joodse land en volk, waaraan men hier in het bijzonder schijnt te moeten denken, en die oudtijds op elken groten verzoendag zinnebeeldig, doch ook niet meer dan zinnebeeldig, en met het oog op den beteren Hogepriester, werd afgedaan.

10. Te dien dage, als Ik door Mijnen knecht Zemah, alle schuld en misdaad uitdelg en Mijn rijk verheerlijk, spreekt de HEERE der heirscharen, zal alle twist en alle ellende, die uit de zonde is voortgekomen, worden weggeruimd, en een toestand van zaligen vrede voor de geheiligde gemeente Gods aanbreken; dan zult gijlieden in zalig genot van vrede en liefde, een iegelijk zijnen naaste nodigen tot onder den wijnstok en tot onder den vijgeboom (Micha 4:4. 1 Kon. 5:5)

Alzo staat door dit gezicht vast, dat de gemeente Gods, ondanks hare zonde en de bezoedeling van haar priesterlijk ambt tot volkomenheid en eeuwige heerlijkheid zal komen, dat dit door den Spruit uit Davids stam, door uitdelging van alle zonde, door genade alleen zal geschieden.

Wij moeten anderen overtuigen, om te komen deelnemen met ons, in de genieting van deze voorrechten, een ieder moet zijn naaste overtuigen, om te komen en met hem neer te zitten tot onderlinge verkering onder den wijnstok en vijgeboom, en om met hem te delen in de

vruchten, waaraan hij omringd is. De Evangelische genade, voor zoverre die met kracht komt, maakt de mensen gebuurlijk, en zij, die zelf de vertroosting van kennis met Christus hebben, en van gemeenschap met God, door Hem, zullen gereed zijn, om anderen daartoe uit te lokken.

HOOFDSTUK 4.

ONDERHOUDING DER KERK DOOR GODS KRACHT.

V. Vs. 1-14. Het vijfde nachtgezicht van den kandelaar met de twee olijfbomen toont aan, hoe de verzoende en geheiligde gemeente Gods, door de genadegaven des Heiligen Geestes, welke haar toevloeien, eens zal worden verheerlijkt. Ook dit gezicht is in twee delen verdeeld: vs. 1-7 tonen door den gouden kandelaar en de door den Engel daarbij gevoegde korte verklaring aan, hoe het rijk Gods door den Geest des Heeren zal worden gebouwd en voltooid en de gemeente Gods hare bestemming, om een helder lichtende kandelaar te zijn, bereikt; vs. 8-14 verklaren dit echter nader door ene nauwkeurige verklaring van den Heere zelve.

1. En de Engel, die met mij sprak, kwam weer, nadat hij eerst aan het einde van het vorige gezicht was verdwenen, en hij wekte mij op, daar ik met het voorbijgaan van het vorige gezicht uit den toestand van verrukking tot den gewonen toestand van menselijk bewustzijn was teruggekeerd. Hij verplaatste mij midden in den toestand van verrukking, zodat ik in staat was de goddelijke, voor aardse ogen onzichtbare dingen te zien, gelijk een man, die van zijn slaap, in welken zijn oog voor de dingen der zichtbare wereld gesloten zijn, opgewekt wordt, en daardoor in staat gesteld om die te zien.

2. En hij zei tot mij: Wat ziet gij? En ik zei: Ik zie, en ziet, er was voor mij een geheel gouden kandelaar 1), gelijk aan die, welke in het heiligdom des tempels stond, en een oliekruijkje boven deszelfs hoofd, even als bij dien kandelaar, zijne zeven lampen daarop; en deze bijzonderheid was daarbij, die lampen hadden zeven en zeven pijpen of rieten, de welke boven zijn hoofd waren, en rijke menigte olie aan elke lamp toevoerden.

1) Door dit gezicht wordt het woord van den Steen, in het vorige hoofdstuk gemeld, nader bevestigd. De gouden kandelaar is de Kerk. De Kerk wordt door de olie des Geestes gevoed, en opdat er nooit behoefte zou zijn, maar zij op Goddelijke wijze zonder toedoen van mensen, zou worden in stand gehouden, stonden er twee olijfbomen daarnevens, opdat deze gedurig in de olie zouden voorzien.

Dat die gouden kandelaar zeven lampen had, betekent, dat de Kerk zich op veelvuldige wijze zou openbaren. Ook in Openb. 1:20 zijn de zeven lampen, de zeven gemeenten.

3. En twee olijfbomen daarnevens, een ter rechterzijde van het oliekruijkje, en een tot deszelfs linkerzijde, welke onophoudelijk het sap der vruchten in de schaal uitgoten, zodat de zeven lampen in staat waren zonder menselijk toedoen bestendig licht te geven.

Door drie zaken onderscheidt zich dus deze kandelaar van dien des tempels: 1) door de op het hoofdstuk aangebrachte oliekruijk, 2) door de 7 maal 7 pijpen, welke van deze tot de 7 lampen voeren, 3) door de 2 olijfbomen, welke de oliekruijk verzorgen.

4. En ik antwoordde, en zei tot den Engel, die met mij sprak, zeggende: Mijn Heere! wat zijn deze dingen?

5. Toen antwoordde de Engel, die met mij sprak en zeiverwonderd tot mij: Weet gij niet, wat deze dingen zijn? Gemakkelijk kan, als de bedoeling van den kandelaar in het heilige des tempels is begrepen, de betekenis van de bijzonderheden van dezen kandelaar worden opgemaakt. En Ik zei: Neen, mijn Heere!

Hoe! de Profeet belijdt zijne onkunde en de Profeet moet ons onderwijzen? Ja, hier is de onderwijzer de niet wetende. Al de Godsmannen willen niets uit zich zelve weten, maar laten zich door God onderwijzen. Welk een verschil tussen deze mannen en de ongelovige geleerden van onzen tijd, die zeggen alles uit zich zelve te weten, en derhalve geen goddelijk onderwijs te erkennen of aan te nemen! Doch wat dunkt u, die toch zeker tot de laatstgenoemden niet wilt behoren, gaat het niet goed te zamen; een mens, die niets weet en God die alles weet? Welnu, wat weet een mens, ik zeg niet van aardse, stoffelijke en tijdelijke dingen, maar van de dingen Gods en der eeuwigheid? Immers niets met zekerheid. De wijste mensen kunnen in dit opzicht enkel menen en gissen, maar zich van niets vergewissen, God alleen kan ons hierin onderwijs geven, en geeft ons hierin onderwijs in Zijn woord en in Zijne Schrift, die zich zo volkomen bewijzen Zijn Woord en Zijne Schrift te zijn, als een appel en een perzik zich bewijzen, niet door mensen gemaakt, maar uit de natuur gegroeid te zijn. Daarom moeten wij ons voor God en Zijn Woord altijd weer opnieuw plaatsen als niets wetende leerlingen, om altijd nieuw onderwijs van den Heere te ontvangen. Het is hiermede, als wanneer gij ene fles met water gevuld, in een vat met wijn indopen wildet. Wat zoudt gij er bij winnen? Niets, gij zoudt uw water een weinigje gekleurd terug ontvangen. Neen, duik uwe fles ledig, naar beneden in den wijn, en gij zult haar geheel met wijn gevuld daaruit weer ophalen.

6. Toen antwoordde hij en sprak tot mij, zeggende: Ditgehele gezicht, dat voor uwe ogen staat, is het woord des HEEREN tot Zerubbabel, zeggende (dat betekent): Gij zijt geroepen als nakomeling van David, op wien, hoe gering en veracht gij zijt, Gods belofte rust, om te volvoeren wat gij begonnen zijt, namelijk om het rijk Gods op te bouwen en te volmaken. Het volk van dat rijk moet een licht des Heeren zijn in de duisternis der wereld, zo als door dezen kandelaar en zijne lampen wordt voorgesteld. Niet door kracht, noch door menselijk geweld, maar door Mijnen Geest zal hetzo even genoemde werk geschieden. Mijn Heilige Geest alleen zal het daartoe brengen, dat de gemeente des Heeren verheerlijkt wordt, en haar licht ten allen tijde zou kunnen laten branden en lichten, gelijk die olijfbomen aanwijzen, zegt de HEERE der heirscharen.

De Heere wil zeggen, dat Zijn arm zou tot stand brengen wat geen menselijk vermogen vermocht. Die gouden kandelaar, geheel gereed om ontstoken te worden, zonder dat ene menselijke hand zijne armen van olie voorzag, was het aanschouwelijk beeld van den tempel, waaraan hij weleer ten sieraad verstrekke, zijne herstelling zou gelukkig voortgaan, waar stoffelijke krachten en middelen daartoe, gelijk het scheen, ook ontbraken. Weldra zou de hoofd- of hoeksteen des gevels verrijzen, met blijde jubels begroet, als profetie van het straks voltooide geheel, en ook van het grootste bewaar zou het gelden: wie zijt gij, o grote berg! Voor het aangezicht van Zerubbabel zult gij worden tot ene effene vlakte! Verheven woord, inderdaad, en toch op het heerlijkst vervuld. Slechts vier jaren later, en de voltooide tempel stond daar, als ten teken dat de profetenstem van Zacharia en Haggai geen roepende in de

woestijn was geweest. De arbeid wordt hervat, de eredienst hersteld, zelfs werd de luister van dit tweede huis nog groter, dan ooit die van het eerste geweest was, sinds Hij er in trad, die zeggen kon: "meer dan Salomo, meer dan de tempel is hier. " De Geest had den tempel gebouwd, en niet eer werd hij bij vernieuwing gesloopt door vijandelijke kracht en geweld, voordat de Geest der genade en der gebeden, bedroefd en weerstaan van het Messiasmoordend volk was geweken. Op de puinhopen van dien tempel rees een ander heiligdom op. het Godsgebouw des N. V. Is er meer dan een vluchtige blik op zijne geschiedenis nodig, om de waarheid van het tekstwoord te staven? Doch reeds zijne stichting verkondigt het met ene duidelijkheid, die geen twijfel of misverstand duldt. Ziet hij wordt geboren, die, meer dan Zerubbabel een erfgenaam van David's troon en glorie mag heten, maar geboren door de kracht van dienzelfden Geest, die hier den tempel herstelt. Hij treedt op, maar niet in stormwind, aardbeving en vuur; Hij overmeestert de harten, maar door de stille macht van den Geest. Krachten gaan van Hem uit, maar als de wonderzucht een teken van den hemel begeert, Hij wijst de bede onvoorwaardelijk af, want niet in schrikwekkenden glans, in geestelijk schoon wil Hij praten. Wie Hem vraagt wanneer het Godsrijk zal komen, krijgt ten antwoord, dat het niet komt met uitwendig gelaat, en waar Zijn discipel geweld met geweld wil te keer gaan, verneemt deze terstond het bevel: "steek uw zwaard wederom in de schede. " Wel mocht Hij straks aan Zijnen rechter getuigen: "indien Mijn koninkrijk van deze wereld ware, zo zouden Mijne dienaars gestreden hebben. " Maar Hij overwint door te sterven; Hij verrijst in de stilte der eenzaamheid; Hij vaart op, niet door een onweer, maar door een wolk aan de wereld der zinnen onttogen, om Zijn Geest op alle vlees te doen dalen. En waar nu die kracht uit den Hoge Zijne jongeren aangordt, ziet hoe zij bij de uitbreiding van het Godsrijk geen ander beginsel doen gelden, dan hetzelfde dat Zijne stichting beheerste. Geen zwaard, dan het zwaard des Geestes, geen schild, dan het schild des geloofs, geen bondgenoot, dan den Koning der koningen, Door de dwaasheid der prediking maken zij de wijsheid der wereld tot schande; door het zwakke Gods verwinnen zij het sterke der wereld. Slechts weinig eeuwen na hun verscheiden en het heidens Rome heeft zijne poorten voor het triomferend Evangelie ontsloten, maar triomferend niet door kracht of geweld. De stille, zedelijke macht der prediking heeft slaven der zonden tot vrijgemaakten van Christus, Romeinse keizers tot staatsdienaren in Zijn onbewegelijk koninkrijk, Joden en heidenen samen tot één lichaam gemaakt. Die Geest trekt met Evangelieboden op, naar Oosten en Westen en Zuiden en Noorden, en herschept het gelaat der geestelijke wereld in maatschappij en gezin, maar door geen ander vermogen dan dat der waarheid en der liefde alleen. In ieder zondaar, die waarlijk tot Christus gebracht wordt, wordt ook zichtbaar voor het menselijk oog een werk der genade begonnen, voortgezet, en ten einde gebracht, dat zich tot in de eeuwigheid uitstrekt. Het hart, door die genade vernieuwd, wordt nu een heilige tempel, waarin de Onzienlijke zetelt, waar het vroeger door de zonde overheerst, aan een ontoonbaren bouwval gelijk was. Maar nu deze nieuwe schepping, in zo menig opzicht een geestelijk wonder te noemen, van waar ontleent zij haren oorsprong, en hoe komt zij der voltooiing nabij. Europese Christenen, laat het u door den eersten Christen van uw eigen werelddeel leren, dat het niet Paulus was, die het deed, maar de Heere, die Lydia's hart voor Paulus woord had geopend, en hoort den Apostel zelve u vragen: wie is dan Paulus, en wie is Apollos, anders dan dienaren, door welke gij geloofd hebt, en dat gelijk God aan een iegelijk de gave der Genade gegeven heeft. Ja gave der genade, ziet daar hoe het voorrecht van ieder mag heten, wien het geschonken werd in Christus te geloven, en, zo het zijn moet in Christus

te lijden. 't Was geen menselijke kracht, die de eerste Pinkstergemeente der drie duizenden te voorschijn deed treden, en straks ene schare van priesteren dwong, den gelove gehoorzaam te zijn. 't Was geen geweld zelfs van het machtigste wapen der liefde, van de tranen van Monica, dat ten slotte Augustinus van zijnen laatsten keten verlost; de Heere zelf maakte den gevangene vrij, toen zij de hope schier opgaf. 't Was, maar waartoe uit het stof der eeuwen de bewijzen voor ene waarheid gedolven, op dezen zelfden stond hier zeker in stilte door tal van stemmen verkondigd? Discipelen van den Heere in ons midden, indien één uwer den moed heeft om boven het heiligdom van zijn geestelijk leven te schrijven: "dit is het grote Babel, dat ik gebouwd heb, " in plaats van diep ootmoedig met den gewijden schrijver te zeggen: "die dit alles gebouwd heeft is God, " hij kome herwaarts en tone zijn schrift, en spreke dit profetenwoord tegen! Maar neen zulk stemmen, wij zijn er reeds verzekerd van, zij zullen niet uit ééne vergadering althans van Christenen opgaan, zij zouden althans overstemd worden door het oneindig groter aantal van hem, die belijden: door de genade van God ben ik, dat ik ben, en Zijne genade, die aan mij bewezen is, is niet ijdel geweest. En zolang de geschiedenis van ieder geestelijk leven, wel beschouwd ten slotte in dit woord kan worden samengevat, zolang zal ook het Amen niet achterblijven op Zacharia's profetische taal: "Niet door kracht, niet door geweld, maar door Mijnen Geest, spreekt de Heere der heirscharen!" .

De Profeet moest dan uit des Heeren naam aan Zerubbabel zeggen: niet door kracht noch door geweld" (men kan het ook vertalen: niet door een heirleger, noch door geweld), maar door Mijnen Geest (zal het geschieden), zegt Jehova der heirscharen. Het zou zeer dwaas zijn, bijaldien men dit wilde begrijpen in den zin, dat Zerubbabel gene de minste moeite moest aanwenden, om stenen en bouwmaterialen te verzamelen, om kundige en eerlijke werklieden te zoeken, om de goedkeuring van den Perziaansen koning te vragen, en zich bij hem op het gunstige besluit van Kores te beroepen, of om veiligheidsmiddelen en wachtposten tegen de aanranding van vijanden te stellen, maar slechts alles aan de zorg van God moest overlaten, om zelf alleen toeschouwer te wezen, hoe de tempel er wel komen zou; zulke dwaze dingen worden nergens in den Bijbel geleerd. Het zou een misbruik zijn van het vertrouwen op God, en een blijk van luiheid en onverschilligheid. De gehele rede strekt, om Zerubbabel tot het bouwen aan te moedigen, maar niet om hem daarvan af te houden. Neen de zin is, dat hij gene heirlegers nodig had om zich tegen den onraad te sterken, gene grote sommen of verbintenissen, om daarop te wachten, maar dat hij moest beginnen en vlijtig voortgaan, met de middelen, die hij reeds had, al berekende hij ook, dat hij die schatten niet bezat, welke hij nodig zou hebben om den arbeid naar het uitgestrekte plan te volbrengen, noch den weg kende om die te verkrijgen. Dit zou Jehova door Zijnen Geest doen. Deze zou werken op het hart van Darius Hystaspes, (ik wil hier korthedshalve volgens de uitkomst spreken), zodat deze Vorst niet alleen het besluit van Kores zou bevestigen, in het volle verlof aan de Israëlieten, om hun heiligdom verder op te bouwen, maar ook daarenboven uit zijne goederen de onkosten schenken, die zij tot dat werk, alsmede tot de dagelijkse offerande behoefden, met vrijdom van impost, ja, onder bedreiging van zijn koninklijk ongenoegen en de geduchtste straf aan hun tegenstanders (Ezra 6:1-14). Deze Geest van God zou de arbeiders gewillig en eendrachtig maken, om het werk te doen, en de inwoners van Judea om het hun volvaardig bij te dragen, zo voorspoedig, dat het Huis van God in vier jaren tijds geheel zou worden voltooid en ingewijd. (Ezra 6:15-22). Men kan dit alles wel aan des Heeren Voorzienigheid toeschrijven, maar dewijl er staat: "door Mijnen Geest, " en, ook in het Oude

Testament meermalen gesproken wordt van Gods Geest, in onderscheiding van Jehova, Zender en den Engel van Jehova, die gezonden wordt (verg. Jes. 63:9, 10), vind ik gene reden, om hier van den Geest iets anders te maken, te minder, omdat deze Geest in de harten godsdienstige indrukken, zelfs bij enen heidensen koning en diens hovelingen, moest verwekken en anders de bouw niet had kunnen geschieden.

7. Wie zijt gij in de ogen des Heeren, o grote berg, gij rijk der wereld, dat Gods rijk tegenhoudt en in den weg staat? Voor het aangezicht van Zerubbabel zult gij worden tot een vlak veld. De Heere zal u, die het koningschap uit Davids stem verhindert des Heeren huis en rijk te bouwen, opdat de grote Davids zoons kome, en het met Zijne heerlijkheid vervulle, vernederen en vernietigen; want hij, Zerubbabel, de zoon Davids, zal zeker den hoofdsteen, den sluitsteen van den begonnen tempel, voortbrengen. En niet alleen zal dat huis van hout en steen door Zerubbabel worden voltooid, maar de ware tempel des Heeren, het rijk Gods, dat door den aardsen tempel is afgeschaduwd, zal door het koningschap van David, namelijk den toekomstigen Spruit, Mijnen knecht Zemah, in wien Davids geslacht tot nieuwe macht en heerlijkheid opstaat, voleindigd en verheerlijkt worden, zodat alle leden van dit toekomstige rijk zullen zeggen met luid jubelgeschal, met toeroepingen: Genade, genade zij denzelve! Hosanna, Hosanna, gij voltooide tempel, moge u God eeuwig behoeden!

Wie onder Christus, den Vorst, aan Zijnen tempel wil bouwen, moet het doen in den Geest des geloofs, en dezen van hem ontvangen. Ook in geringe dagen kan het geloof grote dingen doen, en het openbaart zich te duidelijker, omdat dan menselijke bescherming en bijstand ontbreekt. De Geest des Heeren betoont Zijne werking zowel aan de gelovigen als ook omtrent de wereld. De eersten zijn met elkaar de gouden kandelaar, in wien de olie des Geestes is. Zij worden door den Geest levend gemaakt en tot den dienst Gods moedig gemaakt, als Zerubbabel. De wereld bestaat uit kleine en grote bergen, welke het bouwen van Gods tempel tegenstaan. Deze moeten voor de gelovigen, wanneer God iets door hen wil uitrichten, vlak worden, omdat Zijn Geest de gehele wereld doorgaat, de harten der wereld overal bestraft en bestuurt en overal met almacht werkzaam is.

Dat Christus de beginner van ons geloof is, dat is eens verzelvering voor ons, dat Hij de Voleinder zal zijn, want wat God betreft, Zijn werk is volkomen. Heeft Hij begonnen, zal Hij dan ook geen einde maken? Zerubbabel zelf zal den steen voortbrengen met gejuich en luide toeroepingen van vreugde, onder de aanschouwers. De toeroepingen zijn geen hoezee's maar genade, genade, dat is de inhoud van de triomfzangen, de gezangen der Kerk.

8. Het woord des HEEREN geschiedde verder tot mij door den Engel des Heeren (vs. 9), zeggende, om de woorden van den Engel nader te verklaren:

9. De handen van Zerubbabel hebben dit huis des Heeren, het afbeeldsel van den toekomstigen waren tempel, gegrondvest, zijne handen zullen het ook voleinden, gelijk ook gewis de ware tempel in de toekomst zal worden voleindigd, opdat gij in deze voltooiing van het rijk Gods duidelijk erkent en weet, dat de HEERE der heirscharen Mij, den Engel des verbonds, waarlijk tot ulieden gezonden heeft, want Ik zelf zal zulk ene verheerlijking van het rijk Gods tot stand brengen.

10. Want wie is zo dwaas, dat hij veracht den dag der kleine dingen, op welken in vergelijking met den tijd van de aankomst van den Messias slechts weinig tot opbouw van het rijk Gods schijnt te geschieden? Niemand, die Gods raadsbesluit erkent, zal dat doen, maar hij zal verstaan, dat ook deze tijd van nu tot aan de geboorte van den Messias gewichtig is, en de beginselen van grote gebeurtenissen in zich bevat. Daar zich toch, wanneer gij dezen kommervollen tijd niet veracht, die zeven, van welke ik boven in Hoofdst. 3:9 zei, dat zij op den steen, het zinnebeeld van het rijk Gods gericht waren, verblijden zullen, als zij het tinnen gewicht, het schietlood, waarmee hij den opbouw van den aardsen tempel leidt en bestuurt, zullen zien in de hand van Zerubbabel. Dat, die zeven, zijn de ogen des HEEREN, de Geest des Heeren in Zijne menigvuldige werkingen. Ja met welgevallen zullen zij den arbeid aan Gods tempel aanzien, omdat toch deze, hoewel armoedige bouw des tempels door Zerubbabel de oprichting van den waren tempel door den Messias afschaduwet. Die ogen des Heeren zijn het, die het ganse land doortrekken, en alles nauwkeurig beschouwen, en verwijderen, wat aan dien lateren opbouw van den waren tempel door den groten Davids zoon hinderlijk zou kunnen zijn.

Wij ook mogen den dag der kleine dingen in ons zelven niet verachten, maar moeten ons verblijden, wanneer wij indrukken hebben van Gods woord, aandoening over onze zonden, begeerte naar den Heere Jezus, nu en dan ernstige gebeden kunnen uitstorten, met lust naar de kerk gaan, en liefde voor godvruchtigen in ons bespeuren. Evenwel wij mogen met dezen dag der kleine dingen niet tevreden zijn. Neen, de indrukken moeten spoediger wederkeren en bestendiger worden; zij moet invloed hebben om zondige neigingen te weerstaan, boze begeerlijkheden af te wijzen, het berouw over onze zonden moet oprechter worden, zodat de zondigheid meer bestreden wordt, en afneemt, de begeerte naar Jezus in geloofsgemeenschap met Hem verandert, opdat wij meer bereid worden voor den Hemel en zijne genietingen. Ja losser van de wereld, die in het boze ligt, derhalve evenmin als Paulus achten, dat wij de volkomenheid hebben verkregen, maar er naar jagen, of wij haar ook grijpen mogen (Filip. 3:12). Zo moet de tempel onzer bekering voortgebouwd worden, en eindelijk de hoofdsteen in de hand des bouwheers zijn, zullen wij Gode behagen; terwijl hij, die met de helft tevreden is, moge toezien of hij wel de helft bezit, en zich niet heeft bedrogen door valse overleggingen, gelijk de man, die den toren had begonnen te bouwen, zonder de kosten te berekenen, die hij daartoe nodig zou hebben. (Luk. 14:28-30).

11. Verder antwoordde ik, en zei tot hem, tot den Engel des Heeren: Het gezicht van den kandelaar in zijn geheel is mij door uwe verklaring duidelijk; maar wat zijn die twee olijfbomen ter rechterzijde des kandelaars, en aan zijne linkerzijde?

12. En andermaal antwoordende, zonder het antwoord des Heeren af te wachten, zo zei ik tot hem: Ik wil nauwkeuriger vragen, want ik zie wel, dat de betekenis der olijfbomen in hun vruchtdragende takken ligt: Wat zijn die twee uiterste, met vruchten bezwaarde en onder dien last, even als volle aren nederbuigende takjes der olijfbomen, welke in de twee gouden kruiken zijn, ter rechter- en linkerzijde van de olieschaal op de spits, die goud, het edelste van de olie, van zich in die olieschaal gieten, zodat de gehele kandelaar zonder menselijk toedoen nooit olie voor zijne lichten te kort komt?

13. En hij verwonderde zich, en sprak tot mij, zeggende; Weet Gij niet, wat deze twee olijftakjes zijn? Zij betekenen toch iets wat Gods volk van den beginne heeft bezeten. En ik zei: Neen, mijn Heere!

14. Toen zei hij: Deze twee vruchtdragende takken, om wier wil de olijfbomen daar zijn, zijn de twee olietakken, Josua en Zerubbabel, als de tegenwoordige dragers van het priester- en van het koningschap, welke als de met heilige olie gezalfde werktuigen en dragers van de hemelse olie des Geestes Gods voor en in de nauwste gemeenschap met den Heere der ganse aarde staan; door deze laat Hij steeds der gemeente Gods Zijnen Geest en diens genadegiften voortdurend toevloeien, opdat zij daardoor in staat zijn, als des Heeren licht in de wereld bestendig licht te geven.

De tijd zal komen, dat dit door hen gedragen hogepriesterlijk en koninklijk ambt in het rijk Gods zo nauw met den Heere en met Zijne gemeente zal verbonden zijn, dat de Geest des Heeren Zich van hen in stromen uitstort in de gemeente, om haar te verlichten, te bekeren en te heiligen. De geestelijke en burgerlijke overheid zou, evenals in de vroegere theokratie, zo ook verder het middel zijn, waardoor de Heere Zijne genadegaven aan Zijne gemeente mededeelt. Hare hoogste en volkomenste vervulling vond deze belofte bij de verschijning van Christus, die volgens Hoofdst. 6 beide ambten, het koninklijk en hogepriesterlijk in Zijn persoon zou verenigen, dien de Profeet in Hoofdst. 3 bijzonder als Hogepriester en in Hoofdst. 9 als Koning schildert, en door wien de olie der goddelijke genade zich oneindig rijker, dan door alle vroegere dienaars Gods, in den kandelaar der kerk uitstortte.

Zo voorspelt dus dit gezicht, dat er een tijd zal komen, wanneer hetgeen in het Oude Testament voorafbeeldend in het hogepriesterlijk en koninklijk ambt was gegeven, tot volkomenheid zou komen, en de gemeente zelf tot volmaaktheid zou opwassen.

HOOFDSTUK 5.

GEZICHT VAN DE VLIEGENDE ROL, EN DE VROUW, ZITTENDE IN DE EFA.

VI. Vs. 1-11. Het zesde nachtgezicht van de vliegende rol en van de vrouw, zittende in de efa, stelt de scheiding voor van alle goddelozen uit de gemeente, welke eens zal plaats hebben, en hun vereniging, en verbanning in het rijk der antigoddelijke wereldmacht. Uitwendig beschouwd zijn het twee gezichten, welke echter bij elkaar behoren, zodat zij als een gezicht kunnen genomen worden. Dat van de vliegende rol kondigt het naderend gericht over de goddelozen aan, en bereidt dat voor; het gezicht van de vrouw toont het echter in de uitvoering aan. Daardoor wordt de weg voorgesteld, waarop het volk Gods tot de heiligheid geraakt, welke het noodzakelijk moet hebben, om de heerlijkheid te ontvangen, welke in de vorige gezichten is voorspeld. De Geest Gods zal met Zijne gaven alles doordringen, en wat zich door dezen niet laat doordringen en heiligen, dat zal het gericht Gods wegdoen en verdelgen.

1. En ik hief mijne ogen weer op (Zach. 2:1), en ik zag, en ziet, ene vliegende rol, een opgerold boek, dat over de aarde zweefde.

1) De Profeet heeft niet alleen, gelijk in de vorige nachtgezichten, den zegen aan te kondigen, maar ook in deze beide, die in dit hoofdstuk voorkomen, den vloek. Niet alleen had de Profeet een troostwoord voor Gods volk, maar ook een vloekwoord voor de goddelozen.

2. En hij, die mij de gezichten verklaarde, zei tot mij: Wat ziet gij? En ik zei: Ik zie ene over de breedte der aarde vliegende rol, welker lengte, zo als duidelijk te zien is, van twintig ellenis, en hare breedte van tien ellen 1), dus even zo lang en breed als het heilige van den tabernakel.

1) Gelijk de bedreigingen in het woord uitgesproken, droevig zijn, wanneer zij uitgevoerd worden, alzo zal ook de uitvoering nauwkeurig overeenkomen met de bedreiging, wat de zondaren ook van het tegendeel mogen dromen. Want de afmeting van deze rol, toont niet alleen, dat het een grote rol was, die veel vloeken in zich behelsde, om alle zonden te bezoeken en om den zondaar geheel ellendig te maken, maar men mag die ook bijzonder begrijpen, met opzicht op de huizen, in welke dezelve zouden ingaan, die gewoonlijk eens zo lang als breed zijnde, zo geeft zulks te kennen, dat de vloek het huis vervullen zou of met betrekking op den voorhof des tempels, van waar de rolle voortkwam, en daar de wet geleerd werd, welke van dezelfde mate zijnde met deze rol te kennen geeft, dat de uitvoering nauwkeurig zo uitgebreid zou zijn, als de uitgesproken bedreiging, en daarmee zou overeenkomen.

3. Toen zei hij tot mij: Dit boek of deze brief, is de vloek of het oordeel Gods, die even als de boekrol over de gehele aarde vliegt, uitgaan zal over het ganse land, waarin de gemeente Gods woont, het Palestina in geestelijken zin, dat zich eerst over de ganse aarde uitstrekt, zo ver Gods volk woont; want een iegelijk, die steelt, ieder, die trouweloos omtrent zijne naasten heeft gehandeld, of de overtreder der tweede tafel, zal van hier, volgens denzelfden vloek

uitgeroeid worden uit de gemeente der heiligen, welke verzoend en geheiligd in het heilige van den tempel met den Heere samenkomt, en daar Zijnen onbevleeten godsdienst volbrengt; desgelijks een iegelijk, die valselyk zweert, die het niet waard heeft geacht den allerheiligsten naam Gods te eren, of ieder overtreder der eerste tafel, zal van hier, volgens denzelven vloek, uitgeroeid worden.

4. Thans zijn nog rechtvaardigen en onrechtvaardigen, vromen en goddelozen in Mijne gemeente vermengd en niet te onderscheiden, maar Ik breng dezen vloek voort, spreekt de HEERE der heirscharen, dat hij kome in het huis van den dief en in het huis desgenen, die bij Mijnen naam valselyk tot leugen en bedrog zweert; en hij zal in het midden zijns huizes overnachten, blijven, en hij zal het huis met de zondaars verteren, met zijne houten en zijne stenen, dat zij met alles wat zij zijn en hebben uit Mijn volk worden uitgeroeid.

5. En de Engel, die met mij sprak, en die met het verdwijnen van het vorige gezicht ook van mij verdwenen was, ging na ene korte pauze weer uit, werd voor mijn oog weer zichtbaar, en zei tot mij: Hef nu uwe ogen op, en zie, wat dit zij dat er voortkomt, dat als een nevel voor uwe ogen zich verheft.

6. En ik zei: Wat is dat, wat daar voor mijne ogen verschijnt? En hij zei: Dit is ene efa, (Ex. 16:36), die voortkomt. Verder zei hij, ter verklaring: Dit, deze efa, is het oog 1) over henlieden, over alle meenedigen en dieven in het ganse land, de toestand, waarin zij verplaatst zijn, nadat de vloek des Heeren door de boekrol over hen gekomen is; zij zijn van alle einden op enen hoop verzameld, even als de korrels in een schepel worden verzameld.

1) Beter: de aanblik of gedaante. Want wel betekent het woord oog, maar ook gedaante, en die betekenis moeten wij hier hebben. De Heere wil hier zeggen, dat die efa, de grootste maat onder Israël voor droge waren, den toestand aangaf. Gelijk een efa gevuld is met graankorrels, also waren alle goddelozen tot één hoop samengebracht, om den vloek te ondergaan.

Vandaar dan ook, dat dadelijk daarop aan den Profeet getoond wordt, dat in die efa een vrouw zat, die de goddeloosheid moest voorstellen.

7. En ziet, ene plaat, een deksel van lood werd opgeheven, zodat men in de efa kon inzien, en er was voor mijn oog ene vrouw, zittende in het midden der efa; door dien zwaren deksel, het zinnebeeld van den ban Gods, werd zij daarin vastgesloten gehouden.

8. En hij zei, op de vrouw wijzende: Deze is de goddeloosheid, de lichamelijke goddeloosheid, de uit het gehele land door Gods gericht verzamelde zondaars, die naar hun gezindheid en hun lot nauw te zamen behorende, voor Gods ogen slechts één persoon uitmaken, zo als ook alle goddeloosheid haar begin en haar oorsprong heeft in enen persoon, den Satan, en om hare verleidelijke bekoorlijkheid, welke zij met hare echtbrekende goddeloosheid op de mensen uitgeoefend heeft, onder het beeld ener vrouw is voorgesteld (Spr. 9:13). En hij wierp ze, die vrouw der boosheid, die zich bij de opheffing van den deksel had opgericht, om den vloek en het gericht Gods te ontvlieden, in het midden van de efa terug, want de zonde is steeds zo dwaas om te denken, dat zij door hare sluwheid den toorn

van den heiligen God zou kunnen ontvlieden, en hij wierp het loden gewicht, den zwaren deksel weer op den mond derzelve 1) efa, om ze zo uit het heilige land weg te doen.

1) Hiermede wil de Heere zeggen, niet alleen dat de goddelozen onder de macht van hun zonde zijn gelaten, maar ook, dat de maat der ongerechtigheid vol is en de wrake Gods staat uitgevoerd te worden.

9. En ik hief mijne ogen, welke ik voor een ogenblik had gesloten om na te denken, op nieuw op, en ik zag, en ziet twee vrouwen kwamen voort, vertoonden zich voor mijne ogen. en wind was is hare vleugelen, opdat zij zo spoedig mogelijk door de lucht zouden kunnen vliegen, en zij hadden vleugelen met brede wieken als de vleugelen eens ooievaars, die licht en zeker doen vliegen, en zij, de beide vrouwen, de zinnebeelden der door den Heere bestelde werktuigen tot het wegdoen der zondaars uit Zijne heilige gemeente, voerden de efa met de vrouw der boosheid daarin, ieder deze aan ene zijde opvattende, tussen de aarde en tussen den hemel 1) door de lucht heen.

1) Gelijk de Kerk geen plaats is, waarin de heersende zonde ene bestendige woning zal ontvangen, alzo wordt een volk, dat vijandig is tegen de Kerk in Gods ogen gehouden, voor de gemene poel van alle Goddeloosheid, hetwelk Hij daarom straffen zal. Dit wordt betekend door de goddeloosheid te voeren uit het heilige land, in den lande Sinear, als haar eigen land, daar al de goddeloosheid woonde. Waaruit de Joden dan ook zeker mochten opmaken, dat gelijk Hij hen gestraft had, Hij ook hun vijanden niet zou sparen.

10. Toen zei ik tot den Engel, die met mij sprak: Waarhenen brengen zij deze efa met de vrouw?

11. En hij zei tot mij: Zij voeren daar uit het land van des Heeren gemeente weg, om haar een huis te bouwen, waarin zij voor altijd wone, in het land Sinear, in het bereik der Gode vijandige wereldheerschappij en van den oproerigen hoogmoed, waar Nimrod het eerste wereldrijk, het voorbeeld van alle latere, heeft gesticht, en de mensheid den eersten groten opstand na den zondvloed tegen den Heere in den torenbouw is begonnen, en daarvoor ook het eerste grote gericht, de verstrooiing en verdeling heeft ondergaan. Zij voeren haar heen, opdat zij, de efa met de vrouw, daar gevestigd en gesteld worde op hare grondvesting, totdat de Heere in het eeuwige gericht geheel en al een einde aan alle goddeloosheid zal maken.

Deze afzondering en scheiding heeft haar begin genomen met de verschijning van den Messias, en gaat door de tijden der uitbreiding en ontwikkeling van de Christelijke kerk heen, totdat zij tegen den tijd van het einde meer en meer openbaar zal worden, en het boze door de richtende macht van God en van Zijnen Geest zal worden afgezonderd, en zich tot een Babel van het einde zal vormen, om, zo als Ezech. 38 en 39 aantonen, enen laatsten strijd tegen het rijk Gods te beproeven, waarin het zal bezwijken en aan het eeuwige gericht zal worden overgegeven.

HOOFDSTUK 6.

OVER DE BESCHERMING DER VROMEN DOOR DE HEILIGE ENGELN. CHRISTUS AMBT EN RIJK.

VII. Vs. 1-8. Het zevende nachtgezicht van de vier wagens toont het gericht aan, waardoor God de zondige wereld loutert en reinigt. "Daarmee keert het zevende gericht tot den inhoud van het eerste terug. In het eerste visioen was de heidense wereldmacht voorgesteld als nog niet rijp voor het gericht. Wat nu tussen het toenmalige heden en dien tijd, wanneer de heidense wereldmacht voor het gericht rijp zal zijn geworden, in ligt, de bestraffing der heidenen, die Israël hebben verstrooid, de vergadering en het begin der verheerlijking, de verzoening, de vervulling met den Geest en de uitzondiging van Israël, hebben ons de volgende visioenen van het 2e tot het 6e ontvouwd. Heeft dit alles plaats gehad dan is de tijd gekomen, waarin het gericht over de heidense wereldmacht kan beginnen. Evenals nu de heiliging van Gods volk, dit gericht over de zonde der heidense wereldmacht, het laatste is, wat de Profeet van de ontwikkeling der aardse geschiedenis kan verwachten, zo is ook het visioen, dat dit gericht voorstelt, het laatste der visioenen, welke hem ten deel zijn gevallen. "

1. En ik hief mijne ogen weer op (Zach. 5:1). en ik zag; en ziet vier wagens gingen er uit voor mijn inwendig oog, wagens, welke de Heere uitzond, om het gericht aan de vijanden Gods te volvoeren; zij gingen uit een dal als het dal van Josafat, waar de Heere de volken richt (Joël 3:12 vv.), van tussen twee bergen, als den berg Zion en den Olijfberg (Zach. 14:4. Joël 3:16), en die bergen waren bergen van koper, van onwankelbare vastheid, als de plaats, waar de Heere woont, en Zijn eeuwig rijk vast heeft gegrondvest.

1) Het is duidelijk, dat als hier van tussen twee bergen sprake is, dit niet kunnen zijn Moria en Sion, gelijk sommigen willen, want Moria was veel meer een heuvel, maar wel Sion en de Olijfberg. Tussen Sion en den Olijfberg lag het dal Josafats, een nu is immer in de H. Schrift het dal Josafats, het dal des gerichts, vanwaar de Heere optrekt om gericht te houden over de volken.

2. Aan den eersten wagen waren bloed rode paarden, want bloed vergieten en oorlog zouden zij ten gerichte over de vijanden van het rijk Gods aanbrengen; en aan den tweeden wagen waren zwarte paarden, want zij zouden duurte en hongersnood medebrengen (Openb. 6:5).

3. En aan den derden wagen waren witte paarden, want heerlijke overwinningen zouden zij voor den Heere over Zijne vijanden behalen; en aan den vierden wagen waren hagelvlekkige paarden, die sterk waren. Zwart en wit vermengd (Hoofdst. 1:8) geeft pestilentie, ziekten en andere dodelijke plagen te kennen, deze zouden zij met grote sterkte over de vijanden Gods brengen.

4. En ik antwoordde, en zei tot den Engel, die met mij sprak: Wat zijn en wat betekenen deze wagens en paarden, mijn Heere?

5. En de Engel antwoordde, en zei tot mij: Deze zijn de vier winden des hemels. De vier wagens met hun paarden zijn werktuigen van Gods gericht, en als zodanig te vergelijken met de verwoestende en zuiverende winden van de vier hemelstreken, uitgaande in de wereld, van daar zij stonden voor den Heere der ganse aarde, die te Jeruzalem Zijne woning heeft en Zijn rijk gesticht heeft, opdat zij van Hem bevelen ontvangen, en Hem rekenschap geven van hetgeen zij hebben gedaan.

6. Ieder van deze vier wagens ging nu in het land, waar de vijandschap tegen God haren zetel heeft, naar het noorden tegen Babel en Assur, naar het zuiden tegen Egypte. Aan welken wagen de zwarte paarden zijn, die paarden gaan uit naar het Noorderland, naar de landen van Tiger en Eufraat, in welke Assur en Babel sedert oude tijden steeds het rijk Gods hebben gehaat en vervolgd, om daar door hongersnood de goddelozen te straffen, en Gods almacht, en gerechtigheid te laten ondervinden; en de witte gaan uit dezelfde achterna, opdat zij de door het gericht des hongers vernederde volken geheel voor den Heere winnen, en door de goddeloze wereldmacht overwinnen; en de hagelvlekkige gaan uit naar het Zuiderland, om aan de vijandige macht van het zuiden eveneens te doen, als de zwarte aan die van het noorden, en ook deze trokken vervolgens de witte na.

De rode paarden trokken eveneens uit naar het noorden en naar het zuiden, en zochten de wereldmachten door het gericht van den bloedigen oorlog, en ook deze trokken de witte na.

7. En die sterke paarden eindelijk, die de straffen der gespikkelde, namelijk pest, ziekten en andere plagen in bijzondere hevigheid tot de volken droegen gingen uit van den Heere, en zochten voort te gaan op de aarde, om het land te doorwandelen, waarin de vijanden van Zijn rijk waren; want Hij, de Heere, die deze Zijne gerichtsboden uitzond, had gezegd: Gaat heen, doorwandelt het land, trekt het door even als de zwarte, de rode en de gespikkelde paarden met hun plagen en de oude woonplaatsen van de wereldmacht hebben bezocht, en de witte, de natrekkende, de overwinningen des Heeren behaalden, de boosheid overwonnen, de verootmoedigden gered hebben; trekt de overige landen door, opdat ook u dan de witte paarden navolgen. En zij doorwandelden het land.

Dat de rode paarden bij de verklaring van het gezicht in vs. 6 zijn voorbijgegaan, geeft niet zo grote moeilijkheid als dat de gevlekte, die boven in vs. 3 met de sterke paarden als dezelfde voorkwamen, hier van hen gescheiden zijn. Voor het laatste is nauwelijks ene reden te denken; men moet daarom erkennen, dat volgens de bedoeling van het visioen de sterke paarden een span op zich zelf zijn. Het voorbijgaan der rode paarden heeft zeker zijne reden alleen daarin, dat het van zelf sprak, dat ieder span uittrok, en het onnodig was het uittrekken van elk in 't bijzonder op te geven.

8. En hij, de Engel, die mij het gezicht verklaarde, riep mij, en sprak tot mij, zeggende: Zie deze vier wagens met hun plagen, en het hun volgende zegenrijke woord Gods, hebben de bestemming, dat zij, ieder in zijn land, Mijnen Geest van het gericht, dat de boze verdelgt en het goede versterkt, laten werken bijv. die uitgegaan zijn naar het Noorderland, hebben Mijnen Geest des gericht, door welken de goddeloosheid vernietigd, het voor leven vatbare levend gemaakt en bekrachtigd wordt, doen rusten in het Noorderland.

Het gezicht wijst dus nog het laatste gericht niet aan, maar de gerichten, welke daaraan voorgaan, in welke de wereldmacht wel wordt vernietigd, maar nog gelegenheid tot bekering wordt gegeven.

Hier wordt geleerd, dat God een welbehagen heeft in alle de werkingen Zijner Voorzienigheid. Deze hebben mijn Geest doen rusten, deze zwarte paarden, welke buitengewone oordelen beduiden, en de witte, welke buitengewone verlossing zeggen, welke beide naar het Noorderland gingen. Deze hebben Mijn Geest doen rusten in het Noorderland, hetwelk onlangs het merkwaardigste toneel van bedrijf met betrekking tot de kerk geweest was, dat is, door deze ongemene vertoningen en bedrijven der Voorzienigheid is Gods toorn uitgevoerd over de vijanden der kerk, en Zijn gunst over de kerk gebracht, welke beide lang uitgesteld geweest was, en in beiden had God Zijn wil vervuld, Zijn Woord bevestigd en dus Zijn Geest doen rusten.

9.

VIII. Vs. 9-15. In de zeven visioenen, welke tot hiertoe voorkwamen, was den Profeet aangetoond, dat de toekomst der zaligheid, op welke Israël volgens beloften zijner vroegere Profeten wachtte, en welke nog maar niet steeds kwamen, toch zeker zou beërven. Het was hem verder ook voorgesteld, op welke wijze deze toekomst zou worden verwezenlijkt. Omtrent den Middelaar der zaligheid, van wien Zich de Heere volgens de aankondiging der oude Profeten wilde bedienen om die zaligheid aan te brengen, werd in de nachtgezichten slechts even en vluchtig melding gemaakt. Om nu de openbaringen, den Profeet tot hiertoe gegeven, over het aanbrengen van de zalige toekomst van Israël ook in dat opzicht aan te vullen, ontvangt hij thans ene nieuwe openbaring, welke opzettelijk en met bijzondere uitvoerigheid over den Middelaar der zaligheid handelt, en dezen Middelaar als den beloofden Spruit voorstelt, die in één persoon Priester en Koning te gelijk zal zijn, en het huis des Heeren op de rechte wijze zal bouwen. Om een beeld van dezen toekomstigen priester der zaligheid te geven, ontvangt de Profeet de opdracht, om den hogepriester Josua ene kroon, het teken der koninklijke waardigheid, op het hoofd te zetten, opdat hij zo enen man voorstelde, die in één persoon priester en koning is. Deze voorzegging van Zacharia staat alzo op gelijke hoogte van Oud-Testamentische verkondiging der zaligheid als Ps. 110, waar eveneens in den toekomstigen Middelaar de koninklijke en priesterlijke waardigheid verenigd voorkomt, en deze als een Priester wel niet naar de wijze van Aäron, maar naar de wijze van Melchizedek wordt beschouwd (Hebr. 7) (Köhler), Zo vormt de volgende afdeling met hare symbolische handeling, het slot, het hoofdpunt, en tevens den sleutel tot de voorgaande gezichten.

9. En des HEEREN woord en bevel geschiedde in dienzelfden nacht, in welken Hij mij de zeven gezichten had laten zien, en in nauwen inwendigen samenhang met deze, tot mij, zeggende:

Daarin, dat de Heere zelf den Profeet de volgende handeling opdraagt, ligt, dat zij ene zinnebeeldige handeling vol betekenis, ene werkelijke voorzegging moet zijn.

10. Neem zilver en goud (vs. 11) van de gevankelijk weggevoerden, van de Joden, die in Babel zijn achtergebleven, die met Zerubbabel zijn teruggekeerd, van Cheldai (= ouderdom), van Tobia (= goedheid van Jehova), en van Jedaja (= roem van Jehova), en komt gij te dien dage, dadelijk, nadat gij dit Mijn woord hebt ontvangen, en ga in ten huize van Josia, den zoon van Zefanja, hier te Jeruzalem, dewelke (liever waarheen zij, die drie Babylonische Joden) uit Babel gekomen zijn als afgezanten van de daar wonende Joden, om aan de kolonie der teruggekeerde Joden geschenken in goud en zilver te brengen, als bijdrage tot het bouwen van den tempel des Heeren.

11. Te weten, neem of laat u geven zilver en goud, en maak kronen 1), ééne, uit verschillende in elkaar gevlochten of boven elkaar zich verheffende zilveren en gouden kransen of diademen bestaande, bijzonder prachtige kroon; en zet ze op het hoofd van Jozua, den zoon van Jozadak, den hogepriester.

1) Waarom moet de Profeet juist den hogepriester Josua met de insigne van het koningschap en niet omgekeerd den Davidsen Zerubbabel met de insignes van het hogepriesterschap tooien? Ware Zerubbabel, die werkelijk tot het huis van David behoorde, tot een beeld van de Spruit gemaakt, zo had de dwaling voor de hand gelegen, om te menen, dat die Spruit nu reeds aanwezig was, en Zerubbabel zelf in werkelijkheid die Spruit was.

Door Goddelijke bestiering wordt Josua gekroond met de koninklijke kroon, opdat hij een voorbeeld van Christus Jezus zou zijn, den Priester naar de ordening van Melchizedek. Jozua, de zoon van Nun, was ook een voorbeeld geweest van Christus, als deze Israël inbracht in Kanaän, maar Josua, de zoon van Jozadak zou nog een heerlijker voorbeeld zijn, om in zijn persoon af te schaduwen, dat de Christus Gods een Priesterkoning voor Zijn volk zou wezen. Koninklijk zou regeren over dat volk, hetwelk Hij priesterlijk had gekocht met Zijn bloed.

12. En spreek tot hem, den hogepriester Josua, zeggende: Alzo spreekt de HEERE der heirscharen, zeggende: Ziet Ik wil u tonen, wat Ik daarmee bedoel dat u, wien toch als hogepriester gene koningskroon toekomt, het teken van koninklijke majesteit wordt op het hoofd gezet. Een man, wiens naam is Zemah d. i. SPRUITE, die zal uit zijne plaats, uit het koninklijk geslacht van David spruiten als een arm, zwak rijsje, en toch zal Hij tot koninklijke heerlijkheid opwassen, zo als de Profeten (Jes. 11. Jer. 23:33. Ezech. 17) hebben voorzien, waarom zij Hem ook met dien naam hebben genoemd, en Hij zal in heerlijkheid des HEEREN tempel bouwen, waarvan de tabernakel en Salomo's en Zerubbabel's tempel slechts zwakke afbeeldsels zijn, namelijk de levende gemeente des Heeren (Hoofdst. 4:9. Hos. 8:1. 1 Petr. 2:5. 3:6. Efez. 2:21 v. Hagg. 2:6-9).

1) Ogenschijnlijk lijkt het, of Josua twee of meer kronen zijn opgezet. Vandaar dat sommigen ook spreken van een zilveren en gouden kroon, maar dat kan niet, op één hoofd kan slechts één kroon worden gezet. De zin is dan ook, dat op Josua's hoofd zou gezet worden één kroon, samengesteld uit verscheidene diademen, gelijk dan ook in Openb. 19:12 van verscheidene diademen sprake is, die op het hoofd van den Christus Gods zouden worden gezet.

13. Ja, Hij zal den tempel des HEEREN, welke dan dezen naam ook in waarheid zal verdienen, omdat de Heere zelf daarin Zijne woning eeuwig hebben zal, bouwen, en Hij zal het sieraad der koninklijke majesteit dragen, en Hij zal in zulk ene hoogheid en heerlijkheid zitten, en tot heil van Zijn begenadigd volk heersen op Zijn troon; en Hij zal tevens priester zijn op Zijn troon, dien Hij als Davids Spruit heeft ingenomen, en Zijn volk verzoenen, in Gods genade bewaren en met eeuwig hen zegenen. En de raad des vredes zal tussen die beiden wezen, tussen den Koning en den Hogepriester, welke beide ambten Hij en Zijn persoon op 't nauwst verenigt. Den vrede van Zijn volk tot stand te brengen en eeuwig te bewaren zal het onafgebroken zoeken van dezen koninklijken hogepriester zijn.

1) Merk hier op; tussen Jehova en den Man Spruite, tussen den Vader en den Zoon zal de raad des vredes zijn. Dat is, de raad betreffende den vrede tussen God en de mensen te maken, door het Middelaarschap van Christus zal beraamd worden, dat is, zal blijken beraamd te zijn door oneindige wijsheid, in het Verbond der verlossing, en dat de Vader en de Zoon elkaar volmaakt wel verstonden in deze zaken.

De heerlijkheid bestond dan ook hierin, dat Hij als Koning volvoert, wat Hij als Priester beoogd heeft. Het is daarom dan ook, dat Hij Zijne kerk niet alleen zal stichten en uitbreiden, maar ook behouden. Zijn troon is een genadetron voor alle de Zijnen en een troon des gericht voor alle Zijne vijanden.

De raad des vredes, het goddelijk raadsbesluit van onze zaligheid, en van de heerlijke welvaart van Zijn volk zal plaats hebben door de koninklijke en priesterlijke regering van den Messias. God zal die beide ambten van den Messias, het koninklijk en hogepriesterlijk zo met elkaar verbinden, dat het raadsbesluit van onze zaligheid op den enen even zo goed als op den anderen rust.

Toen de beloofde Spruit in den persoon van Jezus in de wereld kwam, verkondigden de hemelse legerscharen: "vrede op aarde!" en toen Hij in Zijne laatste reden van Zijne discipelen afscheid nam, liet Hij hen als Zijne erfenis den "vrede" achter (Joh 14:27), en wanneer eens de wereldgeschiedenis aan haar einde en doel zal zijn gekomen, is het de volledige verwezenlijking naar alle zijden van dezen vrede, welken de gemeente Gods zal mogen genieten (Openb. 21:3 vv.).

Deze belofte waarborgde het volk van God in Zijn toekomstig opperhoofd te gelijk de macht en den wil om te helpen. Als waar Hogepriester zou de Messias de Zijnen bij God vertegenwoordigen, en hun vergeving van zonden aanbrengen, zoals de Profeet dit reeds in Hoofdst. 3 uitvoeriger had aangekondigd. Als waar Koning, van wiens kracht alle vorige slechts een zwak afbeeldsel waren geweest, zou Hij de begenadigden beschermen, en bovendien alle van God hun toegekende zegeningen tot hen brengen.

Christus zelf is de bouwmeester van Zijn geestelijken tempel, en Hij heeft dien gebouwd op de bergen Zijner onveranderlijke liefde, Zijner almachtige genade en Zijner onfeilbare waarachtigheid. Doch gelijk het met Salomo's tempel was, is het ook hiermede: de bouwstoffen moeten gereed worden gemaakt. De cederen van Libanon zijn er, maar zij zijn

nog niet geschikt voor het gebouw; zij zijn niet omgehouden en gevormd, en tot zulke cederenplanken gezaagd, wier welriekende schoonheid de voorhoven van het huis des Heeren in het Paradijs verblijden zal. De ruwe stenen zijn ook nog in de steengroeve, zij moeten daaruit gehouwen en vierkant gemaakt worden. Dit alles is het werk van den Heere Jezus zelf. Elk gelovige moet persoonlijk toebereid, gepolijst en bekwaam gemaakt worden voor zijne plaats in den tempel; maar Christus eigen hand bewerkt den arbeid. De beproevingen kunnen niet heilig maken, dan slechts wanneer zij door Hem tot dat doel aangewend worden. Onze gebeden, noch onze pogingen kunnen ons voor den hemel bereiden, zonder de hand des Heeren Jezus, die onze harten op de rechte wijze vormt. Evenals bij het bouwen van Salomo's tempel geen hamer, noch bijtel, noch enig ijzeren gereedschap gehoord werd in het huis, omdat alles volkomen bereid was voor de juiste plaats, die het moest innemen, zo is het met den tempel, dien Jezus bouwt; alles wordt op aarde gereed gemaakt. Wanneer wij den hemel binnengaan, zullen wij daar gene heiligmaking behoeven, wij zullen daar niet meer door beproevingen geschikt gemaakt, noch door lijden gepolijst worden. Neen, wij moeten hier beneden bereid worden gemaakt-dat zal Christus alles vooraf doen, en wanneer Hij het heeft gedaan, zullen wij door ene vriendelijke hand de rivier des doods overgevoerd en naar het hemelse Jeruzalem geleid worden, om als eeuwige pilaren in den tempel onzes Heeren te blijven.

De kracht Zijns bloeds verzekert ons van schulduitdelging; door de kracht Zijner heerschappij wordt het nieuwe hart in ons geschapen. Zien wij dan op den Heere in deze dubbele betrekking, zoals het Evangelie Hem ons voorstelt. Zie in de eerste plaats op Hem als Priester, die schuldvergiftenis verleent, en altijd leeft om voor ons te bidden. In elk deel van het nieuwe Testament wordt er gedurig op Christus priesterlijk ambt gezinspeeld, als de rijke bron van vertroosting voor al het volk van God. Behoeft gij den troost der vergeving-den troost der verzekerdheid-hebt gij behoefte aan hoop, aan vrede, aan blijdschap? De geopende fontein is de fontein in het huis van David, die fontein van verzoenend bloed; de voetstap des waren Hogepriesters, deze aarde ingedrukt, is de grote bron en oorzaak van al onze blijdschap, onzen vrede, onzen troost. Wordt er van Hem gesproken als van enen Koning, in Zijn koninklijk karakter is niets, dat u ontstellen en verontrusten mag. Dewijl Hij een Koning is, heeft Hij bevelen uit te vaardigen, maar, dewijl Hij Priester is zowel als Koning, zijn Zijne geboden niet zwaar. Dewijl Hij Koning is, zo legt Hij een juk op, maar omdat Hij Koning en Priester is te gelijk, is Zijn juk zacht en Zijn last licht. Zijne bevelen zijn koninklijk, alleen ons voorgeschreven tot ons eigen geluk. Dit is Zijn gebod, dat gij gelooft in Zijnen naam. Zijne wet is liefde; Zijne scepter en Zijn kruis zijn zodanig, dat, wanneer de majesteit van het eerste u verschrikt, terstond ene openbaring van genade, liefde en medegevoel in het andere u vertroost.

14. En die kronen, zaamverbonden tot ééne pracht kroon, welke op die wijze den hogepriester Josua is opgezet, om hem als een voorbeeld van den toekomstigen Messias voor te stellen, zullen in den tempel worden gebracht en daar worden bewaard; zij zullen wezen voor Chelem (= sterk), en voor Tobia, en voor Jedaja, die drie gezanten der Joden te Babylon en overbrengers van het geschenk, en voor Chen (liever: voor de vriendelijkheid van) Josia, den zoon van Zefanja, die deze gasten uit Babylon bij zich heeft opgenomen en geherbergd, tot ene gedachtenis in den tempel des HEEREN.

Niet alleen om de namen der gevers van het goed te vereeuwigen, maar inzonderheid als eer, profetische handeling, als een symbolische aanduiding van de beloften van den Messias. Eenmaal zou Hij komen tot den tempel, die in waarheid Priester en Koning tegelijk zou zijn.

15. En, wanneer men deze uit het door de Babylonische vreemdelingen aangebrachte zilver en goud vervaardigde kroon in den tempel ziet, zal men er aan denken wat Haggai (2:7) heeft geprofeteerd, namelijk: die verre zijn, zullen komen en zullen met hun schatten bouwen in den tempel des HEEREN, en dien met kostbaarheden vervullen, en gijlieden zult wanneer dit eens geschiedt, weten, dat de HEERE der heirscharen mij, den Engel des Heeren, die hier door Zijnen Profeet spreekt, tot u gezonden heeft, om u de heerlijkheid van Zijnen naam te openbaren, en uw heil tot stand te brengen. Dit zal geschieden, gij zult Mijne zending tot u erkennen en ondervinden, en zo aan de vervulling der nabijzijnde grote, belofte aandeel krijgen, Indien gij vlijtiglijk zult horen naar de stem des HEEREN, uws Gods. Wie echter deze stem niet hoort zal ook Mij en daarmee ook den Messias en Zijne zaligheid niet erkennen en ontvangen.

HOOFDSTUK 7.

OVER VASTEN EN WERKEN VAN BARMHARTIGHEID.

B. het 2e hoofddeel van het Boek (Hoofdst. 7 en 8) bevat het antwoord des Heeren op ene vraag der Joden van Bethel, of men ook nog verder, nadat de kolonie der teruggekeerde Israëlieten weer was beginnen te bloeien, dagen, als die van Jeruzalems verwoesting door de Chaldeëen jaarlijks als vastendagen moest houden. Deze vraag geeft den Heere aanleiding tot een woord vol lering en troost, waarin Hij niet alleen de betekenis van het vatten in 't algemeen, maar ook de gronden en voorwaarden voorstelt, onder welke Israël de grote beloften ener heerlijke toekomst, zoals die door de nachtgezichten hem zijn geopenbaard, alleen kan deelachtig worden. Daarmee is dit deel ene voortreffelijke vereniging tussen het eerste en het laatste deel van het Boek. Want de oorlogen, welke Israël volgens den inhoud van het derde en laatste deel zal moeten doorstaan, vóórdát het rijk Gods in zijn heerlijkheid onder hen tot volkomenheid kan komen, kan het ook, alleen dan voeren en doorstaan, wanneer het gehoorzaam is aan het woord van God, dat in het tweede deel, hetwelk voor ons ligt, wordt voorgehouden.

I. Vs. 1-3. In de eerste plaats wordt de uitwendige aanleiding tot het woord Gods der beide hoofdstukken 7 en 8 meegedeeld. Een gezantschap der Joden te Bethel kwam naar Jeruzalem tot de Priesters en Profeten, als de wettige organen der openbaring van Gods wil, en richtte tot hen de vraag of de dag der verbranding van Jeruzalem en van den tempel door de Chaldeëen ook nog verder, nadat Jeruzalem weer begon tot bloei te komen en de wederopbouw van den tempel verre was voortgegaan, als treur- en vastendag moest worden gehouden.

1. Het gebeurde nu in het vierde jaar van den Koning, DariusHystaspes (Ezra 1:4) d. i. in het jaar 417 v. Chr. 2 jaren na het wederaanvangen, en 2 jaren vóór het eindigen van den tempelbouw, dus op een tijd, dat het gebouw in het ruwe gereed was, dat het woord des HEEREN geschiedde tot Zacharia, 1) op den vierde der negende maand, namelijk in Chisleu ongeveer onze December (Ex. 12:2).

1) Daar de volgende tijdsbepaling: "op den vierden dag-chisleu" noodzakelijk bij het volgende vers moet worden gebracht zo moet men hier in plaats van ene komma een punt, en achter chisleu ene komma plaatsen. Dan behoort de eerste tijdsbepaling "in het vierde jaar" tot de gehele volgende afdeling, en geeft in 't algemeen aan, wanneer deze openbaring geschied is; de tweede daarentegen bepaalt den tijd van de aankomst van het gezantschap in het volgende vers nauwkeuriger.

2. Toen men naar het huis van God 1) gezonden had de burgerij van het spoedig na het wederkeren opgebouwde stedeke Bethel (Neh. 11:31) Sarezzer (= heldere glans), en Regem-Melech (= vriend van den koning), en zijne mannen als een gezantschap naar Jeruzalem, om in den voor 't grootste gedeelte weer opgebouwden tempel het aangezicht des HEEREN te smeken 2), en in het gebed om raad te vragen.

1) In het Hebr. Wajisjlach Bethel. Beter: Toen Bethel gezonden had. Ook de inwoners van Bethel begonnen naar het Woord des Heeren te vragen, naar den wil en de mening des Heeren. Ook de ballingschap had hen, door de werking der genade als middel in Gods hand doen ontwaken; het is daarom, dat zij gezanten zonden naar Jeruzalem.

2) Ook bij de bewoners van Bethel had dus de straf der ballingschap de heilzame uitwerking gehad, dat zij zich van de afgoderij, welke sedert het begin van het Efraïmietische koninkrijk in hun midden was bedreven (1 Kon. 12:28 vv. Amos 3:14; 4:4) weer tot den rechtmatigen dienst van Jehova op de door Hem verkoren plaats waren wedergekeerd.

Tevens toont de gehele vraag over het vasten, dat ook de bewoners van Bethel zich slechts in denzelfden zin bekeerd hadden als de overige teruggekeerde ballingen. "Zij waren volkomen gewillig om voort te wenen en te vasten, wanneer het bevolen werd, want zij leefden geheel naar eigen goed vinden. Dat is altijd daar, waar men het rijk Gods uitwendig opvat, en uit traagheid gene plaats geeft voor de werkingen des Geestes aan het hart. Dan is men ijverig en gewillig in eigen gemaakten uitwendigen godsdienst en menselijke instellingen; men leeft daarin met eigengerechtigheid. Dit is de dood voor de ware kerk.

Zulke vragen moeten geschieden, omdat de Profeet nog leeft en leert, opdat zij openlijk en krachtig veroordeeld worden, tot een voorbeeld, dat al ons werk, dat wij verkiezen, hoe goed het ook moge schijnen, tot niets nuttig is, en men alleen bij het zuivere Woord van God moet blijven. Want dat ongeluk kleeft aan alle menselijke leringen, dat zij Gods gebod teniet doen, en zich zelf groot en verheven maken, zoals wij hier in dit voorbeeld zullen zien.

3. Zij kwamen, zeggende tot de priesters, die in het huis des HEEREN der heirscharen waren om daar te dienen, om alsoo door hun bemiddeling het antwoord op deze bede en vraag aan den Heere te mogen ontvangen, en tot de Profeten, zeggende: Moet ik met de inwoners van Bethel, die mij hebben afgezonden, ook nog voortaan, nadat de Heere weer genade en zegen gegeven heeft, wenen, een treurtijd houden op den 10den dag in de vijfde maand, genaamd Ab (10 Augustus), mij afzonderende, mij onthoudende van spijs en drank tot aandenken aan de ontzettende verwoesting van den tempel en van de stad Jeruzalem door Nebukadnezar? Moet ik daarmee voortgaan, gelijk als ik gedaan heb nu zo vele jaren, namelijk gedurende al de 70 jaren der ballingschap in Babel tot op den tegenwoordigen dag?

Wij vernemen hier, dat de Joden in de ballingschap de gewoonte hadden aangenomen om den 10den Aug. als jaarlijkse boete en vastendag te vieren. De hedendaagse Joden vieren, zoals bekend is, als den dag van het verbranden van den eersten en tweeden tempel den 9den Ab. In 't algemeen is hun de 9de Ab de ongeluksdag van Israël. De volgende 5 ongelukken, welke op dezen dag aan Israël zijn overkomen, worden opgeteld: 1) God besloot de vaderen in de woestijn te laten sterven en niet in het beloofde land te laten komen; 2) en 3) de eerste en tweede tempel verwoest; 4) de vesting Bitter werd ten tijde van Bar-Cochba ingenomen; 5) Turnus Rufus beploegde den grond van den tempel (Micha 3:12).

4.

II. Vs. 4-14. Daar de Priesters en Profeten uit zich zelf niet over de vraag mochten beslissen, geeft de Heere zelf het antwoord door Zacharia. De vraag, welke gedaan was, was niet alleen in het belang der mannen van Bethel, maar ook van alle teruggekeerde Joden. Daarom richt de Heere het antwoord ook tot het gehele volk. Het is in twee helften verdeeld, waarvan het tweede Hoofdst. 8 omvat; ieder van deze bestaat weer uit 2 delen, waarvan het begin kenbaar is aan de woorden: "Toen geschiedde het woord des Heeren tot mij. " In de 1e helft, welke voor ons ligt, verklaart zich de Heere vooreerst, over het vasten, dat Hij dat niet als een Hem welgevalligen dienst beschouwt, maar alleen gehoorzaamheid aan Zijn Woord verlangt (vs. 4-7), zoals het dan ook alleen het hardnekkig tegenstreven van Israël tegen de door Zijne Profeten voorgehouden geboden van gerechtigheid, liefde en waarheid geweest is, waarom Hij Israël onder de volken heeft moeten verstrooien (vs. 8-14).

4. Toen geschiedde het woord des HEEREN der heirscharen tot mij, den Profeet Zacharia, zeggende:

5. Spreek tot het ganse volk dezès lands, want ieder gaat deze vraag over het vasten en de juiste beantwoording daarvan aan, en vooral tot de Priesters, die mede zijn ondervraagd, maar niet wisten te antwoorden, zeggende: Toen gij vasttet en rouwklaagdet, in de vijfde en in de zevende maand op den 10den dag der maand Ab, of Augustus, over de verwoesting van Jeruzalem, en op den 3den dag van Tisri over het vermoorden van den stadhouder Gedalia 1), en de in het land achtergelatene Joden (2 Kon. 25:25 vv. Jer. 41:1 vv.) namelijk nu reeds, gelijk Ik zeer goed weet, zeventig jaren, van 587—517 v. Chr. hebt gijlieden Mij), Mij enigzins tot nu ten oordeel gevestigd?

1) Het vasten over het vermoorden van Gedalia, den zoon van Ahikam was waarschijnlijk alleen waargenomen door de Joden, die na de verwoesting van Jeruzalem nog in het land waren achtergebleven.

2) In dezen tekst is zeer opmerkelijk het woordje "Mij" en het woordje "u. " Met die twee woorden worden de geboden der mensen en de geboden Gods gescheiden. Voor Mij, Mij hebt gij daarvan niets gedaan. Waarom? Daarom omdat Ik u daarvan niets heb bevolen. Maar voor u, voor uzelf hebt gij het gedaan. Waarom? Daarom, omdat gij het bij uzelf bedacht en verkozen hebt, en het uzelfen also heeft behaagd-Ieder eigen gekozen werk en gebod heeft de plaag en het harteleed in zich, dat zij ons beter bevallen, dan wat God heeft geboden; wij letten er ook meer op, en besteden er veel meer vlijt aan, dan aan Gods geboden, hetwelk dan God op het hoogst en billijk verdrietig maakt, zodat Hij wederom ook ons eigen werk en gebod veracht en verwerpt, evenals wij Zijne geboden en Zijn werk verachten. God laat voor Zich noch vasten noch eten, daarom moeten wij in uitwendig vasten en eten ook geen godsdienst zien. Hebt gij behoefte aan vasten, zo vast, maar maak er geen ophef van: zelf uw hoofd en was uw aangezicht. (Matth. 6:17), als deedt gij niets bijzonders, anders is al uw godsdienst zelfbedrog. De offeranden welke God wilde, waren geheel anders dan zelfverkozen vasten, en het volk had wel kunnen weten, dat deze de ware, Gode welgevallige offeranden waren.

Zij hadden geen oog op God in hun vasten. Hij beroept zich op hun eigen gewetens, die zullen tegen hen getuigen, dat zij daarin niet oprecht geweest waren, hoeveel te meer zal God het doen, die meer is dan hun hart, en alle dingen weet? Er was de gedaante en het geraamte van den plicht, maar niets van het leven, de ziel en de kracht er van.

De Heere wijst er hier op, dat dit de voornaamste kracht is, dat al wat men doet, Gode doet, naar Zijn Woord en Ordinantiën, en tot Zijne ere. Als het niet uit dit beginsel en tot dat doel is, deugt het vasten niet, noch al wat de mens doet.

6. Of als gij op andere dagen niet vasttet maar at, en gij dronkt, waart gij het niet, die daar at, en gij, die daar dronkt? Daarom moogt gij omtrent vasten en eten houden, wat u het nuttigst toeschijnt. Hebt gij van het vasten zegen voor uw hart gehad, zo moogt gij dat hebben, zo niet dan kunt gij het afschaffen; Ik beveel u noch het een noch het ander (Jes. 58:8-12).

Deedt gij dit tot Mijne eer of tot uwe eigene eer, al morrende tegen de zwaarte Mijner kastijding, of met gevoel van de snoodheid uwer ongerechtigheid, die u nog meer rampspoed verdienen en de spijs en drank verbeuren deed! Was het niet in uwe schatting ene uitnemende dienst, dien gij Mij beweest, of beschouwdet gij u dit op het hoogst verplicht? Deedt gij het niet uit gewoonte of welvoeglijkheid, om niet minder vroom dan anderen te schijnen, of als een taakwerk, naar welks einde gij verlangdet? Hebt gij u bij en door het vasten bekeerd van uwe zonden, of bleef gij dezelfde? Ja, de Heere voegt er bij: En als gij at en dronkt, waart gij het niet, die at en dronkt? Het wil zeggen: die in uw eten en drinken alleen uzelfen bedoeldet, alleen aan uwe voeding, uwen smaak, uwe lekkernijen dacht, en niet aan Mij, die u alles gaf, en in uwe verdrukking van spijs en andere benodigdheden verzorgde? Dacht en denkt gij ook wel aan die tijden van overvloed, die gij weleer te Jeruzalem en in andere steden van Palestina in gerustheid doorbracht, en aan de woorden van bedreiging, die Jehova toen tegen u uitriep, door den dienst der Profeten Jesaja, Jeremia en anderen, maar waarnaar gij niet wildet horen, en die echter juist door uwe gevankelijke wegvoering vervuld zijn geworden. Was dit het onderwerp uwer overdenking op uwe treur- en vastendagen in Babel? (Zach. 7:5-7).

7. Of denkt gij misschien, dat gij door vasten als een goed werk Mijne genade kunt verwerven? Zijn het niet de woorden, komt het niet alleen aan op de gehoorzame inachtneming van die zaken, welke de HEERE uitriep, u liet voorhouden door den dienst der vorige Profeten, die onder u leefden, toen Jeruzalem bewoond en gerust, nog in vrede was, zij en al hare steden, die tot haar behoren, rondom haar, en het zuiden en de laagte, Negeb en het lage land van Sjefela aan de Middellandse zee, het gehele rijk van Juda, bewoond was 1)?

1) Hiermede wijst de Heere er op, dat zij hadden kunnen weten, wat de Heere wilde, welke het vasten was, wat Hij verkoos. Immers Hij had het laten horen, dat dit het vasten was, dat de knoopselen der ongerechtigheid werden losgemaakt, en dat zij onderhielden de rechten en inzettingen des Heeren.

8. Verder geschiedde het woord des HEEREN tot Zacharia, zeggende:

Er is generlei reden om aan te nemen, dat hier een ander dan onze Zacharia zou bedoeld zijn, zoals enige Schriftverklaarders hebben aangenomen. Dat hier de naam van denzelfden genoemd wordt, is geschied tot afwisseling.

9. Alzo sprak de HEERE der heirscharen tot u en uwe vaders, voordat Hij het gericht der verwoesting van Jeruzalem en der ballingschap naar Babel over u bracht, zeggende: Richt een waarachtig gericht, oordeelt en beslist in elke zaak zonder aanzien des persoons alleen naar recht en waarheid, en doet goedertierenheid en barmhartigheden, de een aan den ander;

10. En verdrukt de weduwe noch den wees, den vreemdeling noch den ellendige (Ex. 22:21 vv. 23:6 vv. Lev. 19:15 vv. Deut. 10:18; 24:14. Jes. 1:17. Jer. 7:5 v. 22:3. Hos. 12:7), en denkt niet in uw hart de een des anderen kwaad, dat is het ware vasten, het rechte Gode welgevallige offer; dan zult gij gerust en veilig wonen in dit land.

11. Maar zij weigerden op te merken op deze Mijne waarschuwingen, en togen hunnen schouder terug, keerden Mij den rug toe, daar zij, gelijk een rund, dat het opleggen van een juk niet duldt, zulke geboden weigerden op zich te nemen (Neh. 9:29. Hos. 4:16), en zij verzwaarden hun oren, opdat zij niet hoorden.

12. En zij maakten hun hart den hardsten steen gelijk als een diamant, opdat zij niet hoorden de wet en de woorden, die de HEERE der heirscharen tot hen zond in de kracht van Zijnen Heiligen Geest(Micha 3:8), door den dienst der vorige vóór de ballingschap levende Profeten, waaruit als noodzakelijk gevolg ontstaan is een grote toorn van den HEERE der heirscharen.

Hard tegenover hard is niet goed: twee harde stenen malen niet goed. Gods gebod is hard, en moet dat eeuwig blijven; wie zich daartegen stelt, en hard tegen hard wil zijn, dien zal het zeker niet welgaan; waar hij niet wijkt, zal hij uit elkaar springen en tot enkel stukken vermalen worden, ja tot enkel stof, zoals Hij hier zegt, dat de harde Joden, als de diamanten, ook om hun hardheid gesprongen zijn en in alle landen verstrooid, en het hielp hun niets dat zij baden om genade en barmhartigheid. Zij lieten toch niet af van hun harde harten, zij bleven altijd bij hun eigene werken, en verachtten Gods Woord. Maar die Gods gebod aannemen of hun zonde belijden, hun gebed wordt zeker verhoord.

Alle bidden helpt niet, wanneer men Gods zuiver woord niet onder zijn voeten heeft, om daarop te steunen, Gods Woord, het Woord van Zijne liefde en genade, maakt, als wij het aannemen, dat liefde en barmhartigheid jegens den naaste in onze harten oprijst. Staat iemand eerst zo, dan is vasten en eten hem vrij, naar dat God het hem geeft.

Hij beschrijft de moedwilligheid en de ongehoorzaamheid hunner vaders, welke in alle goddeloosheid en ongerechtigheid volhardden, niettegenstaande deze opwekkingen en vermaningen, hun menigmaal in Gods naam gegeven; tot dat einde worden hier verscheidene uitdrukkingen opeengehoopt. Zij waren hardnekkig en weerspannig en volhardden in hun overtredingen van de Wet, enkel uit een geest van tegenkanting tegen de Wet.

13. Daarom is het gericht Gods geschied, gelijk als Hij geroepen had door de Profeten, doch zij niet gehoord hebben a), also riepen zij ook tot Mij in hunnen nood, in welken zij door Mijne gerichten kwamen, maar Ik hoorde niet; Ik deed hun rechtvaardige vergelding, zegt de HEERE der heirscharen.

14. Maar Ik heb hen als een stormwind weggestormd onder alle Heidenen, welke zij niet kenden, en die dus ook geen medelijden met hen hadden; en het land werd achter hen verwoest, zodat er niemand doorging noch wederkeerde; want zij stelden also door hun halstarrigheid het gewenste land tot ene verwoesting, daarom is al dat ongeluk over hen gekomen, waarom Gij nu op de vastendagen weent en klaagt.

Daarmee was nu aan dat gezelschap van Bethel het ene deel van het goddelijk antwoord gegeven, en het kon daaruit leren, dat zulke offers gene waarde hebben, wanneer niet het ware offer der liefde daarmee verbonden is. Dat was echter nog slechts het ene gedeelte van het antwoord, onze Profeet heeft nog een beter antwoord te verkondigen.

HOOFDSTUK 8.

VAN DE TOEKOMST VAN DEN MESSIAS EN ZIJN RIJK.

III. Vs. 1-23. Terwijl de 1e helft van het antwoord des Heeren op de vraag over den vastendag voornamelijk een strafwoord was, voegt de nu volgende 2e helft daarvan den rijksten troost daarbij. De Heere belooft aan het volk, wanneer het van nu af aan Zijn Woord zal gehoorzaam zijn, dat Hij rechtvaardig gericht, goedertierenheid en barmhartigheid zal uitoefenen, dat Hij Zijn genadeverbond met hen niet alleen weer zal herstellen, maar ook eens volmaken, en Jeruzalem verheerlijken zal (vs. 1-8). Daarom moeten zij getroost en onversaagd zijn; want Hij, de Heere, die hun weer genadig is, zal hun ook den zegen in het land weer ten deel laten worden (vs. 9-17). Wat nu het verdere houden van vastendagen als gedenkdagen aan de zware kastijdingen des Heeren aangaat, zo mogen zij daarin doen wat zij willen, wanneer zij alleen des Heeren Woord, waarvan de hoofdinhoud de waarheid en de vrede is, liefhebben. Dan zullen eens niet alleen alle vastendagen ophouden, maar alle leed zal worden weggenomen, en de treurdagen zullen in vreugdefeesten worden veranderd. Dan zal Israëls licht en roem bij alle volken groot worden, zodat deze van alle zijden zullen toestromen om zich aan hen aan te sluiten (vs. 18-23). Dit alzo verdeelde Woord van God is weer in vele onderdelen verdeeld, welke den Profeet alle begint met de woorden; "Zo zegt de HEERE der heirscharen", opdat, zegt Hiëronymus, Israël niet gelove, dat de kostelijke en om hun grootte bijna ongelooflijke beloften van den Profeet afkomstig waren, en hem, den mens, geen geloof zou schenken, maar er zeker van zou zijn, dat het Gods beloften waren. De Profeet omvat ook hier den gehelen inhoud van het voor het verbondsvolk bestemde heil; wat Hij verkondigde zou eerst in Christus ten volle bewaarheid worden. Het slot (vs. 20-23) heeft uitsluitend betrekking op de verheerlijking, welke het rijk van God ten deel wordt door de heidenen.

1. Spoedig daarna geschiedde wederom het woord des HEEREN der heirscharen tot mij, zeggende:

2. Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Ik heb geijverd over Zion met een groten ijver; Ik ben in heiligen liefde ijver voor Zion ontbrand; ja met grote grimmigheid heb Ik over haar tegen de vijandige Heidenen geijverd 1) (Hoofdst. 1:14 v. Jes. 26:11).

1) De Heere spreekt hier uit kracht van het geestelijk Verbond, hetwelk Hij met Zion had opgericht. Al had Zion zich als ene trouweloze vrouw gedragen, toch was de Heere voor haar opgekomen, als zij in de macht der vijanden, den vijandige Heidenen was gekomen. Hij had voor haar geijverd met een Goddelijken liefde ijver, om haar eer te handhaven, en om haar weer te stellen op de hoogten des heils.

3. Alzo zegt de HEERE: Ik heb Mijn volk in de macht zijner vijanden overgegeven en Mijnen tempel te Jeruzalem moeten verlaten (Ezech. 9:3; 10:4), maar Ik ben wedergekeerd in vernieuwde liefde en ontferming tot Zion, en Ik zal in het midden van Jeruzalem, in het midden van Mijn volk, wonen even als vroeger, ja op ene nog veel volkomener wijze (Hoofdst. 2:10 vv.); en Jeruzalem zal geheten worden ene stad der waarheid, der trouw en der liefde jegens zijnen God en Heere, en de berg des HEEREN der heirscharen een berg der

heiligheid, een berg, op welken de Heilige Israëls onder Zijn volk woont, en dien Hij daardoor heiligt.

Het is een feit, dat de wolkkolom, het zinnebeeld van de tegenwoordigheid des Heeren in de wolk, welke Ezechiël vóór de verwoesting van Jeruzalem en den tempel het Allerheilige en alzo ook het volk zag verlaten, na het terugkeren uit de ballingschap, en na de voltooiing van den tempel van Zerubbabel niet weer in den tempel plaats heeft genomen. De reden hiervan kan gene andere zijn dan deze, dat het volk wel uitwendig van den afgodendienst gereinigd was, maar inwendig er verre van was, een waar volk Gods geworden te zijn. Zoals die wolk in het Allerheilige werkelijk van voorafbeeldenden aard was, en van den tijd voorzegde, waarin de Heere ook in de harten van de leden des volks zou wonen, en Jeruzalem alzo ene stad der waarheid, des oprechten geloofs zou worden, zo is ook de volkomene vervulling van onze profetie eerst dan te wachten, wanneer de Christenheid ene waarlijk heilige, reine gemeente Gods zal zijn, wanneer Israël zich tot zijnen Heiland zal hebben bekeerd, en de Heere dan in waarheid woning in Zijn midden zal hebben gemaakt. Dan zal Zion, de berg des Heeren, de stad op den berg, die verre gezien werd, door Zijne heiligheid worden overschaduwd en door ieder als heilig erkend. De tijd na de ballingschap heeft slechts zwakke beginselen van de vervulling dezer zich ver uitstrekkende belofte getoond. Ook de Christelijke Kerk, in welke de Heere werkelijk en waarachtig tegenwoordig is, is toch nog niet de volkomene vervulling van deze belofte, welke integendeel eerst het nieuwe Jeruzalem zal schenken.

4. Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Er zullen nog eens, in dien tijd, wanneer Ik Mijn volk tot heerlijkheid en tot het bezit van den gansen zegen der verlossing zal gebracht hebben, ten gevolge van den eeuwigen vrede en volkomene veiligheid voor alle vijanden, oude mannen en oude vrouwen zitten op de straten van Jeruzalem; een ieder zal zijnen stok in zijne hand hebben, van wege de veelheid der dagen. (Jes. 65:20).

5. En de straten dier stad zullen ook vervuld worden met knechtjes en meisjes, spelende op hare straten voor de ogen van hun grootvaders en overgrootvaders, zorgeloos en vrolijk.

1) Uit de geestelijke volkomenheid ten gevolge van het wonen Gods in de harten, volgt de lichamelijke voorspoed; niet omgekeerd, zoals de hedendaagse dwaze wereld meent. Tot hiertoe raapte, ten gevolge van de zonden des volks, zwaard en honger of ziekte, het volk des Heeren weg in zijne beste jaren; maar eens zal Jeruzalem vol zegen zijn, zoals men aan de talrijke vrolijke kinderschaar op zijne straten zal zien en al het volk zal zijne dagen in vrede doorbrengen, en oud en des levens zat worden. Dan, als vergeving der zonde, Gods genade en vrede blijvend bij een volk is, dan moet ook tijdelijke, stoffelijke welvaart ten laatste volgen. Alsdan blijkt, dat het spelen der eenvoudige kindertjes Gode welgevalliger is, dan de vastendagen der Farizeën.

Hiermede wordt zeker bedoeld op de tijden van zegen, die volgen zouden, maar bovenal moeten deze woorden geestelijk worden opgevat. De heerlijkheid van de Kerk der N. Bedeling wordt hier voorspeld, en in de hoogste mate de heerlijkheid van het Nieuwe Jeruzalem, dat boven is.

Deze belofte wordt aangedrongen door het volgende.

Zeker, Zion kon vragen. moedeloos vragen, of God dan een wonder kon doen, en zou doen, en daarom zegt Hij, dat al zou het wonderlijk zijn in de ogen van het volk, het toch niet verwonderlijk zou zijn in de ogen van een almachtig en getrouw God, die alle dingen werkt naar den Raad van Zijn wil.

6. Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Omdat hetgeen Ik zo even voor de toekomst heb beloofd, wonderlijk en ongeloofelijk is in de ogen van het overblijfsel dezes volks, dat nu nog in kommer en armoede en druk leeft, maar hetgeen Ik in deze toekomstige dagen vervullen zal, zou het daarom ook in Mijne ogen wonderlijk zijn, in de ogen van Mij, den groten God? Waarlijk, het zal gewis geschieden, spreekt de HEERE der heirscharen.

Hij beveelt hun de ogen dicht te doen, en het tegenwoordige niet aan te zien, maar alleen op Zijn woord acht te geven, daar Hij groter is, dan al wat tegenwoordig is, als wilde Hij zeggen: gij moet op uwe gedachten of zwarigheden geen acht slaan, maar op Mij en Mijn woord. Uwe verduistering bepaalt de ogen bij het tegenwoordige, en omdat deze de stad zo woest ziet, en noch jong noch oud volk daarin vindt, dat speelt en vrolijk is, maar enkel wenen en klagen aanwezig is, en de stad nog in de as ligt, de vijanden rondom nog woeden, zodat er noch vrede noch handel kan zijn, zo denkt zij, dat het te vergeefs is, en alles verloren is, en gans onmogelijk. Maar wanneer gij op Mij alleen ziet, zo moet gij toch bekennen, dat voor Mij geen ding onmogelijk is. Ziet hoe moeilijk het is een versaagd hart op te richten en te troosten, en welk ene tedere zaak het geweten is, hoe gemakkelijk het bedorven is, en hoe moeilijk om het te genezen.

7. Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Vraagt gij, hoe zal het plaats hebben daar gij nu toch slechts een arm, gering hoopje in het land zijt? Ziet, Ik zal Mijn volk verlossen uit de dienstbaarheid der goddeloze Heidenen in alle landen, zo ver de zon schijnt, uit het land des opgangs, en uit het land des nedergangs der zon.

8. En Ik zal hen allen te zamen herwaarts brengen, dat zij weer in het midden van Jeruzalem wonen zullen 1), hetwelk dan middelpunt van een verheerlijkt, waarachtig Godsrijk zal zijn, en zo uitgebreid, als in het in Hoofdst. 2:8 heb beschreven; en zij zullen mij tot een volk zijn, en Mij dienen in waar geloof, en Ik zal hun tot een God zijn, en Mij als zodanig in genade en hulp betonen, niet alleen wat den uitwendigen naam en de uitwendige orde betreft zo als die door het verbond aan den Sinai is geworden, maar in waarheid en in gerechtigheid 2). Daartoe zal het komen door Mijnen knecht, den Spruit van David.

1) Ook deze belofte is slechts in beginsel en voorafbeeldend door het terugkeren der ballingen uit Babel vervuld. Uit alle landen zal de Heere Zijn volk naar Jeruzalem vergaderen, wanneer zich Israël als één man tot Christus bekeerd heeft, en het nieuwe Jeruzalem van den hemel komt. Dan zal Israël waarlijk Gods volk zijn, dat in God, en waarin God leeft.

2) Dit is de grondslag en de kroon van alle deze beloften, en dit sluit alle geluk in. Zij zullen Gods wetten gehoorzamen en God zal al hun belangen verzekeren en bevorderen. Dit Verbond zal gemaakt worden, zal opnieuw gemaakt worden in waarheid en in gerechtigheid.

Hier wordt de vaste grondslag van den troost der Kerk aangeduid. De gerechtigheid van Christus maakt, dat zij voor God kan bestaan. In de gerechtigheid van Christus en in de waarheid van Gods trouw ligt al het heil voor alle gelovigen opgesloten.

9. Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Laat uwe handen sterk zijn; gaat getroost de toestand tegemoet, en doe een ieder wat zijne roeping gebiedt, gijlieden, die, door Gods barmhartigheid in deze dagen deze troostvolle woorden of beloften van ene heerlijke en zalige toekomst, even als Ik die in Hoofdst. 2-8 en Hagg. 2 tot u heb gesproken, gehoord hebt uit den mond der beide in denzelfden tijd levende en volgens Gods wil samenwerkende Profeten, Zacharia en Haggai, die geweest, die opgetreden zijn ten dage, als na het terugkeren uit Babel de grond van het huis des HEEREN der heirscharen gelegd is en het bouwen na het ophouden daarvan weer begonnen is, dat de tempel gebouwd zou worden.

10. Grijpt nu moed! Ziet des Heeren rijken zegen nu duidelijk voor uwe ogen! want voor die dagen, voordat de tempelbouw weer werd opgevat, kwam des menschenloon te niet, was er geen loon voor de mensenkinderen, en de loon van het vee was geen, de akkerbouw leverde geen of slechts uiterst gering bedrag op (Hagg. 1:6, 9 vv. 2:16, 19); en de uitgaande en de inkomende, die rustig hun werk deden, hadden genen vrede van wege den vijand, dat er heidense indringers en binnenlandse booswichten overal loerden; want Ik zond alle mensen, een iegelijk tegen zijnen naaste, Ik liet een ieder handelen naar het goeddunken van zijn boos hart. In dit gemis van burgerlijken vrede, van voorspoed in handel en wandel openbaarde zich duidelijk zowel de vrucht van uw ongeloof, als ook de onzegen, die op u rustte.

11. Maar nu, nadat gij u weer tot Mij hebt gewend, en Mijn huis weer begonnen zijt verder op te bouwen, zal Ik aan het overblijfsel dezes volks niet meer wezen, gelijk in de vorige dagen, spreekt de HEERE der heirscharen.

12. Want het zaad zal voorspoedig zijn, de wijnstok, 1) het gewas, dat in oorlogstijden, als het land verwoest wordt, gelijk het hier niet kan gedijen, zal zijne vrucht geven, en de aarde zal haar inkomen geven, en de hemelen zullen hunnen dauw geven; en Ik zal niet alleen zwaard, droogte en andere oordelen verwijderd houden, maar ook het overblijfsel dezes volks, de geredden uit de gerichten Gods, dit alles wat Mijn zegen hun heeft toegedacht doen erven, zodat zij door dezen toekomstigen overvloed de droogte en den nood van den verleden tijd zullen vergeten (Hagg. 1:10; 2:19. Lev. 26:4 vv. Ps. 67:7).

1) In het Hebr. Ki zèra' hasjaloom haggèfek. Beter: Want het zaad des vredes, van den wijnstok. De wijnstok wordt hier inzonderheid het zaad der vredes genoemd, dewijl het ene gewone uitdrukking was, om een vredigen toestand aan te duiden, te zitten onder zijn wijnstok en vijeboom.

13. En het zal geschieden, gelijk als gij, o huis van Juda! en gij o huis Israëls d. i. gij allen, die overgebleven zijt van de twaalf stammen Mijns volks, en in onafscheidelijke eenheid Mijn toekomstig heil zult verkrijgen, geweest zijt een vloek onder de Heidenen, uw naam gebruikt is tot verwensingen, also zal Ik ulieden eens zo volkomen van alle zonde, nood en ellende verlossen en u behoeden, en gij zult eene zegening wezen, een volk, welks geluk en vrede men ieder, wien men iets liefs en goeds gunt, zal wensen. Daarom vreest niet, laat uwe handen sterk zijn, grijpe ieder blijmoedig het hem door God aanbevolen werk aan, en ga hij moedig de toekomst te gemoet.

14. Want also zegt de HEERE der heirscharen: Gelijk als Ik gedacht heb, en in Mijnen Goddelijken raad vast besloten heb, uliedendoor verbanning en verstrooiing kwaad te doen, toen Mij uwe vaders grotelijks vertoornden, zegt de HEERE der heirscharen, en het heeft Mij niet berouwd, maar het was Mijn onveranderlijk raadsbesluit;

15. Alzo denk Ik wederom in deze dagen, en Ik heb dat onveranderlijk besloten, goed te doen aan Jeruzalem, en aan het huis van Juda; vreest niet! 1) daar doet alleen wat Ik van u eis.

1) De Heere belooft hier, dat de tijd, die komen zal, geheel tegenovergesteld zal zijn, aan hetgeen te voren geweest is. De dagen van ellende en tegenheden zullen plaats maken voor dagen van vrede en blijdschap. Israël is gelouterd en gereinigd gekomen uit de ellende der ballingschap, en waar nu de Heere God dit heeft gewrocht, daar zal Hij ook aan Zijn volk al Zijn gunst en goedheid betonen.

16. Dit zijn de dingen, die gij doen zult, zo als Ik dat reeds van uwe vaders heb verlangd (Hoofdst. 7:9 v.) a); spreekt de waarheid, een iegelijk met zijnen naaste; oordeelt de waarheid en een oordeel des vredes in uwe poorten, op uwe gerechtsplaatsen (Gen. 19:1).

a) Efeze 4:25.

17. En a) denkt niet de een des anderen kwaad in ulieder hart; en b) hebt een vals eed niet lief; want al deze zijn dingen, die Ik haat, en die ze doet kan Mijn toekomstig heil niet deelachtig worden, spreekt de HEERE.

a) Zach. 7:10. b) Zach. 5:3, 4.

Waarheid en liefde zijn de heilige uitvloeisels der wet, welke de Heere heeft gegeven.

Ook deze beloften van aardsen zegen zijn geenszins in dien tijd volkomen vervuld, maar wachten nog op de vervulling in dien tijd, dat Israël zich zal bekeren en de Heere geheel Israël zal zalig maken.

18. Wederom geschiedde het woord des HEEREN der heirscharen tot mij, zeggende:

19. Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Het vasten der vierdemaand, op den 9den Thammuz, tot aandenken aan de inneming van Jeruzalem door Nebukadnezar (Jer. 39:2) en

het vasten der vijfde maand op den 10den Ab tot aandenken aan de verwoesting van den tempel en van de stad Jeruzalem door vuur (Jer. 52:12 v. vlg. 2 Kon. 25:8 en het vasten der zevende maand, den 3den Tisri tot aandenken aan het vermoorden van Gedalja, den eersten stadhouder, en de in het land achtergelatene Joden (2 Kon. 25:25 vv. Jer. 41:1 vv.). en het vasten der tiende maand, op den 10den Tebeth, tot herinnering aan het begin der belegering van Jeruzalem door Nebukadnezar (2 Kon. 25:1. Jer. 39:1) elke dezer dagen van herinnering aan grote en zware bezoeken des Heeren, zal den huize van Juda, wanneer de Heere Zijne beloften vervult, en de volheid van Zijne genade en Zijnen zegen daarover uitstort, tot vreugde en tot blijdschap, en tot vrolijke hoogtijden wezen, zodat gij om de ondervondene vreugde aan de vroegere treurdagen in 't geheel niet meer gedenkt; hebt dan, dit is de enige voorwaarde voor de toekomstige zaligheid, gelijk Ik u reeds heb gezegd, de waarheid en den vrede lief (vs. 16, 17).

20. Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Zulk ene verandering van treurdagen in vreugdefeesten zal alzo plaatshebben: Nog(liever: eens) zal het geschieden, dat tot deze nu treurende en vastende stad Jeruzalem de volken en de inwoners van vele steden komen zullen;

21. En de inwoners der ene stad zullen gaan tot de inwoners der andere, zeggende: Laat ons met elkaar vlijtig henengaan om te smeken het aangezicht des HEEREN, en om den HEERE der heirscharen te zoeken, opdat wij met Zijn rechtvaardig en verheerlijkt volk vrolijke feesten vieren, en men zal de andere stad antwoorden: Ik zal ook henengaan (Micha 4:1 vv. Jes. 2:2 vv. Jer. 16:19).

22. Ook zullen vele volken en machtige Heidenen komen met begerige harten, om den HEERE der heirscharen den God Israëls en den alleen waren God van hemel en aarde te Jeruzalem te zoeken, dat dan niet meer zal treuren en vasten, maar schitteren zal in de heerlijkheid zijns Gods, en om het aangezicht des HEEREN te smeken in Zijnen dan niet meer armoedigen maar verheerlijkten tempel.

23. Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Het zal in die dagen geschieden, dat tien (= een groot getal) mannen uit allerlei tongen der Heidenen; uit alle Heidenen het hun velerlei talen, grijpen zullen, ja de slip van den rok grijpen zullen van enen Joodsen man. Er zal een grote toeloop van Heidenen tot Israëls gemeenschap zijn, zeggende: Wij zullen tot u behoren, en met ulieden dezelfde wegen gaan; neemt ons dan op als leden van uw begenadigd volk; want wij hebben gehoord, dat God, die hemel en aarde gemaakt heeft, en niet slechts een God van één volk is, met ulieden is, zo zullen wij onder u ook Zijne genade deelachtig zijn.

Met deze beloften van zegen en van verheerlijking van Israël eindigt die profetie van Zacharia, door welke de Heere de tot Hem gerichte vraag over het vasten beantwoordde. Hij heeft aan Israël aan de ene zijde gezegd, dat Hij aan het vasten als zodanig in 't geheel geen waarde hechtte, maar alleen aan de vervulling Zijner geboden, welker hoofdsom waarheid en liefde is, en aan de andere zijde, dat de treurige tijd, welke met de tot hiertoe als vastendagen gehouden vier ongeluksdagen begon, voortaan zou ophouden, ja tot een tijd van groten zegen worden zou. Dat Israël de vier vastendagen later niet meer zou houden, zegt des Heeren antwoord nergens, maar het geeft de beslissing hierover aan het eigen gevoel des volks over.

Alleen belooft Hij voor de toekomst ene omkering der vastendagen in vrolijke feestdagen. Hieruit kon Israël weten, dat het er wel aan zou doen, de 4 vastendagen zo lang nog als gedenkdagen aan het door zijne zonde te weeg gebrachte onheil met treuren door te brengen, totdat de Heere zelf het aandenken aan de vroegere zonde en het vroegere onheil door Zijne nieuwe genade en Zijnen nieuwen zegen zal hebben te niet gedaan. Door zijne eigene schuld is echter Israël tot hiertoe den beloofden blijden zegen nog niet deelachtig geworden, en omdat de beloofde zegen nog niet is gekomen, zo zien wij de Joden ook heden nog de vier ongelukkige dagen als nationale treurdagen doorbrengen, want Israël heeft zijnen Messias, den Middelaar van den vollen zegen en van de ware heerlijkheid, verworpen. Zal echter het volk van den Messias zich eens tot dezen zijnen, nu door hen verworpen Messias bekeerd hebben, dan zullen ook deze profetieën, evenals vele andere nu nog on vervulde beloften des Ouden Testaments, hare nog achtergeblevene verwezenlijking vinden.

Tien is het getal der volkomenheid. Hier wordt geleerd, dat eenmaal de tijd zou komen, dat de volheid der Heidenen zou ingaan, dat van uit de Joden het Evangelie zou uitgaan in geheel de wereld, en dat er velen zouden komen, die begerig zouden gemaakt worden naar den rijken inhoud van het Evangelie der zaligheid. De Heidenen zouden hun onkunde gevoelen, hun onmacht, om tot de kennis der zaligheid te komen, ervaren en daarom smachten naar de leer der zaligheid, zoals die door de Heilige Apostelen zou verkondigd worden.

HOOFDSTUK 9.

BELOFTE DER WELDADEN GODS, VOORZEGGING VAN DE ROEPING DER HEIDENEN.

C. Het 3e hoofddeel van ons Boek omvat drie hoofdstukken (hoofdst. 9-11), en staat met het vierde en laatste deel daarvan in het nauwste verband, zodat de beide delen ook dikwijls bij elkaar worden genomen. Beide delen (duidelijk te onderkennen aan het gelijkluidende opschrift: "de last van het woord des Heeren) voorspellen de ontwikkeling van het Oud-Testamentische Godsrijk tot aan zijne volmaking in het rijk van Christus, dat de gehele aarde omvat. Het geschrift van onzen Profeet ware geen geheel, wanneer dit beeld der toekomst ontbrak, en, zo noodzakelijk het voorwoord was om de geruste zondaars voor het misbruik van dit geschrift te waarschuwen, zo noodzakelijk is nu ook dit derde en vierde deel, om alles, wat nodig is den volke te verkondigen. Zacharias profetie ware half mengsel van afzonderlijke brokstukken zonder doel of samenhang, wanneer die beide delen ontbraken. " Het eerste der beide delen kondigt het gericht over het land Chadrach aan, dat is over het Gode vijandige wereldrijk in alle zijne openbaringen, en de daarmee gelijktijdige, oprichting van het rijk Gods in heerlijkheid, het doel van alle wegen Gods, door vergadering en bekering van de verstrooide leden van het volk Gods, en hun verheffing tot overwinning der heidenen.

I. Vs. 1-17. Alle heidense volken met hun macht, welke het rijk Gods verdrukt en vervolgt, met hun schatten en gaven zullen eens om hun vijandschap tegen Gods volk door den Heere worden geoordeeld, verootmoedigd, en eindelijk aan Zijn rijk onderworpen en ingelijfd. Maar zijn volk zal zich verheugen, want de beloofde Koning zal als een volmaakt Rechtvaardige vol genade komen. Hij zal overwinnen door diepe zelfvernederings, ootmoed, zachtaardigheid, en door de macht van Zijner vrede. Hij zal te Jeruzalem, het middelpunt van het rijk Gods, binnentrekken, en van daar uit van zee tot zee heersen. Zijn volk zal Hij echter uit de verstrooiing en ballingschap verlossen, en in een toestand van heerlijkheid en van zegen onder Zijne genadige bescherming plaatsen.

1. De last, de gerichtsverkondiging (Jes. 13:1) van het woord des HEEREN over het land Chadrach (= sterk zwak), dat nu wel machtig is, maar eens machteloos zal worden, (onder dezen symbolischen naam is het toenmalige Perzische wereldrijk bedoeld). Dit door den Heere verkondigde gericht komt over alle delen van dit rijk, en in 't bijzonder in de eerste plaats over Damascus, ene der twee grootste steden van Syrië, deszelfs rust 1), want de HEERE heeft een oog over den mens, Hij neemt al hun doen en laten, hun gerustheid en hunnen trots, hunnen afgodendienst en hun misdaad tegen Zijn uitverkoren volk waar, gelijk over alle stammen Israëls, die te zamen Zijne ontferming en Zijne genade in de toekomst zullen ondervinden; Hij ziet hoe ze nog steeds door de Heidenen verdrukt worden.

De woorden: "De last van het woord des Heeren over het land Chadrach" moeten opgevat worden als opschrift boven de gehele afdeling tot aan het einde van Hoofdst. 11, en staan tegenover het opschrift (Hoofdst. 12:1): "De last van het woord des Heeren over Israël. " Beide opschriften wijzen aan, dat het land Chadrach vijandig staat tegenover het rijk van Israël, d. i. het rijk Gods, en beide afdelingen met die opschriften schilderen niets anders dan den strijd

van het rijk der wereld met het rijk Gods, doch op verschillende wijze. Terwijl in het eerste het gericht, waardoor de macht der heidenwereld over Israël vernietigd, en Israël met kracht tot overwinning van alle zijne vijanden, wordt begiftigd, de hoofdgedachte en het zwaartepunt der profetische schildering vormt, in het tweede daarentegen het gericht, waardoor Israël in den strijd tegen de heidense volken gezift, en door uitroeijing zijner onechte leden tot een heilig volk des Heeren wordt verheerlijkt. "

Van de rechte opvatting van het opschrift: "De last van het woord des Heeren over het land Chadrach" hangt die der gehele afdeling af. De duistere naam Chadrach is op de meest verschillende wijzen verklaard, nu eens als naam van enen Syrischen, maar onbekenden koning (1 Kon. 11:25), naar wien het gehele Syrische rijk genoemd is, dan als naam van een landschap, ten oosten van Palestina, misschien Hauran, hetwelk volgens ene anders niet bekende godheid Chadrach genoemd is. De meest aannemelijke is en blijft de oude verklaring, welke reeds Hiëronymus en Luther hebben, dat Chadrach een door den Profeet zelven gevormd woord zou zijn, saamgesteld uit chad scherp of sterk en rach week of zwak, om op zinrijke wijze het Medo-Perzische rijk, onder welks macht Israël stond, en tevens alle aan het rijk van God ten allen tijde vijandig gezinde wereldrijken te noemen. Zulke zinnebeeldige benamingen zijn in een profetisch boek over 't algemeen niets zeldzaams, zoals ook Jesaja en Jeremia rijk daarin zijn (vgl. Jareb, Hos. 5:13, Rahab, Ps. 87:4, Ariël Jes. 29:1 v.)

De steden en rijken, vervolgens genoemd, zijn alleen delen van het land Chadrach, van het Perzische rijk; er moet worden voorgesteld, hoe zich het gericht over het gehele rijk aan de afzonderlijke landschappen verwezenlijkt. "Damascus en Hamath voert de Profeet slechts in 't algemeen aan; eerst bij de Fenicische en Filistijnse steden begint hij met ene bijzondere schildering van den val van hare hoogte, omdat zij het naast bij het rijk van Israël lagen, en gedeeltelijk in hare wereldse machtsontwikkeling, gedeeltelijk in hare vijandschap tegen het verbondsvolk, de macht en de vijandschap van het wereldrijk tegen het Godsrijk voorstellen."

In het Hebr. Wedamèsjek menuchato. Beter: En Damascus is Zijne rustplaats. Dat wil zeggen, de last van het Woord Gods zal bij Damascus zijn rustplaats vinden. Damascus zal geheel en al verwoest worden, zal door de gerichten ten ondergaan.

2. En ook zal het verder komen en blijven. Hij zal Hamath(= kasteel), de tweede grote stad van Syrië met dezelve bepalen 1), in de Goddelijke straf mede opnemen, bovendien ook Fenicië met hare grote steden, Tyrus en Zidon, hoewel zij in haren hoogmoed zeer wijs is, en alle middelen en wegen kan bedenken om een gerust, rijk en genotvol te geven, en zich tot den Heere te bekeren;

1) Of: "dat aan haar grenst, " namelijk aan Damascus (vs. 1), want het is 25 mijlen ten noorden daarvan aan den Orontes gelegen, later Epifania, thans Hamah genoemd.

3. En Tyrus zich in hare wijsheid sterkten gebouwd heeft, ene vesting op een eiland 1), en zilver verzameld heeft als stof, en fijn goud als slijk der straten.

Tyrus was slechts ene kolonie van Zidon, maar allengs was de dochterstad de moederstad in rijkdom en macht boven het hoofd gegroeid, en toen zij, zich op hare oorspronkelijke woonplaats op het vaste land niet veilig genoeg meer gevoelde, bouwde zij op een eiland, dat ongeveer 3-4 stadiën van het vaste land en 30 stadiën ten noorden van het oude Tyrus lag. Deze eilandstad was wel is waar ene kleine stad- volgens Plinius had het eiland slechts 22 stadiën in omtrek-maar het was omgeven door enen 150 voet hohen muur en was ene zo sterke vesting, dat Salmanassar ze 5 jaren lang, Nebukadnezar 13 jaren lang en Alexander de Grote 7 maanden lang belegerde. Op dit eiland hoopten de Tyriërs door hun scheepvaart en hunnen handel ene ongelooflijke menigte rijkdommen op.

4. Ziet al haar verstand en de gehele menigte van hare schatten zal haar niets baten de HEERE zal haar uit het bezit stoten, en Hij zal hare vesting met alles, wat zij tot hare verdediging heeft gemaakt, hare vestingmuren, hare weltoegeruste vloeten, in de zee verslaan, en zij, die midden in de zee onbedwingbaar schijnt, zal met vuur verteerd worden¹⁾ (Ezech. 26:12).

1) De almachtigheid is ene al te sterke proef voor eigen schepsels tegenstand; en daar de gronden van vleselijk vertrouwen het grootste zijn onder de vijanden, daarom zal de Heere een werktuig nemen, om Zichzelf groot te maken, en hun te verderven.

5. Verder zal het gericht des Heeren ook het land der Filistijnen treffen. Askelon zal het zien, hoe Tyrus overwonnen wordt, en zal vrezen; desgelijks Gaza, en zal grote smart hebben, mitsgaders Ekron, dewijl hetgeen, waar zij op zagen hen heeft te schande gemaakt. Zij hoogten, dat toch tenminste Tyrus door hare sterke ligging en grote macht het voortrollend gericht zou tegenhouden, en hen in hun noden bijstaan, maar nu is hun hoop beschaamd, en zij moeten erkennen, dat ook over hen nu de bezoeking komen zal. En de koning der Filistijnen uit Gaza zal vergaan ¹⁾, er zal in 't vervolg geen meer wezen, en Askelon zal niet bewoond worden, zo geheel zal het worden verwoest.

1) Maar had dan Gaza ten tijde van Zacharia, die na de ballingschap leefde, nog enen koning, daar het toch een gedeelte van het grote Perzische rijk was geworden? De mogelijkheid kan niet worden bestreden, want de Babylonische en Perzische heersers hadden de gewoonte aan de door hen onderworpenen volken niet alle zelfstandigheid te ontnemen, en de inlandse vorstenfamiliën niet geheel te ontronen; zij vergenoegden zich integendeel daarmee, dat zij de vorsten der onderworpenen volken of ook hun nakomelingen tot schatplichtige vasallenkoningen maakten; hierop wijst ook de titel "grote koning, " "koning der koningen. " dien de Perzische koningen droegen. Zulke Perzische vazallen worden niet zelden bij de Griekse schrijvers genoemd. Er kan dus zeer goed ook in den Perzischen tijd nog een koning van Gaza zijn geweest, die dan als Perzisch leenman moet beschouwd worden. Uit den tijd van Alexander den Grote wordt zulk een door den gelijktijdigen Hegesias uitdrukkelijk genoemd, namelijk de door zijne trouw bekende Baëtis.

6. En ten diepste zal Filistea worden vernederd, de bastaard, de vreemdeling die door den Filistijn tot nu toe als iemand van onedele geboorte werd beschermd, zal te Asdod wonen, en met één woord: Ik zal den hoogmoed der Filistijnen, alles, waarop zij tot hiertoe zo trots waren, hun krijgsmacht, hun vaste steden, hun nationaliteit, uitroeien.

Dat hier van de 5 Filistijnse steden, evenals ook Amos 1:6 vv. Zef. 2:4. Jer. 23:20, Gath wordt overgeslagen, is daaruit te verklaren, dat dit, het meest landwaarts is gelegen, reeds vroeg zijne staatkundige zelfstandigheid gedeeltelijk door Juda, gedeeltelijk door Syrië verloor en tot onbeduidendheid wegzonk.

7. En Ik zal vervolgens allen afgodendienst zowel bij de vroeger genoemde volken als ook bij de Filistijnen uitroeien; Ik zal zijn bloed, het bloed, dat het bij de maaltijden van de afgodenoffers eet, uit zijn mond wegdoen, en zijne verfoeiselen, het vlees der offers van tussen zijne tanden, Ik zal hen bekeren, zovelen als zich van hen tot Mij wenden; al zo zal hij ook, even als wij, Gods uitverkoren volk Israël, ten gevolge der gerichten, welke over ons zijn gekomen, als een heilig zaad onzen God overblijven; zij zullen ware belijders des Heeren worden, ja hij, dat overblijfsel der Filistijnen, zal zijn als een stamvorst in Juda, geëerde leden van het volk Gods, die in Juda zijn ingelijfd, en bijv. de bewoners van de Filistijnse stad Ekron als de Jebusiet, de vroegere bewoner van Jebus, den burg Zion, welke na zijne verovering door David ook Israëls geloof aannamen, en in het volk Gods werden ingelijfd (2 Sam. 24:16 vv. 1 Kron. 20:15 vv.).

Zonder twijfel is deze profetie van de bekering der Filistijnen, welke eens zal plaats hebben, bedoeld omtrent het gehele land Chadrach, uit welke delen ten tijde van Zacharia, bij wijze van voorbeeld, Damascus, Hamath genoemd zijn. Alzo wordt hier de latere bekering van alle die heidenen, die leden van het Gode vijandige wereldrijk zijn, en door het gericht daarover tot kennis van den levenden God komen, verkondigd; eveneens was toch in het voorgaande ook het gericht der vernietiging over het gehele land Chadrach alleen aan Tyrus in 't bijzonder volvoerd.

Vragen wij naar de vervulling van deze voorzegging van het gericht over het land Chadrach en zijne delen, zo ligt het voor de hand, aan den zegenrijken veroveringstocht van Alexander den Grote, door de genoemde landen, Syrië, Fenicië, Filistea en het overige Perzië te denken. Na den slag bij Issusin Cilicië zond Alexander Parmenio met ene legerafdeling naar Damascus, om deze gewichtige hoofdstad van Coele-Syrië, waarheen Darius zijne schatten had geborgen, te winnen. De onderneming gelukte. Op dezen tocht, welke door het dal van Orontes ging, moest ook Hamath worden veroverd. Alexander zelf trok van Cilicië direct naar Fenicië. Zidon en de overige Fenicische steden gaven zich vrijwillig aan hem over; alleen Tyrus meende in vertrouwen op hare onneembare ligging midden in de zee bij den strijd tussen Alexander en de Perzen, neutraal te kunnen blijven. Toen echter Alexander met gene neutraliteit tevreden was, en om zijn voorgenomen tocht naar Egypte niet tevreden kon zijn, besloot Tyrus tot ernstigen tegenstand, en Alexander moest tot ene formele belegering en bestorming van Tyrus overgaan. Zeven meenden duurde de belegering, gedurende welken tijd Alexander nu en dan een strooptocht van verscheidene dagen op den Libanon ondernam. Eerst na ontzaglijke inspanningen kon hij het trotse Tyrus meester worden, maar nu moest het ook voor zijne vermetelheid zwaar boeten: 8. 000 Tyriërs werden gedood, 30. 000 in slavernij verkocht, de stad zelf echter niet geheel verwoest. Van Tyrus trok Alexander naar Filistea, waar hij weer ene grote stremming van zijn zegetocht had. Gaza, op enen heuvel gelegen en moeilijk te veroveren, bood onder den dapperen Baëtis enen even wanhopigen tegenstand als Tyrus. Wederom werd Alexander maanden lang door de belegering ener stad opgehouden, en

hierdoor zijn toorn opgewekt; toen het hem daarom eindelijk door herstelling van een dam en het aanleggen van mijnen gelukt was, Gaza te veroveren, kende zijne wraak gedurende een ogenblik gene grenzen meer; 10. 000 Perzen en Arabieren vielen, en de heldhaftige Baëtis werd levend om de veroverde stad gesleept. Nu was voor Alexander de weg naar Egypte en tot het heiligdom van Zeus Ammon in de Lybische woestijn geopend. Toen hij van daar terugkeerde om het Perzische rijk geheel te vernietigen, trok hij naar Tyrus en van daar direct naar Tapsakus aan den Eufraat. Waarschijnlijk kwam hij op dezen tocht nu ook persoonlijk naar Damascus.

Toch kan deze zegerijke veroveringstocht van Alexander door het Perzische rijk slechts voor het begin der vervulling van onze profetie worden gehouden. Want het hoogst gewichtige stuk daarvan, dat de volken in hun overblijfsels ten gevolge der over hen gekomene gerichtten, zich tot den Heere zullen bekeren, en het volk Gods zullen worden ingelijfd, is door den druk van Alexanders krijgsmacht niet vervuld. De vervulling kwam meer door de ellenden van den Diadochenstrijd, den strijd tussen de Egyptenaren, Syriërs en Romeinen, totdat de heidense volken binnen Israëls grenzen als afzonderlijke volken geheel verdwenen, en hun overblijfsels in de Christelijke gemeente, het ware volk van God, werden opgenomen. Onze profetie zal echter eerst dan volkomen worden vervuld, wanneer alle wereldrijken zullen overwonnen zijn, het gehele heidendom zal verdelgd wezen, de volheid der heidenen in het rijk Gods zal zijn ingegaan en Christus rijk de volkomene overwinning zal hebben behaald.

8. En Ik zal Mij te dier tijd, als het overblijfsel der Heidenen zich tot Mij zal bekeerd hebben, rondom Mijn huis, Mijne heilige gemeente of Mijn rijk, dat dan uit bekeerde Joden en Heidenen bestaan zal, legeren, vanwege het heirleger, vanwege die doorgaande, en van wege den wederkerende, tegen krijgslegers, dat zij niet meer doortrekken en terugkeren, opdat de drijver, wie hij ook zij, als eens Egypte, Assur, Babel en nu Hadrach, niet meer door hen, door de leden van Mijn rijk als tot hiertoe met overmoedig geweld en met vijandschap doorga; want nu heb Ik het met Mijne ogen aangezien 1), hoe Mijn volk onder dien druk moet zuchten, en het is Mij ter harte gegaan om hen te helpen.

1) God zal Zijn volk onder Zijne bijzondere bescherming nemen, en daarom hun naburen verzwakken, opdat het niet in hun macht zij, hen kwaad te doen. Gods Huis ligt in het midden van eens vijands land en Zijne kerk is als een lelie onder de doornen, en daarom moeten Gods macht en goedheid in de bijzondere bewaring derhalve opgemerkt worden.

9. Dat alles zal Ik teweegbrengen door de zending van Mijnen Gezalfde, dien Ik u (Jes. 9:5 v. Micha 5:1 vv.) beloofd heb. Verheug u dan zeer, gij dochter Zions, inwoners van Jeruzalem en in u geheel Israël! Juich dan gij dochter Jeruzalems over de grootheid van het heil, dat uw deel werd! Ziet, reeds staat het voor uwe ogen. Uw beloofde Koning en Verlosser zal u tot redding komen, in volle waarheid rechtvaardig, en die daarom ook volkomene gerechtigheid kan oefenen (Jes. 1:1-4. Jer. 23:5 v. 33:16 v.), en Hij is een Heiland (woordelijk: een, dien God tot overwinning zal helpen tegen alle vijanden van Zijn rijk, zodat zij tot ene voetbank zijner voeten moeten worden (Jes. 53:8, 10-12. Ps. 110:1); en toch Hij is arm, neergedrukt en vol lijden, als die de zonden van Zijn volk draagt, en Zijn leven tot een zoenoffer voor velen geeft (Jes. 53), enten teken Zijner nederigheid rijdende op enen ezel, en (namelijk) op een

veulen, een nog onbereden jong der ezellen. Hieruit kan ieder zien, dat Zijn rijk niet van deze wereld is, en dat ieder, die daaraan aandeel wil hebben, ook nederig en gering moet worden.

Zonder pracht en pronk rijdt hij op enen ezel, hij zelf een beeld van ootmoed en zachtmoedigheid, waarin wij duidelijk de dierbare trekken herkennen van Hem, die in hetzelfde afbeeldsel van goddelijke zelfvernederig deze voorzegging vervulde. " Op Zijne laatste reis naar Jeruzalem richtte Jezus Zijn intocht in deze stad zo in, dat onze voorzegging onmiskenbaar vervuld werd (vgl. Matth. 21:2 vv. Mark. 11:2 vv. Luk. 19:30 vv. Joh. 12:14 vv.). De nauwkeurige overeenstemming der profetie met de vervulling, stelt vooral Mattheüs op den voorgrond, daar hij niet alleen het ezelsveulen, waarop Jezus reed, maar ook de ezelin, welke het veulen naliep, vermeldt, terwijl Johannes alleen het veulen noemt, waarop Jezus heeft gezeten, en beide Evangelisten zeggen, dat daardoor de voorzegging is vervuld zoals de discipelen eerst na de opstanding des Heeren hadden opgemerkt. "Jezus wilde door op deze wijze Jeruzalem binnen te trekken, vóór Zijn lijden des doods voor het volk uitspreken, dat Hij de voorspelde Koning was, die in geringheid komende, door lijden en sterven Zijn rijk zou stichten, om de vleselijke verwachtingen des volks omtrent het wereldlijk karakter van het Messiaanse rijk te niet te doen. De vervulling, welke Jezus daardoor aan onze profetie gaf, is niet in deze uitwendige overeenstemming van Zijne handelwijze met de woorden van den Profeet te zoeken; dit doen van Jezus was zelf slechts ene belichaming van de gedachte, welke aan de profetie ten grondslag lag, dat het rijk van den Messias zich door nederigheid en lijden tot macht en heerlijkheid zou ontwikkelen, dat Jezus als de beloofde Messias niet door wapengeweld de wereld zou veroveren, en Zijn volk tot staatkundige heerschappij zou verheffen, maar door lijden en sterven Zijn rijk zou stichten, een rijk, dat niet van deze wereld, toch in deze wereld zou overwinnen. Zo vormt deze intocht van Christus in Jeruzalem slechts het begin van de vervulling onzer profetie, in 't bijzonder in dat opzicht, dat deze intocht het begin vormt van de oprichting van Zijn rijk, daar het bij de Joodse oversten het besluit om Hem te doden, tot rijpheid bracht, en Zijn lijden en sterven noodzakelijk was, om de zondige wereld met God te verzoenen en het fundament des vredes te herstellen, waarop Zijn rijk zou worden opgebouwd. Met de uitbreiding van dit rijk over de aarde (vs. 10) wordt de vervulling tot vernietiging van alle anti-goddelijke machten voortgezet, na welke alle strijd zal ophouden.

Er is veel over gestreden, of de ezel, op welken de Koning tot Zijn volk zal komen, een beeld is van Zijne vredelievendheid of van Zijne geringheid en ootmoed. Maar, daar het rijden op het veulen ener ezelin zeker de bedoeling van versterking heeft, doch niet grotere vredelievendheid, maar wel diepere vernederig kan betekenen, daar verder ook het paard een zeer vreedzaam dier is, en de ezel in de oudheid ook veel in den oorlog werd gebruikt, en daar eindelijk sedert de tijden van Salomo tengevolge van het invoeren der paardenteelt, de ezel door voornamen en vorsten nooit meer werd gebruikt om te rijden, maar alleen muilezels en paarden, zo is het beter en veiliger het rijden op den ezel, en wel op een ezelsveulen, hier als een teken van diepe nederigheid en ootmoed op te vatten, te meer daar het voorafgaande predikaat van den Koning ene dergelijke gedachte bezat. Het Hebr. ani betekent "ellendig, nederig, lijden, " maar heeft in de Heilige Schrift altijd het nevenbegrip van den

zachtmoedigen geest, hetwelk Mattheüs vooral op den voorgrond stelt en noemt alsof er anaw stond.

Het vertoont ook veel van de heerlijkheid van Christus Koninkrijk, en het brengt ook veel toe tot bemoediging van Zijne onderdanen, dat Hij een arm en zachtmoedig Koning is, die Zich voegen wil naar den geringsten toestand van Zijn volk, dat Hij gemakkelijk om mede te handelen is, en niet licht vertoornd wordt, dat Hij niet ganselijk twist, maar dat tot Hem een gemakkelijke toegang is, en dat Hij meer teder met de Zijnen handelen zal.

Hij is een rechtvaardig regeerder, alle Zijne daden van regering zullen nauwkeurig, naar de regelen van billijkheid zijn, want Hij is rechtvaardig. Hij is een machtig beschermer voor alle degenen, die Hem geloven en ware verbintenis toedragen. Want Hij heeft heil; Hij heeft het in Zijn macht; Hij heeft het om aan alle Zijne onderdanen te schenken; Hij is de God des heils; schatten van heil zijn in Hem.

10. En ja nederig en gering, maar naar de wijze van aardse koningen, zal Zijne verschijning zijn. Niet op aardse wijze zal Hij Zijn rijk stichten, maar Ik zal door Hem de krijgswagens, in welke rijken der wereld hun sterkte zoeken, uit Efraïm, het vroegere noordelijke rijk, uitroeien, en de oorlogspaarden uit Jeruzalem, de hoofdstad van het vroegere rijk van Juda, dat dan weer met Efraïm verenigd zal zijn; ook zal de strijdboog uitgeroeid worden, en Hij, de toekomstige Koning, zal alle twisten onder de volken bijleggen, en den Heidenen, onder welke Hij Zijne vrede rijk opricht (Micha 4:3), vrede spreken, en Zijne heerschappij zal zich allengs uitbreiden, en zijn van zee tot aan zee, en van de rivier, den Eufraat, de uiterste grens van het heilige land in het oosten, tot aan de einden der aarde (Ps. 72:8).

1) Krijgswagenen en paarden uitroeien is hetzelfde als zorgen, dat er geen oorlogen meer zouden komen. De ezel is het rijdier des vredes, het paard dat des oorlogs. De Heere voorspelt hiermede den tijd van geestelijken vrede.

Ook hier ziet de Profeet tot aan de einden der eeuwen. Wat van den theokratischen Koning was voorspeld, wordt ook hier, gelijk in Ps. 72, overgebracht op den Messias. Hij zal een algemeen Koning zijn. Hij zal niets van Zijn recht afgeven. Hoe zij ook Hem mogen tegenstaan, Hij zal eindelijk zegevieren. Als eenmaal der tijden tijd vervuld is, zal Hij op Zijn dij hebben geschreven: Heere der Heeren en Koning der Koningen.

11. Maar nog groter zal Mijne genade aan u worden bewezen. U ook aangaande, o Zion! door a) het bloed uws verbonds, om het verzoenend bloed, waarop uw verbond met Mij aan den Sinaï (Ex. 24:8) voorafbeeldend, en door uwen Verlosser vervullend gegrond is, heb Ik uwe gebondenen, die, als uw Koning tot u zal gekomen zijn, nog in de ellende der dienstbaarheid onder de Heidenen smachten, uit den kuil, uit verstrooiing en ballingschap, waarin zij moesten versmachten, daar geen water in is, zo als men zulke waterloze cisternen dikwijls voor gevangenissen heeft gebruikt, uit gelaten.

a) Matth. 26:28. 1 Kor. 11:25. 9:19, 20, 21.

"Het bloed des verbonds van Zion" wijst zowel achterwaarts als voorwaarts. Nadat het verbond op Sinaï was gesloten, had Mozes het volk met het bloed der geofferde dieren gesprengd, met de woorden: "Dit is het bloed des verbonds, hetwelk de Heere met ulieden gemaakt heeft over al die woorden" (Ex 24:8). Dit verbondsbloed was het onderpand des verbonds waardoor de Heere Zijn volk, dat Hij uit Egypte had verlost, tot gehoorzaamheid verbond, maar ook Zich als Zijn Koning en Verlosser voor de toekomst met hen verbond. Daarop wijst Zacharia achterwaarts. Maar dit bloed des verbonds van de offerdieren had toch alleen typische betekenis, en in dit bloed zelf lag gene verlossende kracht. "Door het bloed des verbonds" kon dus toch slechts ene verzwakte betekenis hebben: "om des verbonds wil, dat door bloed geheiligd is. " Dat verbond was ook zeer dikwijls verbroken, en niet door nieuw offerbloed, maar alleen door de boete des volks opnieuw geheiligd. Daarentegen wist Zacharia, dat God een nieuw verbond, een beter, dan het oude, beloofd had. (Jer. 31:31-34). Hij wist ook, dat dit nieuwe verbond door het verlossende schuldoffer van de heilige kracht Gods zou geheiligd worden (Jes. 53:10). En hij laat het daarom wel in de woorden onbepaald, welk verbondsbloed hier zal gemeend zijn, maar hij ziet in den geest toch reeds vooruit op het waarlijk krachthebbend verbondsbloed, door hetwelk de gevangenen Israëls werkelijk uit zonde en ellende, uit de gevangenis en de boeien des satans zullen gered worden. Want deze profetie is door den laatsten (Messiaansen) tijd, en alles, wat daarvan op vroegere dagen kan worden toegepast, is gene volledige vervulling maar slechts typisch onderpand daarvan.

Dat bloed des verbonds aan den Sinaï heeft op zich zelf gene zelfstandige betekenis, maar eerst het bloed van Christus, als van het eeuwig zoenoffer, welks plaats het volgens Gods beschikking in den tijd van de afschaduwing der eeuwige goederen zou innemen, zodat ieder, die met waar berouw en levendige gehoorzaamheid des geloofs dat voorafbeeldende verbondsbloed aangreep, ook aan het Nieuw Testamentische verbondsbloed der toekomst geloofde, en daardoor had, wat hij moest verwerven, namelijk vergeving der zonden. Wanneer also Zacharia zegt: "door het bloed uws verbonds, " bedoelt hij zeker in de eerste plaats het bloed van den Sinaï, maar alleen als staande in de plaats van het ware bloed der verzoening, en dus dit in zich bevattende, en zonder twijfel bestaat in zijne gedachten een inwendig verband tussen de nederigheid van den Koning, die komt (vs. 9), en het zo veel uitwerkende verbondsbloed van ons vers.

Wanneer God met Zijn volk in een verbond treedt, dan neemt Hij al hun uitwendige noden op Zich, Zichzelven verbindende, om zowel in deze dingen voor hen te zorgen als in geestelijke dingen, en dus komen dan al hun weldaden door het verbond. Want het is door het verbond, dat de gebondenen worden uitgelaten.

De weldaden der Kerk zijn niet alleen rijk en verkwikkelijk in zichzelf, maar ook in hun oorsprong, als die uit en door een verbond van liefde voortkomen, en dat het verbond aangaande dezelve is bevestigd door het bloed van Christus.

12. Dan zal Ik hen toeroepen: Keert 1) gijlieden weer tot de sterkte, welke uw God en Heiland gebouwd heeft, tot Jeruzalem, de hooggebouwde, voor alle Heidenen toegankelijke stad, gij gebondenen, die daar hoopt 2), dat u om het vergoten verbondsbloed ene verlossing zal ten

deel worden, en nu ook naar de vervulling dier hoop hebt verlangd! ook heden verkondig Ik, dat Ik u voor het doorgestane lijden dubbel zal wedergeven³) (Jes. 61:7).

1) In deze opwekking om weer te keren uit de verstrooiing onder de heidenen, is tevens de opwekking van volkomene terugkering der harten tot den Heere opgesloten, daar toch dit terugkeren alleen kon leiden tot het genieten der beloften van den laatsten tijd.

2) "Gebondenen, die daar hoopt" (of "gebondenen der hoop, " of "gij, wier hoop geboeid is") noemt hij diegenen, die op de verlossing hoopten en als Simeon daarop wachtten (Luk. 2). Zij hadden toch de beloften Gods in den Profeet, dat zij door Christus verlost zonden worden. Zo zijn nu "gebondenen, die hopen" alle degenen, die aan hun werken twijfelen, en door de wet verootmoedigd in de erkenning hunner zonden zijn. Want de hovaardige heiligen, die door werken der wet vroom en rechtvaardig willen zijn, zijn gene gebondenen, die hopen, want zij wachten op gene verlossing. Hun gaat ook het bloed van dit Testament niet aan, ja zij zijn geheel vrij en ongebonden, laat staan dan dat zij gevangenen der hope zouden zijn. Desgelijks, die met leringen en werken der mensen omgaan, zijn ook heilig en vrij, zij hebben deze vesting in 't geheel niet nodig, want zij zijn reeds gerust, en wonen in vrede. Maar wij, arme zondaars, die door Gods wet worden gedreven, zodat wij gevoelen, wat zij eist, doch niets hebben noch vermogen, en alzo met zonden voor God worden overladen, met een angstig, versaagd, kwaad geweten, en alzo erkennen, dat wij om der zonden wil des doods moeten zijn, en dus in deze ellendige gevangenis moeten liggen, deze zijn gevangenen der hope, want wij wachten op verlossing, niet door ons werk, maar door het bloed des Testaments.

3) Dubbel wedergeven, wil zeggen, op veelvuldige wijze wedergeven. Want wel is het volkomen waar, dat in Christus elke weldaad dubbel is, zowel in zichzelf, als in de verwerving er van, maar als hier van dubbel wordt gesproken, dan wil de Heere zeggen, dat, als Hij overvloedig is geweest in het oefenen Zijner rechtvaardigheid, Hij nog veel overvloediger zal zijn in het oefenen Zijner barmhartigheid en ontferming.

13. Ik zal u niet alleen weer tot een vrij zelfstandig volk maken, maar u ook de overwinning geven over de macht der wereld. Dat zult gij aanschouwen, als Ik Mij Juda den boog zal gespannen. en Ik Efraïm den boog zal gevuld 1), als een pijl daarop gelegd zal hebben, zodat Ik door dit Mijn gehele volk Mijne vijanden overwonnen zal hebben, en Ik uwe kinderen, Juda en Efraïm, o Zion! zal verwekt hebben ten zegenrijken strijd, tegen uwe kinderen, o Griekenland! namelijk tegen de vijandige wereldmacht van het Macedonisch-Grieksche wereldrijk, dat op het Perzische zal volgen (Dan. 8:21), als in 't algemeen over de wereldmacht, en als Ik, u, o Mijn volk in dien tijd met Gods kracht zal toerusten tot den strijd, en u gesteld zal hebben als het zwaard van enen in den strijd beroemden held.

Zonder twijfel heeft hier Zacharia de rijken van Alexander en van zijne opvolgers in 't bijzonder der Seleuciden in Syrië op het oog. In de oorlogen der Makkabeërs tegen het vijandelijke rijk der Seleuciden, vooral tegen Antiochus Epifanes, begon deze voorzegging tot vervulling te komen; toch mag zij daartoe niet worden beperkt, daar dadelijk het volgende

vers het oog op de gehele wereldmacht en hare overwinning door het rijk des Heeren Jezus Christus uitbreidt.

Beter: Want Ik span mij Juda als een boog, en vul hem met Efraïm. De Heere wil hiermede zeggen, dat Juda en Efraïm het ongedeelde volk in Zijn hand is als een boog en pijl, om door hen de wereldmacht Griekenland te treffen.

14. En de HEERE zelf zal tot dezen strijd tegen de wereldmacht als aanvoerder van Zijn volk, en als de rechte krijgsman in majesteit en heerlijkheid, omgeven van alle heilige Engelen, van den hemel over henlieden verschijnen (Openb. 19:11 vv.), en Zijne pijlen zullen uitvaren a) als een bliksem, en zeker treffen tot gehele vernietiging, Zijner vijanden (Hab. 3:11); en de Heere HEERE zal met de bazuin blazen, en strijdende aan hun hoofd hun het teken tot den slag geven, en Hij zal dan met vreselijk verwoestend geweld op de vijanden losstormen en voorttreden met stormen uit het zuiden, even als de verwoestende, op het hevigst woedende stormen, welke van het zuiden af uit de Arabische woestijn komen (Jes. 21:1. Hab. 3:8 vv.)

a) Nah. 2:4.

15. De HEERE der heirscharen zal niet alleen voor hen strijden, maar hen, ook beschutten, en zij zullen niet alleen gene schade lijden, naar integendeel zelf de vijanden verdelgen, als verscheurende leeuwen, die het vlees van hunnen buit eten (Num. 23:24), nadat zij de slingerstenen zullen te ondergebracht hebben (liever: als slingerstenen, even als wanneer men weerloze stenen op den weg onder de voeten treedt); zij zullen ook het bloed der vijanden drinken tot dronken worden toe, en in zegegejubel een gedruis maken als de dronkenen van wijn: en zij zullen van bloed geheel vervuld worden, gelijk het offerbekken, waarin het bloed der offerdieren wordt opgevangen, gelijk de hoeken des altaars, tegen welke het bloed in het offerbekken gesprengd wordt (Lev. 1:5, 11).

Duidelijk zijn de oorlogen, welke ons hier zijn geschilderd, de laatste beslissende oorlogen tussen de wereldmacht en het rijk of de gemeente van Christus in den laatsten tijd, wanneer het geheim der boosheid evenals de heiliging der verlostte gemeente zal voltooid zijn; in de Openbaring van Johannes worden zij ons nader beschreven. Alzo zijn het ook gene zuiver geestelijke, maar waarachtig heilige, doch bloedige oorlogen der Christenen tegen het Anti-Christelijke leger onder aanvoering van den in heerlijkheid weer verschenen Heere Jezus Christus.

16. En de HEERE, hun God, zal ze te dien dage behouden, en nadat zij hun vijanden hebben vertreden, tot volle heerlijkheid brengen, als zijnde de kudde Zijns Volks, daarom zal Hij hen alle goederen der genade geven, welke Hij in Ps. 23 heeft beloofd; want gekroonde stenen zijnhet, Zij zullen in Zijn land, als ene banier, opgericht worden 1), kolommen met kransen versierd zullen als trofeën opgericht worden.

1) In het Hebr. Ki abnee-nezer mithnooescoth al-admatho. Beter: Want kroonstenen zijn het, schitterend op zijn land. De Heere wil hiermede zeggen, dat Israël tot de grootste heerlijkheid

zal komen. Kroonstenen zijn edelgesteenten, en deze fonkelen en schitteren van ongemenen glans. Zo zou Israël ook zijn.

Dit geldt in de hoogste mate voor het geestelijk Israël. Schitteren zullen zij, als de Heere hen bekleedt met Zijn heil en hen plaatst in het licht zijner gerechtigheid en genade.

17. Ja fonkelende stenen zullen zij dan zijn, want hoe groot zal zijn goed, des volks welvaart, wezen! en hoe groot zal zijne schoonheid wezen, tot welke de rijkdom van de genadegiften des Heeren hen dan zal verheffen! het koren zal de Heere hun in overvloed geven; het zal de jongelingen, en de most zal de jonkvrouwen sprekende maken. De overvloed van de zegeningen des Heeren, den goeden Herder, die Zich over Zijne kudde heeft ontfermd, zal het gehele volk vernieuwen, en tot ene steeds bloeiende schare van jongelingen en jonkvrouwen doen opwassen.

Hierin ligt een voorgevoel van den maaltijd des Heiligen Avondmaals, zo rijk in genade verborgen. Dat is een zeldzaam Koning, die niet andere doet, dan dat Hij brood en wijn opdraagt, en daardoor niet alleen de Zijnen vergadert, maar ook een sterk volk kweekt, beide mans- en vrouwspersonen.

Het is duidelijk, dat Zacharia hier dieper in de geheimen van het Nieuwe Testament heeft ingezien, dan enig Profeet vóór hem. In het Nieuwe Testament worden zij in de gemeenschap der genade opgenomen, terwijl men onder het Oude de Filistijnen en alle heidenen vermeed. Onder het Oude ging het moeilijk en angstvol, hier bevrijdt het nabijzijn des Heeren van de vreze, welke pijn heeft. Daar streden Efraïm en Jeruzalem, d. i. het gehele Israël met wagens, paarden en bogen, hier met geestelijke wapenen, met woorden Gods, welke geest en leven zijn. Daar waren de beste lieden als gevangenen, die in de groeve der dienstbaarheid waren, in welke geen water der vertroosting was. Zij hielden zich wel in geloof aan de beloften vast; maar van de uitwendige regels, waaronder zij gevangen waren (Gal. 4:3), van de wet, waaronder zij waren bewaard en besloten (Gal 3:23), hadden zij geen troost; hier echter is de kracht des Nieuwen Verbonds de wijsheid; hier is een genadestaat, welke aan ene veilige en hoge vesting gelijk; hier is een rijk genot der genade en der genademiddelen; hier zijn heilige overwinningen; hier wordt men vol des Geestes; hier heeft men een hemelsen maaltijd op aarde.

HOOFDSTUK 10.

OVER DE WELDADEN, WELKE MEN IN HET RIJK VAN CHRISTUS ZAL GENIETEN.

II. Vs. 1-12. Zal Israël zulk een groot heil der toekomst, als in Hoofdst. 9 beschreven is, verkrijgen, dan moet het zich afscheiden van alle afgoderij, en beginnen zijnen God, den alleen goeden Herder met een oprecht hart te dienen. Eens zal des Heeren toorn ontsteken over allen, die Zijn volk benauwen en onderdrukken, en Hij zal zowel Juda als ook Efraïm met kracht van boven toerusten, zodat zij alle vijanden van Gods rijk vernietigen. Ook Efraïm zal Hij weer tot Zijn volk vergaderen, uit alle dienstbaarheid verlossen, en in het land van rust, het vernieuwde Kanaän invoeren, zoals Hij Zijn volk eens uit Egypte heeft geleid en alle hinderpalen met krachtige hand heeft neergeslagen.

1. Wilt gij nu aandeel verkrijgen aan de grote beloften, welke de Heere aan Zijn volk voor de toekomst heeft gegeven, zo begeert van den HEERE regen, ten tijde des spaden regens, alle goederen, welke gij tot uwe welvaart naar lichaam en ziel behoeft, als b. v. tot het rijp worden van uw koren de spade regen onontbeerlijk is. De HEERE zal Zich zeker aan u de Goede Herder betonen, en ook uwe gebeden om aardsen zegen gaarne verhoren. Hij maakt de weerlichten, de vruchtbare donderwolken, en Hij zal hun regen genoeg geven voor ieder kruid op het veld, zo zij er Hem om bidden, alle tijdelijke en eeuwige goederen.

2. Stelt uw vertrouwen niet meer op afgoden van enige soort, want de terafim spreken ijdelheid, wanneer zij u door hun priesters allerlei aardse goederen beloven te geven, of u bescherming toezeggen, en de waarzeggers, die de afgoden dienen, zien valsheid, en zij spreken), ijdele, verdichte dromen, zij troosten met ijdelheid, en storten alzo in het verderf; daarom, om dat vertrouwen stellen op de ijdele leugenachtige en bedrieglijke dingen zijn zij, uwe vaders, henengetogen, uit het goede land in de ballingschap als ene kudde schapen, die men tegen haren wil wegdrijft. Zij, de kinderen dezer vaderen, zijntot op dezen dag door de Heidenen als de werktuigen van den Heeren straf onderdrukt geworden; want er was geen door den Heere verkoren herder, onder hen, geen koning, die hen in des Heeren kracht bewaarde en verzorgde.

a) Pred. 5:6.

3. Tegen de goddeloze herders, de heidense wereldbeheersers, onder wier geweld Mijne kudde geraakt is, nadat zij haren eigen herder uit Isai's stam had verloren, was Mijn toorn ontstoken, en over de boosaardige, overmoedige bokken, want dezulken en gene ware herders, zijn deze vreemde beheersers, heb Ik bezoeking gedaan; maar de HEERE der heirscharen zal van nu aan Zijne kudde, aan welke Hij dierbaar geworden is, met genade en ontferming bezoeken, namelijk het huis van Juda, en in hen geheel Israël, welks hoofdstam het is, en Hij zal hen van den zo smartelijken druk der slechte herders, onder welke zij versmachten, bevrijden, en hen stellen, gelijk het paard Zijner majesteit, dat altijd sterk en moedig is in den strijd, opdat zij al hun vijanden zouden kunnen overwinnen.

4. Want even als een huis op vasten bodem rust, en met al wat er nodig is wordt toegerust, zo zal Ik ook Mijn verlost volk eens volkomen tot den strijd tegen zijne vijanden toerusten. Van hetzelfde, 1) uit het midden van Mijn volk en door Mijnen Geest verwekt, zal de hoeksteen, waarop het wezen van den staat zal rusten, namelijk godsvrucht en gerechtigheid, van hetzelfde zal de nagel in de muren, waaraan het huisgereedschap opgehangen wordt, en waarmee de steunsels van den staat, de rechters, priesters en leraars te vergelijken zijn, van hetzelfde zal de strijdboog en elk middel tot zegerijken strijd, te zamen zullen van hetzelfde alle drijvers, alle zegerijke krijgshelden en aanvoerders, onder welke Mijn volk zijne verdrukken kan drijven, overwinnen en onderwerpen, als het zelf door die heidense geweldhebbers is verdrukt en onderworpen, voortkomen.

1) In de eerste verzen heeft de Heere gezegd, dat al de tegenheden, welke zij hadden ervaren, uit Hem waren. De rampen, die Israël en Juda hadden getroffen, om hunner zonden wil, waren van den Heere God; en in dit en in de volgende verzen zegt de Heere, dat ook het heil, dat reeds genoten was en wat nog volgen zou, uit Hem was.

En dit alles, opdat zij Hem zouden zoeken en loven, en niet weer terugkeren tot hun vorige zondige wegen.

5. En zij zullen, zo toegerust, zijn als de helden, die onoverwinnelijk hun vijanden in het slijk der straten vertreden in den strijd, en zij zullen met overwinnende macht strijden; want de HEERE zal met hen wezen 1); en zij zullen die beschamen, die op paarden rijden, waarop de vijanden zich het meest verlaten.

1) Zij zullen Gods gunst en tegenwoordigheid genieten, en van Hem erkend en aangenomen worden. Dit is de grondslag van al het overige. De Heere is met hen. Hij neemt hun zaak over, trekt hun partij, is aan hun zijde en als Hij voor hen is, wie kan tegen hen zijn. Al hun waardigheid en vreugde is enkel aan Gods ontferming toe te schrijven, en gelijk ontferming, barmhartigheid veronderstelt, zo sluit zij verdienste uit.

6. En Ik zal het huis, het vroegere rijk van Judamet goddelijke kracht versterken, en het huis van Jozef of Efraïm, het volk der 10 stammen, dat nu nog in de ellende der ballingschap smacht, zal Ik behouden, met Mijne genade vervullen, en Ik zal hen weer inzetten, zodat zij rustig en gelukkig in hun land zullen wonen; want Ik heb Mij hunner weer geheel ontfermd, en zij zullen wezen alsof Ik hen niet verstoten had. Dit zal zeker geschieden; Want Ik ben de HEERE, hun God, die het wil en kan doen, en Ik zal ze in elke zaak, welke zij voor Mij zullen brengen, verhoren.

7. En zij zullen dan sterk in den Heere zijn als een held van Efraïm 1), en hun hart zal zich verblijden in den heiligen krijg; als van den wijn gesterkt, zullen zij des Heeren oorlogen voeren. Hun vreugde in den strijd niet minder maar steeds groter worden, en hun kinderen zullen het zien, en zich verblijden; hun hart zal zich verheugen in den HEERE, en vol heiligen moed tot den strijd zijn voor den Heere en Zijn rijk.

1) Beter: En Efraïm zal zijn als een held. Niet alleen gaan de beloften over Juda, maar ook over Efraïm. Het is voor den Heere God één volk. Efraïm moge nog in de verstrooiing verkeren, als de Heere God Zijn volk komt bezoeken met de geestelijke bezoeken, dan zullen ze eerst ervaren, dat de Heere zowel Efraïm als Juda, Juda als Efraïm ten goede gedenkt.

8. Zo mogen nu de kinderen van Efraïm in hun ellende onder de Heidenen zich met deze genadige belofte vertroosten, en behoeven zij niet te twijfelen; want ziet Ik zal eens hen allen toesissen, gelijk een houder van bijen de bijen door sissen vriendelijk lokt, en zal ze uit de verstrooiing rondom Mij vergaderen; want Ik zal ze uit de zonde verlossen; en zij zullen dan, ook wanneer zij nog onder den druk der dienstbaarheid staan, even als wanneer Ik ze in de heerlijke vrijheid om Mij verzameld zal hebben, vermenigvuldigd worden, gelijk zij te voren onder den druk van Egypte vermenigvuldigd waren (Ex. 1:7, 12. Ezech. 36:10 #Eze). Dat zal het eerste bewijs Mijner genade na hun verlossing voor hen zijn.

9. En wanneer gij Mij vraagt, hoe dat geschieden zal, zo hoort: Ik zal hen, de kinderen van Efraïm, als zich zelf vermeerderend zaad onder de volken zaaien, en zij zullen onder deze als een bekeerd, heilig volk Mijner gedenken in verre plaatsen, en Mijnen naam met hart en mond en handen wijd en zijd loven, en zij zullen door zulk een aanbidding van Mijnen heiligen naam, en Mijne hen besturende genade gelukkig en zalig leven met hun kinderen, en eindelijk uit de verte tot Mij en Mijn overig heilig volk wederkeren.

10. Want Ik zal ze wederbrengen uit Egypteland, en Ik zal ze vergaderen uit Assyrië, uit alle landen, waar zij ook heden in dienstbaarheid leven, want Egypte en Assur zijn voorafbeeldingen van alle landen, in welke Gods volk door de wereldmacht onderworpen wordt (Hos. 9:3). En Ik zal ze weer op de voor hen bestemde en bewaarde plaats in het land der rust en der zalige gemeenschap met Mij, in het land van Gilead en Libanon, ten oosten en ten westen van den Jordaan, waar volgens Mijnen genadigen wil en Mijn bevel door Jozua hun woonplaatsen moesten zijn, brengen, maar het zal hun niet genoeg wezen, omdat er zo vele zijn.

11. En Hij zelf, de Heere, zal, wanneer zij eens uit alle landen in het land der ruste Gods terugkeren, voor hen heentrekken, en met hen door de zee gaan, evenals eens de Engel des Heeren in de wolkkolom voor Israël heentrok door de Schelfzee, die benauwende, 1) welke grote angst zal verwekken, zodat zij meenden te zullen omkomen, en Hij zal de golven in de zee slaan, en al de diepten der rivieren (woordelijk: "van den Nijl, " den stroom, die de dienstbaarheid van Gods volk onder de wereldmacht voorstelt) zullen verdrogen; dan zal door den Heere zelve voor eeuwig de hoogmoed van Assur nedergeworpen worden, en de scepter van Egypte zal wegwijken; alle hoogmoedige verdrukking en overheersing der verlore gemeente Gods door enige wereldmacht, waarvan Assur en Egypte toonbeelden zijn, zal dan voor altijd worden vernietigd.

Ook hier is weer, al is het in de eerste plaats met het oog op het ene toen nog in onderworpenheid van Assur en in de verstrooiing levende gedeelte van het Oud-Testamentische verbondsvolk gewezen op een laatsten, allerzwaarsten strijd der verlore

en geheiligde gemeente Gods met de Gode vijandige macht der wereld, en op een laatsten tijd van groten angst voor de geboorte tot het eeuwig zalige leven in het land der rust, een strijd en een angst, waarvan Israëls strijd en angst bij het uittrekken uit Egypte slechts het voorspellend voorbeeld zijn geweest. Zo zal dus het einde der geschiedenis van het rijk Gods tot zijn begin terugkeren en zich daarmee verenigen, zeker echter dit begin in openbaring van wondermacht, genade en ontferming Gode verre overtreffen.

Dit, dat benauwen, ziet op de zee. Het was de zee, die Israël dreigde te doen vergaan, als de Heere niet op bijzondere wijze de wateren had gescheiden, zodat zij stonden als twee muren. De Heere spreekt in dit vers het uit, dat Hij alle de machten, die zich tegen Zijn volk stellen, zal vernietigen. De Heere zal optreden, om niet alleen Zijn volk te verlossen, maar het ook rust te geven van al zijne vijanden.

Als de Heere optreedt en de zaak van Zijn volk in handen neemt, kan Israël gerust zijn en Efraïm zich verheugen over het eeuwig heil.

12. En Ik zelf zal hen sterken in Mij, den HEERE, en in Zijnen heiligen naam, in welken ieder, die aan Hem gelooft, goddelijke kracht en sterkte, heiligen moed en vertrouwen ontvangt, zullen zij wandelen op dezen laatsten weg van groten angst en zware beproeving huns geloofs, spreekt de HEERE.

Hoewel de heerlijke beloften, welke in dit hoofdstuk aan Juda en Efraïm worden gegeven in de tijden van Zacharia tot op Christus door het terugkeren van vele Joden uit de ballingschap in het land der vaderen, door wederbevolking van Galilea, alsook door de bescherming en de bewaring, welke de Heere aan het volk in de oorlogen van de wereldmachten om de heerschappij in Palestina liet deelachtig worden, begonnen zijn vervuld te worden, zo heeft toch de eigenlijke vervulling tot hiertoe niet plaats gehad, en is eerst in de laatste tijden, wanneer Israël zich zal bekeren, en in het rijk van Christus, en eindelijk ook in het verheerlijkte land der vaderen zal worden verzameld, te verwachten. De oorlogen, welke dan Gods volk tegen het rijk van den Antichrist zal moeten voeren, zullen echter evenmin van zuiver geestelijken aard zijn, als hun voorafbeeldingen, de bestorming door Sanheribs legermassa's onder Hizkia, en hun vernietiging, en de oorlogen der Makkabeën tegen Antiochus Epifanes van zuiver uitwendigen, staatkundigen aard zijn geweest.

HOOFDSTUK 11.

OVER DE VERWOESTING VAN HET JOODSE LAND, EEN GEVOLG VAN DE VERWERPING VAN CHRISTUS, DEN WAREN HERDER.

II. Vs. 1-17. De zalige blik van den Profeet in de heerlijke toekomst van den laatsten tijd wordt nog eens verduisterd, daar hij ziet, hoe het volk, vóórdát het tot dit doel der volkomene vrijheid en heerlijkheid komt, zich nog eerst aan de grootste ondankbaarheid jegens zijnen waren Herder schuldig maakt, die het tot dat doel wil voeren. Hij ziet hoe het zich gehele verwerping op den hals haalt, zodat een herhaald gericht van den zwaarsten aard, namelijk verwoesting van het land door ene nieuwe wereldmacht, welke het volk Gods haat, oplossing van zijn gehele volksbestaan, en verstrooiing onder alle heidenen over hen moest komen, opdat het door zulk een gericht zijnen door Hem verworpen enigen Herder lere erkennen, en geschikt worde tot de in het vorige beschrevene oorlogen. Vooreerst dreigt de Profeet (vs. 1-3) dat gericht der verwoesting van het land met al zijne heerlijke en grootse voortbrengselen, en met de oplossing van het staatkundig bestaan van het gehele volk des Ouden Verbonds. Dan eerst schildert hij de oorzaken van dit gericht, daar hij door ene hem door den Heere in het visioen bevolene zinnebeeldige handeling voorstelt, hoe de Heere na het terugkeren van het volk uit Babylon is begonnen, als een goed Herder in trouwe zorg zijn volk te weiden en te beschermen, hoe het volk echter steeds onverschilliger omtrent Hem en Zijne liefde wordt, hoe Hij eindelijk voor hen treedt, om van hen geloof, gehoorzaamheid en liefde als loon van Zijne herdertrouw te ontvangen, hoe het echter deze beproeving niet alleen niet kan doorstaan, maar zijnen Herder met den schandelijksten ondank en gehele verwerping daarvan beloont (vs. 4-14). Na zulk ene uiteenzetting van de noodzakelijkheid des gericht's beschrijft de Profeet dit, namelijk dat Israël nogmaals in de macht van enen goddelozen Herder, van de Romeinse wereldmacht, zal worden overgegeven, nadat het zijnen enigen, goeden Herder heeft verworpen.

1. Doe uwe deuren open, o Libanon! opdat het vuur der verwoesting door 's vijands geweld uwe cederen (Num. 24:6) vertere.

2. Huilt, gij dennen! cypressen van den Libanon (1 Kon. 5:8), dewijl de cederen, de trots van den Libanon, gevallen zijn door verwoestend vuur, dewijl die heerlijke bomen, de ganse heerlijke schepping van ceders en cypressen, verwoest zijn; huilt, gij eiken van Basan, oostelijk van het meer Gennesareth (Num. 21:30), dewijl het sterke ondoordringbare woud van heerlijke bomen nedergevalle is, omgehouden door de vijanden.

Wanneer in een bos het gekraak van een vallenden eik wordt vernomen, is dit een teken, dat de houthakker nabij is, en iedere boom wel mag beven, of niet misschien morgen de scherpe bijl hem treffen zal. Wij zijn allen bomen voor de bijl getekend, en de val van één onzer moest ons herinneren, dat voor ons allen, zij hij groot als de ceder, of nederig als de den, het aangewezen uur spoedig nadert: Ik vertrouw, dat wij niet, door veel van den dood te horen, er verhard tegen worden. Mogen wij nimmer gelijk zijn aan de vogels in den toren, die hun nest bouwen, terwijl de klok luidt, en rustig slapen, terwijl de doodsklok door de lucht weergalmt. Mogen wij den dood beschouwen als de allergewichtigste gebeurtenis en zijne nadering met

ernst verwachten. Het betaamt ons niet te spotten, terwijl ons eeuwig lot aan een draad hangt. Het zwaard is reeds uit de schede; laat ons niet beuzelen; het is gepolijst en gescherpt; laat ons er niet mede spelen. Hij, die zich niet voorbereidt op den dood, is meer dan een gewone dwaas, is krankzinnig. Wanneer Gods stem door de bomen des hofs wordt vernomen, laat de vijgeboom, de olm en de ceder dan gelijkelijk den klank er van horen.

3. Er is ene stem des gehuils der herderen in Basan, dat rijk is in weiden, dewijl hun heerlijkheid, dat schone weiland, hetwelk hun trots was, verwoest is, men hoort zelfs ene stem des gebruls der jongs leeuwen, dewijl de hoogmoed van den Jordaan, het welig groeiend hout en riet aan hare oevers, waarin zij ene veilige en aangename legerplaats hadden, verwoest is. Alzo is het ganse land van Israël, vooral de woonplaatsen van het vroegere rijk van Efraïm in 't oosten en westen van den Jordaan door vijandige veroveringen verwoest.

Het is de verwoesting van het heilige land door den Joodsen oorlog, de verwoesting van het land, en de wegsleping en verstrooiing zijner bewoners door de Romeinen, welke de Profeet hier in den Geest aanschouwt. Zij volgde als gericht Gods over Zijn volk en diens land na voorbijgaan van den 40 jarigen tijd van genade, welken de door het volk verworpene enige goede Herder Jezus Christus nog aan het kruis daarvoor had afgebeden met de woorden: "Vader! vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen. " De Profeet schildert slechts de verwoesting van het heerlijkste en verhevenste in het land, en laat het ons over, daaruit het besluit te trekken, dat daarnevens ook al het mindere der verwoesting zal worden prijsgegeven, en dat, zoals van zelf spreekt, niet alleen het land en zijne gewassen, maar vooral ook het volk met al zijne kerkelijke en staatkundige inrichtingen aan het gericht van oplossing en verwoesting zal worden overgegeven. Zo laat de Profeet aan zijne gehele verkondiging in deze afdeling het verschrikkelijk resultaat van de naderende ontwikkeling der inwendige geschiedenis van zijn volk voorafgaan, en tekent dit resultaat met weinige krachtige woorden, die voor iederen Israëliet, die zijn land en diens kroon kende, duidelijk zijn als een zwaar gericht van God. Hij plaatst dat voorop, opdat de opmerkzaamheid op de voorstelling, welke nu volgt, en welke de ontwikkeling, die noodzakelijk tot dit resultaat moet leiden, wordt voorgesteld, des te meer gespannen zij, en de overtuiging van de gerechtigheid van dit gericht dan des te vaster zij.

4. Alzo zegt de HEERE, mijn God tot mij, Zijnen knecht en Profeet, wien Ik met alles, wat ik heb, ten dienste sta, die in Mij is, en ik in Hem: Weidt deze slachtschapen. Neem het herdersambt op u over Mijne arme kudde, welke door hare verdrukkers en kwellers, de machten der wereld, voortdurend wordt geplaagd, over Mijn volk Israël. Stel het daardoor in een beeld voor ogen, hoe Ik, de Heere, van nu aan als Zijn enig goede Herder met liefde en trouw het weer zal aannemen, en het van al zijne vervolgers en schandelijke herders wil verlossen.

5. Ja het zijn thans machteloze slachtschapen, welkerovermoedige bezitters, de wereldbeheersers, aan wie Ik ze ter kastijding heb overgegeven, hen doden, en houden het voor gene schuld 1), en een ieder dergenen, die ze verkopen, die schandelijk koopmanschap met hen drijft, voelt zich daarbij gelukkig, en zegt in trotse gerustheid, zonder enig gevoel van zijn onrecht: Geloofd zij de HEERE, die het mij heeft laten gelukken de kudde in mijn bezit

te krijgen, zo dat ik daardoor rijk geworden ben! en in één woord niemand van degenen, die ze weiden, niemand van hun herders, aan wie Ik ze voor een tijd ter kastijding heb overgelaten, verschoont ze, zij zoeken integendeel hun gehele vernietiging.

1) Dit wil zeggen: gaan tot nu toe strafloos voort, zonder dat zij de straf Gods om hun verdrukking ervaren. Ja, zij spreken: Geloofd zij de Heere, menende, dat zij niet alleen ongestraft kunnen verdrukken, maar zelfs de goedkeuring Gods er op ontvangen. Het is duidelijk, dat onder deze hogen of bezitters de wereldmachten verstaan moeten worden, die Israël hebben verdrukt, en die daartoe van den Heere de macht hebben ontvangen.

Maar ziet, dewijl zij het niet deden, om des Heeren wil uit te voeren, maar om hun eigen boosheid en hoogmoed bot te vieren, zou de Heere hen tegenkomen, en zegt Hij in vers 6, dat Hij zelf deze macht verbreken zal, en Zijne slachtschapen zal weiden. Want toch, wel wordt het den Profeet opgedragen, maar zoals duidelijk uit vs. 10 blijkt, is het de Heere God, of wilt ge, de Christus Gods, de Engel des Verbonds dien hij vertegenwoordigt, dewijl hij dingen doet, en van dingen spreekt, die de Heere God alleen kan doen en die de Heere God alleen gedaan heeft.

6. Zeker Ik zal Mijne kudde ook niet langer meerongewroken laten, noch de inwoners dezes lands, dezer aarde, de volken in de wereld en hun beheersers, die Mijn volk tot op dit uur beheersen en verdierven, verschoonen, spreekt de HEERE; maar ziet, Ik zal de mensen in elk van die wereldrijken overleveren, elk een in de geweldige onmeedogende hand zijns naasten, zodat zij elkaar door burgeroorlogen evenzeer ontlezen en opeten als zij Mijne kudde hebben opgegeten, en Ik zal ze overgeven in de hand zijns konings, in wiens land hij leeft, en zijdie vorsten en meesters over de volken, zullen door hun tirannie dit land, dat eerst door burgeroorlogen is verdorven, met ijzeren hand te morzel slaan, en Ik zal ze, de volken, ter rechtvaardige vergelding daarvoor, dat zij Mijn volk hebben verdrukt en geslacht, uit hun hand niet verlossen.

Bij de meesters en boze herders, die Israël als schapen behandelen, welke zij houden om te slachten, en door welke zij zich slechts zoeken te verrijken, denkt de Profeet aan dezelfden, die hij boven in Hoofdst. 10:3 bokken heeft genoemd, tegen welke de Heere Zijn volk eens tot een zegerijken vernietigingsstrijd zal toerusten, de wereldmacht en hare beheersers, en wel de Assyrische, die Efraïm, de tien stammen van het noorden, onderwierp en uitzoog, de Chaldeeuwse en Medo-Perzische, die Juda beheersten; onder deze let de Profeet toch minder op de Assyrische, terwijl hij in zijne gedachten slechts van het begin der Babylonische ballingschap rekent. Ook onder de heerschappij der Perzische koningen was het niet veel beter dan een opeten van de schapen van 's Heeren kudde zonder verschooning, hoewel ook voor een tijd ene welwillender gezindheid in enen groten koning omtrent de Joden zichtbaar werd. Toch hielden de Perzische koningen het Joodse volk als ene kostbare, zeer winstgevende bezitting vast. Op de wereldheerschappij van Perzië volgde die van Alexander den Grote en van zijne erfgenamen, welke, voorwaarts gezien, eerst recht tot de bokken en boze herders behoorden, welke des Heeren schapen als hun slachtschapen beschouwden. De menigvuldige oproeren en burgeroorlogen in deze wereldrijken, de dwingelandij van hun heersers over de door hen met geweld onderworpen en met geweld nedergevalen volken

zijn volgens het profetisch woord vergeldingsgerichten des Heeren voor de tirannie, welke zij over het volk aller volken, het volk Gods uitoefenden.

7. Dies heb ik deze slachtschapen geweid; ik nam nu in den geest in de plaats des Heeren dat herdersambt over de schapen op mij, en wel dewijl zij ellendige verootmoedigde schapen zijn, die hun zonden als een zwaren last gevoelen, en naar Gods hulp uitzien; en ik heb mij genomen, om aan mijne kudde voor ogen te stellen, welke grote genadegiften de Heere door mij hunnen herder, hun wilde geven, twee stokken, den enen heb ik genoemd LIEFELIJKHEID, genade en gunst van God, en den anderen heb ik genoemd ZAMENBINDERS, vereniging, want Hij beloofde hun wedervereniging en innige gemeenschap onder elkaar (vs. 14), en ik hebzo die schapen een tijd lang geweid.

8. En ik heb drie herders 1), drie wereldbeheersers of wereldrijken met hare beheersers, in wier macht mijne kudde zich na elkaar bevond, namelijk het Babylonische, Perzische en Griekse rijk, in ééne maand afgesneden. Ik deed dat gedurende den tijd, dat ik de schapen hoedde in 3 maal 10 dagen, nadat ieder der drie rijken tien dagen, den toegemeten vollen tijd van zijn bestaan, welke ten gevolge mijner heerlijke werkzaamheid toch slechts een korte was, geduurd had; want (liever: maar) ondanks dezen mijnen onvermoeiden ijver voor mijne kudde volgde zij toch mijne leiding niet, en mijne ziel was daardoor over hen ongeduldig en verdrietig geworden, en ook had hun ziel ene walg van Mij.

1) Dat de gehele afdeling van vs. 4 af moet worden opgevat als ene symbolische handeling, die in het profetische visioen plaats heeft, ziet men daaraan, dat de Profeet het herdersambt over het volk van het terugkeren des volks uit Babylon af tot aan den dood van Alexander, ja, tot verre na den dood van Christus waarneemt, voordat hij het volk geheel laat varen en overgeeft. Het is des Heeren herderlijke zorg en de versmading van Hem, en wel van den eeuwigen Zoon van God, welke hij voorstelt. In den loop van het derde tiental dagen, d. i. gedurende de Macedonisch-Grieksche en Diadochen heerschappij, na het uitwissen der profetische verkondiging onder het volk, en dus zelfs onder den bloei der Makkabeën, komt eerst de walging des volks van zijnen waren Herder, zijne vleselijke aardsgezindheid duidelijk voor, ene gezindheid, welke, meer en meer toenemende, den Koning en Herder, die in geringheid en zelfontlediging verscheen, noodzakelijk van zich moest stoten.

2) Hier blijkt hun vijandschap tegen Christus en dat zij zich hatelijk voor Hem maakten. Hij kwam tot het zijne, de schapen zijner eigene weide; men had mogen verwachten, dat er tussen hem en hen ene innige genegenheid zou geweest zijn, gelijk tussen een herder en zijne schapen, maar zij gedroegen zich zo slecht, dat zijne ziele een walging voor hen had, tegen hen gekant was, zo kan het gelezen worden. Hij wilde hun vriendelijkheid bewijzen, maar kon hun die vriendelijkheid niet doen, die Hij voornemens was, om hun ongelooft. Hij was in hen teleurgesteld, misnoegd omtrent hen, bezwaard over hen. Hun tergingen zelf maakte zijn geduld ten einde, en Hij was moede van dit ongelovig en verkeerd geslacht, ook had hun ziele een afschrik van mij en daarom had mijne ziel een walging van hen. Want welke vervreemding er ook zij tussen God en den mens, zo begint zij aan des menschen zijde.

9. En ik zei tengevolge van dien tegenzin tot hen: Ik zal ulieden niet meer weiden, maar u geheel overlaten aan uw lot, dat gij zelf u kiest; wat sterft, dat sterve, en wet afgesneden is, dat zij afgesneden, en dat de overgeblevenen de een des anderen vlees verslinden¹).

1) De versmading van Christus (om welke Hij haar verlaat) is ene genoegzame terging, en de allerzwaarste oordelen af te brengen. En wie zal zich ontfermen over, of zorg dragen voor degenen, omtrent welke Christus alle medelijden heeft afgelegd? .

10. En Ik nam eerst mijnen stok LIEFELIJKHEID, door welchen ik aan mijne kudde Gods vernieuwde genade beloofd had, en ik verbrak denzelven, te niet doende Mijn verbond, hetwelk ik met al deze heidense volkenten gunste mijner kudde gemaakt had, en door hetwelk ik ze verbonden had mijn volk niet meer te benadelen en te verderven.

Eerst door het verbreken van den tweeden stok wordt de bedreiging in vs. 9, dat Israël aan de verslinding van zijn eigen vlees zal worden overgegeven, verwezenlijkt. Alleen de bescherming van de wereldse volken wordt aan het volk door het verbreken van den stok liefelijkheid ontnomen; het gehele verderf blijft zolang nog verre van hen, als zijn goede Herder het nog met den tweeden stok blijft weiden.

Het Verbond, waarvan hier sprake is, is niet het Noachitische Verbond, zoals sommigen menen, maar een soortgelijk, als waarvan de Heere spreekt door Hosea. Daar spreekt Hij van een verbond met het gedierte des velds, om Zijn volk niet te beschadigen, hier van een verbond, opdat de Heidense volken Israël niet zouden verderven. Welnu, dit verbond zou de Heere verbreken en als straks de andere staf ook verbroken wordt, dan wordt Israël, van wege zijn Christusverwerping, geheel aan de macht der Heidenen overgegeven.

11. Dus werd het te dien dage vernietigd, en alzo mijne ontrouwe kudde aan de volken in de wereld door mij prijs gegeven, dat zij met geweld en uitputting hen konden plagen, en alzo hebben de ellendigen onder de schapen, die op mij, op des Heeren spreken en handelen met ootmoed en gehoorzaamheid wachtten, bekend, dat hetgeen ik, de Profeet, in naam en in de plaats des Heeren in deze zinnebeeldige handeling gedaan en gesproken heb, des HEEREN waarachtig woord was, waardoor Hij Zijn volk de toekomst wilde verklaren.

Zo zagen de Christenen, toen de Joodse oorlog met de Romeinen begon, uit de vervulling de waarheid van Jezus voorzegging in Matth. 24:6-8.

12. Want nadat Ik alzo besloten had, mijn volk weer aan de macht der Heidenen over te geven, beproefde ik ze te voren nog eens, om te zien, of zij mijne herdertrouw werkelijk niet erkenden, en verder niet begeerden; daarom had Ik tot henlieden gezegd: indien het goed is in uwe ogen, brengt mij een loon, en zo het niet goed in uwe ogen is, laat het na, opdat ik zie, of gij mijne liefde met bekering, geloof en gehoorzaamheid beantwoordt; doet naar uw eigen welgevallen, want dankbaarheid moet vrijwillig zijn. En zij, in plaats van mijne weldaden met berouw en leedgevoel, met geloof en ootmoedige gehoorzaamheid te beantwoorden, hebben mijnen loon gewogen voor al mijnen arbeid en moeite, dertig zilverlingen, de prijs voor enen

lijfeigen (Ex. 21:32. Hos. 3:2); daardoor toonden zij duidelijk, dat zij mijne liefde en trouw niet hoger schatten dan den arbeid van enen slaaf.

13. Doch de HEERE, dien ik als herder vertegenwoordigde, wien dus ook die geringe waardering Zijner genade en liefde aanging, zei: Werp ze, dat schandelijk loon, henen, zoals men met een spreekwoord zegt, voor den pottebakker, want het is een ellendig, armzalig loon voor pottebakkerswerk; een heerlijke prijs, dien Ik voor al Mijne moeite onder hen waard geacht ben geweest van hen! En ik nam die dertig zilverlingen, en wierp ze in het huis des HEEREN voor Zijn heilig aangezicht opdat Hij, die daar onder Zijn volk tegenwoordig is, zulken ondank zou zien en wreken; ik wierp dit verachtelijk loon volgens des Heeren bevel voor den pottebakker, die zich in het huis des Heeren ophield en daar enigen arbeid verrichtte.

Wat vooreerst den hier geschetsten Herder zelf betreft, ofschoon die benaming den Messias bepaaldelijk in Zijne dienstknechtsgestalte moet aanduiden, schemert achter die verborgene heerlijkheid van Zijn persoon als het ware door het schamel herderskleed henen. Niet slechts is Hij op bijzondere wijze door Jehova zelf geroepen, maar Hij heeft ook macht om alle andere volken of te verhinderen, of te vergunnen aan Israël schade te doen. Zijne verachtelijke bezoldiging wordt als ene persoonlijke belediging van Jehova zelf veroordeeld, en nauwelijks is Hij verworpen of een stroom van allerlei ellende breekt onbeteugeld over het volk der ondankbaren los. Zo blijkt het hoe langer hoe duidelijker, wie het is, die hier sprekende ingevoerd wordt, al is het onmogelijk uit te maken, of en in hoever Zacharia bewust was, dat hij hier enen Hogeren in Zijnen persoon te aanschouwen gaf. Maar zo horen wij ook hier den weerklink van wat Jehova zelf in ene vorige profetie heeft verklaard aangaande "Mijnen herder, " den man, die Mijn metgezel is! De werkzaamheid, ten tweede, van den hier getekenden Herder was geheel overeenkomstig den geest Zijner zending geweest; liefde was het karakter, onderlinge vereniging der kudde het eindpaal van al, wat Hij ten behoeve der eerloze slachtschapen aanving. Verplaatst men zich, aan de hand der profetie in het openlijk leven van den groten Herder der schapen, dan blijkt het gedurig, dat Hij gekomen is, opdat zij niet slechts het leven, maar overvloed hebben, en ééne kudde onder éénen staf zouden uitmaken. De verwerping van dezen Herder wordt hier als de vrucht van hardnekkig ongeloof en de bron van talloze jammeren voorgesteld. Werkelijk hebben, naar vs. 14 de ellendigen des volks uit de oordelen, die door vreemde volken over Israël kwamen, kunnen afleiden, dat zijne zaak die van Jehova zelf mocht heten. Hoezeer hebben de Godsgerichten over de versmaders van den verhoogden Messias tot uitbreiding van Zijn Koninkrijk medegewerkt! Aangaande den hier uitgereikten prijs van dertig zilverlingen moet vooral niet vergeten worden, dat hij met het bloedgeld voor een slaaf, die door een os gedood was, gelijk stond (Exod. 21:32). Het verschil tussen de profetie, waarin deze prijs aan den Messias zelf, en het geschiedverhaal, waarin deze aan Zijnen verrader wordt uitgereikt, zal ons bevreemden, wanneer wij bedenken, dat Zacharia hier niet geroepen was om een enkelen afgezonderden trek uit de lijdensgeschiedenis van onzen Heere te voorspellen, maar om in verbloemden vorm Zijne smadelijke verwerping door Israël af te schetsen. De aard der zaak bracht mede, dat hij dus den Messias zelf beschrijven moest, als het spotloon ontvangende, en heeft de Joodse raad het later aan den ontrouwen discipel betaald, altijd werd daardoor toch de diepste verachting voor den Meester, den Herder Israëls getoond. De woorden eindelijk: "ik wierp ze in het huis des Heeren voor den pottebakker" zijn uiterst moeilijk te

verstaan. Zo kort en afgebroken zouden zij kunnen betekenen, dat zij voor den pottbakker bestemd, of dezen toegedacht waren, wellicht zelfs dat naar de profetische voorspelling een pottbakker moet gedacht worden, als in den uitersten omtrek des tempels aanwezig. Waarom zouden wij echter niet mogen aannemen, dat het woord: "werp ze heen voor den pottbakker," voor den Profeet zelven zijne duistere zijden had, terwijl wij ons thans onmogelijk voorstellen kunnen, op wat wijze hij in hoge geestverrukking moet geacht worden, dat bevel gehoorzaamd te hebben. Wellicht stond dat woord in zijne rol, naar Gods bedoeling eeuwen lang als een onontcijferde hieroglyph, totdat eindelijk de verborgen bedoeling ontdekt werd, toen de overpriesters, gewis zonder aan deze voorspelling te denken, het bloedgeld van Judas tot den aankoop van Akeldama besteedden! Bij het ontcijferen van zulke hieroglyphen worden wij meer dan immer aan de verootmoedigende waarheid indachtig; wij kennen en profeteren ten dele! Echter ontgaat het onze aandacht niet, dat het beeld van den lijdenden Christus, reeds vroeger door Jesaja ontworpen, door Zacharia met wezenlijk nieuwe trekken verrijkt is. En missen wij hier ook de heldere aanwijzing van het verband tussen lijden en heerlijkheid, ons door den eerstgenoemden geschonken, het is er echter ver vandaan, dat die heerlijkheid zelf door Zacharia met minder voorliefde dan door een zijner voorgangers getekend zou zijn. Bij hem vloeit hare voorstelling zamen met die, waarop wij thans nog ten derde het oog moeten vestigen: het heil, dat de Messias bereidt. Het is de stof van ene hooggestemde Godsspraak, die in de drie laatste hoofdstukken voorkomt, en heenwijst naar het verste verschiet. In ieder dezer drie verschijnt Jeruzalem in den uitersten nood, door de heerlijkste redding vervangen.

Is Jezus mij niet meer waard dan dertig zilverlingen? dat is: staat Hij slechts op zulk een geringen prijs bij mij? Hebben dertig zilveren penningen bij mij ook meer waarde dan Jezus Christus, de Heere? Met andere woorden: staat de wereld en haar gewin en genot en eer ook boven Jezus in mijne schatting? En eindelijk is het ook mogelijk, dat ik met Judas en den Jooden raad en het ongelovige deel der natie den Heere Jezus en Zijne zaak, dat ik de zaak der waarheid voor enigen prijs zou willen verkopen, ontrouw worden of verraden? .

De Heere spreekt het hier uit, profeteert er van, hoe Hij door Zijn volk zal worden verworpen. Zij hebben Zijn dienst niet hoger geschat als den dienst van den dagloner, en de waardij van Zijn werk niet hoger, dan de waardij van een slaaf. Zij hebben Hem niet aangenomen, als degene, die door den Vader was gezonden, om de ware Herder van Zijn volk te zijn, om te zijn de vertrooster der ellendigen. En het is daarom, dat de Profeet hier zinnebeeldig het loon van dertig zilverlingen werpt voor de voeten van den pottbakker, in het huis des Heeren. De pottbakker was de geringste werkman in Israël, en dat de Profeet, als voorbeeld van Christus, dit geld werpt in het huis des Heeren, het is, om daarmee aan te duiden, dat hij Israëls schuld en ondankbaarheid brengt voor des Heeren aangezicht, opdat de Heere recht doe en richtte tussen Hem en Zijn volk.

Het gevolg daarvan is dan ook, dat nu Israël den Heere verworpen heeft, de tweede staf verbroken wordt en Israël daarmee aan de macht der vijanden wordt overgegeven.

14. Toen de kudde, mijn eigendom, mij zulk ene smaadheid had aangedaan, verbrak ik mijn tweeden stok, met welken ik na vernietiging van den eersten stok, het volk nog verder had

geweid en gezegend, en dien ik ZAMENBINDERS, vereniging, genoemd had, nu ook, te niet doende de broederschap de broederlijke eenheid tussen Juda en tussen Israël; in de plaats daarvan kwam nu als rechtvaardige straf van God, verwoestende partijchap en scheiding, zo als eens tussen de beide rijken Juda en Israël had bestaan.

Toen de Heere Jezus op aarde verscheen, en door Zijne prediking: "Ik ben de goede Herder, " ieder voor ogen stelde, dat in Hem deze profetie tot vervulling was gekomen, verwierp Hem het volk in 't algemeen. Spoedig na Zijne verwerping begon dan ook hier het der ondankbare kudde geprofeteerde gericht van verdeling des volks in partijen op vreselijke wijze, en bespoedigde het zijnen ondergang in den Joodsen oorlog. "Dat bij dit proces van zelfverwoesting niet allen omkwamen, maar de ellendigen onder de schapen, die op den Heere acht gaven, d. i. in dezen Herder hunnen Heiland zagen, en Jezus Christus als Messias aannamen, gered werden, is daardoor niet uitgesloten, maar in deze voorstelling, welke over het lot des volks als een geheel handelt, slechts onvermeld gebleven, zo als bijv. ook in Rom. 9:31; 11-15, omdat het getal dezer gelovigen in verhouding tot het gehele volk ene niet noembare minderheid vormde.

Zo stelt ons dus de voorstelling des Profeten van den goeden Herder, dien het volk zo smadelijk beloofde, de ganse handelswijze Gods met Zijn volk van de wederoprichting van den tempel, van de stad Jeruzalem en het gehele staatkundige bestaan des volks onder Zerubbabel tot aan de verwoesting van den tempel en van de stad onder Titus en de verstrooiing des volks onder alle volken der wereld voor ogen. Gedurende dezen tijd weidde dezelfde Heere, die daarna op aarde verscheen, Zijn volk, dat geen Herder uit Davids stam meer had, zelf met die twee staven, vernietigde de drie wereldrijken, het Babylonische, Perzische en Griekse in korte tussenruimten, doch vond bij het volk niets dan ondank; gene boete, geen waar geloof, gene innige liefde, maar eigenrechtig, hoogmoedig Farizeïsme en ongelovig Sadduceïsme. Eindelijk trad Hij zichtbaar hen in mensengedaante tegen, en begeerde Zijn loon; maar zij waarden Hem op dertig zilverlingen, welke zij Judas voor het verraad aanboden. Over de wijze van aanhaling van vs. 13 door Mattheüs, even als over het noemen van den Profeet Jeremia in plaats van Zacharia, vgl. Matth. 27:10 .

Het eerste beduidde de vernieling van hun kerk, door verbreking van het Verbond tussen God en hen, hetwelk hun schoonheid mismaakte, dit beduidt den ondergang van hun staat, door het verbreken van de broederschap tussen Juda en Israël, het schrijven van wetten, als ééne staf in de hand des Heeren, was een van de zegeningen, na hun wederkering uit de gevangenis beloofd (Ezech. 37:19). Maar die vereniging zal nu verbroken worden, door het verwekken van verachting en twisten onder elkaar, zoals van ouds tussen Juda en Israël. Zij zullen verspreid worden in partijen en scheuringen, met verbittering tegen elkaar; hun koninkrijk dus verdeeld zijnde, zal tot aan verwoesting gebracht worden.

Hiermede wordt de ondergang niet alleen van den Joodsen staat, maar ook van de Joodse Kerk gedreigd en geprofeteerd. Zij hadden den Heere verworpen, en daarom zouden stad en tempel verwoest worden. Een volk zonder kerk, is een verloren volk. Dit zou het Messiasverwerpend en het Messiasvermoordend Israël ondervinden.

15. Verder zei de HEERE tot mij: Neem u nu, nadat Mijn volk door zijne zonden zijnen goeden Herder genoodzaakt heeft het herdersambt op te geven, nog eens dwazen, goddelozen herders gereedschap, en stel het volk door deze nieuwe zinnebeeldige handeling voor ogen, wat het ten gevolge van zijne snode verachting van zijnen goeden Herder zal ondervinden.

16. Want ziet Ik zal enen herder, enen nieuwen heerser, verwekken in dit land; dat gereed is om afgesneden te worden, wat op het punt is om verloren te gaan, zal hij niet bezoeken; het jonge, dat zich op dwaalwegen bevindt, zal hij niet zoeken, en het verbrokene, het gewonde zal hij niet helen, en het stilstaande zal hij niet dragen, zo als toch zijn door hen verworpen goede Herder overal heeft gedaan (Matth. 11:5 vv.); maar hij zal niet alleen de kudde verwaarlozen, maar zich ook aan haar vergrijpen; het vlees van het vette zal hij eten, en derzelver klauwen zelfs zal hij verscheuren, om het laatste vezeltje vlees en vet te grijpen en te verslinden.

Deze dwaze herder, die in de plaats van den door het volk versmaden en verworpen goeden Herder over het land verwekt wordt, kan alleen de bezitter der wereldmacht zijn, in wier macht het volk na de verwerping van den in Christus gezonden goeden Herder wordt overgeleverd, d. i. de Romeinse wereldmacht, welke den Jooden staat verwoestte.

17. a) Wee den nietigen herder, den verlater der kudde! In plaats van de kudde te weiden, laat hij haar omkomen! Daarom zal, Gods gericht over dezen tiran komen. Het zwaard Gods zal over zijnen arm zijn en dien afhouden, zodat hij van zijn onrechtvaardig geweld wordt beroofd, en over zijn rechter oog, en steken het uit, zodat hij daar sta beroofd van zijne eer. Nog groter moet zijne straf zijn; zijn arm, waarmee hij des Heeren kudde heeft verwoest, zal ten ene maal verdorren, en zijn rechteroog, waarmee hij niet verzorgend en ontfermend, maar met begeerlijkheid en boosheid op de kudde zag, zal ten enenmale donker worden.

a) Jer. 23:1. Ezech. 34:2. Joh. 10:12.

Met deze bedreiging over het Romeinse rijk, dat de Heere zelf als tuchtroede over Zijn volk bestelde, maar zijne hem verleende macht schandelijk misbruikte, en daarom eens met smaad en ellende zou te gronde gaan, sluit de Profeet zijne ganse bedreiging over het land Chadrach (Hoofdst. 9:11), de wereldmacht, die Gods rijk heet en zoekt te vernietigen.

De nietige herder (de Engelse vertaling heeft de afgodenherder) is de volstrekte tegenstelling van den waren en goeden Herder. Deze zal instrument in des Heeren hand zijn, om het nu als volk te vernietigen, maar hij zal op zijn beurt ook weer te gronde gaan.

HOOFDSTUK 12.

DE KERK IS IN CHRISTUS, DEN GEKRUISIGDE, DOOR DEN GEEST DER GENADE EN DER GEBEDEN ONOVERWINNELIJK, OOK TE MIDDEN VAN VERDRUKKING.

D. Het 4de en laatste hoofddeel van ons Boek (Hoofdst. 13-14), dat met het derde nauw samenhangt, handelt insgelijks over Israëls toekomst en die van de volken, namelijk over het gericht, waardoor het volk Gods eens gelouterd, geheiligd en tot volmaaktheid geleid, maar de wereldmacht geheel en voor altijd vernietigd zal worden. Het is het laatste en hoogste doel van alle wegen Gods met zijn volk en rijk, de verwezenlijking van het gehele raadsbesluit van Gods genade, dat hier wordt voorgesteld, namelijk de overwinning van het rijk Gods over het gehele rijk der duisternis, en zijne volmaking in eeuwige heerlijkheid. Wij onderscheiden 2 delen. In het eerste van deze (vs. 1-Hoofdst 13:6) zien wij Israëls strijd en overwinning over het rijk der wereld, zijne gehele bekering en begenadiging; in het tweede (Hoofdst. 13:7-14:21) Israëls loutering en reiniging van zijne onechte leden, en de volmaking der heilige Godsstad Jeruzalem in heerlijkheid.

Vs. 1-Hoofdst 13:6. Alle volken der aarde zullen zich eens verenigen en opstaan, om Jeruzalem, Gods volk en rijk geheel te verdelgen, maar de Heere zal Zijnen toorn over hen uitgieten, en hen met blindheid slaan (vs. 1-4). Israël en zijne vorsten zal Hij echter met wonderbare kracht van boven toerusten, zodat zij alle hun vijanden overwinnen (vs. 5-9). Dan zullen zij verlicht door Gods Geest en Zijne genade, die over hen zal worden uitgestort, met berouw en leedwezen erkennen, dat zij in den goeden Herder hunnen Messias hebben gedood (vs. 10-14), en zullen zich van alle afgoderij afscheiden en reinigen (Hoofdst. 13:1-6).

1. De last, de aankondiging des gerichts (Jes. 13:1) van het woord des HEEREN over Israël, het volk van het rijk Gods. De HEERE, de almachtige Schepper, spreekt, die den hemel uitbreidt en de aarde grondvest, die dat in den beginne deed, en met Zijnen Geest en wil nog voortdurend deze Zijne ganse schepping onderhoudt en bestuurt, en die des mensen geest in zijn binnenste formeert, niet alleen dit deed bij den eersten mens, maar nog voortdurend door Zijnen Heiligen Geest scheidt en leidt, die dus ook zeker datgene kan vervullen, wat Hij Zijn volk in 't volgende belooft (Jes. 42:6).

Dit opschrift boven de gehele afdeling komt juist overeen met het opschrift in Hoofdst. 9:1. Gelijk daar de verkondiging van Gods gericht over de vijandige wereldmacht, door te wijzen op het alziend oog des Heeren bekrachtigd was, zo hier de verkondiging van het gericht over Israël door het wijzen op de scheppende almacht Gods. Onze afdeling handelt werkelijk over Israël, en de toekomst van het rijk Gods, even als de vorige over de toekomst van de rijken der wereld. Daar echter beide, het rijk Gods en het rijk der wereld in voortdurenden strijd zijn en van dezen juist in beide afdelingen sprake is, zo wordt ook in 't volgende veel van het wereldrijk gesproken. Het is echter een gericht over Israël, dat wordt aangekondigd; want de leiding van Israël door lijden en strijd tot bekering, heiliging en volmaking in heerlijkheid is niets anders dan een gericht, zowel van genade als van toorn.

Met deze woorden spreekt de Heere uit, wie Hij is, opdat Zijn volk, het geestelijk Israël, zal weten, dat Zijne belofte vast en zeker is, dat Hij is de werkmeester van alle genadeheil, Wien het niet aan macht ontbreekt. Hij is de Heere, de almachtige Schepper. Hij is degene, die altijd weer des mensen geest in zijn binnenste formeert. Hij is het derhalve Wien het evenmin aan macht als aan liefde ontbreekt, om te doen, wat Hem in Zijn wijsheid behaagt.

2. Ziet de tijd zal komen, dat alle volken in bittere vijandschap tegen Mijn rijk opstaan, welks middelpunt dan ook weer Jeruzalem zal zijn, en zij zullen dat belegeren; maar Ik zal Jeruzalem stellen tot ene drinkschaal der zwijmelingen allen volken rondom. Daaruit zullen zij toorn en gericht drinken, welke hen dronken maken, zodat zij niet meer kunnen staan, maar moeten nedervallen en omkomen (Jes. 51:17). En niet alleen de stad Jeruzalem zal hun ter vernietiging zijn, ja ook zal zij, die poging om te vernietigen, zijn over Juda, in de belegering tegen Jeruzalem 1).

1) Of "wanneer hij zelf voor Juda zal wezen, voor Jeruzalem zal wezen ten bolwerk. " Door ene spoedige spraakwending, den Profeten zeer gewoon, wordt de eerste persoon door den derden afgewisseld. Voorts moet men hier het spreekwoord "Hij zal wezen" ook op Jeruzalem, en het woord "ten bolwerk" ook op Juda betrekkelijk maken; ene woordvoeging aan den stijl van Zacharia bijzonder eigen, en waarvan men in dit zelfde hoofdstuk nog twee voorbeelden aantreft, vs. 5 en vs. 10.

3. En nog meer; het zal te dien dage geschieden, dat Ik Jeruzalem stellen zal tot een lastigen steen allen volken, waaraan zij zich te vergeefs moede werken, en zichzelf slechts verderf veroorzaken; allen die zich daarmee beladen, zullen gewis doorsneden worden aan hun handen; en al de volken der aarde, die het rijk van God haten, zullen zich tegen haar verzamelen 1).

1) Alle de volken der aarde worden hier ondersteld te zamen vergaderd te zijn tegen haar, sommigen den enen tijd, sommigen den ander; daar is ene opvolging van vijanden geweest van eeuw tot eeuw; die de Kerk oorlog aandeden; ja, alhoewel zij allen tegelijk in ene verbittering waren tegen haar, en een besluit gevormd hadden, om den naam van Israël af te snijden, opdat dezen niet meer geacht zou worden (Ps. 83:4). Zij zullen dit eenmaal te zware taak voor zich vinden; zij, die er voor zijn, om het koninkrijk der zonde in de wereld op te houden en te bevorderen, beschouwen Jeruzalem, zelfs Gods Kerk, als de grootste hindernis voor hun oogmerken, en zij moeten haar uit den weg hebben, doch zij zullen het zwaarder vinden, dan zij denken, zodat zij haar niet kunnen wegruimen. God wil een Kerk in de wereld hebben, in spijt van hen.

4. Te dien dage, spreekt de HEERE, zal Ik zelf de beslissing tussen Mijn rijk en de volken, die er op aanstormen, teweegbrengen, dan zal Ik op ene wonderbare, door gene menselijke macht veroorzaakte wijze, alle paarden met schuwigheid slaan, en hun ruiters met zinneloosheid, zodat de gehele legermacht, in plaats van Jeruzalem te beschadigen, integendeel blindelings in hun eigen verderf zal lopen; maar over het huis van Juda zal Ik Mijne ogen openen, om ze te beschermen voor als kwaad, en alle paarden der volken zal Ik, als in Elisa's tijden (2 Kon. 6:18) met geestelijke blindheid slaan, zodat zij tegen elkaar

aanrennen, en hun ruiters elkaar doden, zoals dat geschiedde, toen Gideon de Midianieten bij het gebergte van Gilboa sloeg (Richt. 7:22. 1 Sam. 14:20)

5. Dan zullen de leidslieden van Juda, die als ware helden Gods door het geloof het leger Mijner gelovigen in dien laatsten tijd der beslissing tussen Mijn rijk en het rijk der duisternis aanvoeren, in hun hart zeggen: De inwoners van Jeruzalem zullen Mij ene sterkte zijn, en mij goddelijken moed en onverwinnbare kracht schenken in den HEERE der heirscharen, hunnen God, daarom dat Hij Zijne woning in deze Zijne heilige stad heeft gevestigd, en Zion heeft verkoren, dat het 't middelpunt van Zijn rijk zal zijn.

6. Dit hartelijk vertrouwen van de hoofden Mijns volks op Mijne belofte zal Ik ook rijkelijk belonen; want te dien dage zal Ik de leidslieden van Juda stellen als een vurigen haard, die onder het houtbrandt, en als een vurigen fakkel onder de schoven; en zij zullen ter rechter- en ter linkerzijde alle volken, die rondom Jeruzalem zullen verzameld zijn, verteren 1), zodat hun niets tegen Mijn rijk zal gelukken, en Jeruzalem zal nog onveroverd en onverwoest blijven in hare plaats te Jeruzalem 2).

1) Juist, omdat de vorsten op Jeruzalem hun vertrouwen stellen, omdat deze stad door den Heere is verkozen tot Zijn woning, zullen zij zijn als een vurige haard en een brandende fakkel. Niet omdat zij op mensen steunden, maar omdat zij in Jeruzalem steeds er hun sterkte stelden op den Heere God.

2) Het eerste Jeruzalem wordt genomen voor de inwoners, het tweede voor de stad zelf.

7. En de HEERE zal de onbeschermden tenten van Juda, Zijn gezamenlijk verbondsvolk, ten voorste, in de eerste plaats nog voor het welbeschermden Jeruzalem, voor den aandrang van het grote leger der volken behouden, opdat de heerlijkheid van het huis Davids, dat dan volgens Mijne belofte in Hoofdst. 4:6-10 :14. Hagg. 2:23, in den Davids-spruit zal verhoogd zijn, en de heerlijkheid der inwoners van Jeruzalem, dat dan weer tot woonplaats des Heeren verkozen zal zijn (Hoofdst. 1:16 v. 2:8, 10 vv.), zich nietop zijne hoge begenadiging verheffe tegen Juda, alsof zij een voorrang boven Juda hadden; want de hun gegevene en dan vervulde belofte komen op gelijke wijze ten goede voor het ganse volk van God.

8. Te dien dage, in dien laatsten tijd, zal de HEERE niet minder dan het overige volk van God, de inwoners van Jeruzalem beschutten; en die, die onder hen struikelen zou, die van nature zwak is en ongeschikt om aan vijanden tegenstand te bieden, zal te dien dage zijn als David 1) de dapperste held in Israël, die in Zijnen naam enen Goliath velde 1 Sam. 17:34 vv. 2 Sam. 17:8 en de sterke onder zijne burgers, die reeds van nature kracht bezit, die als het huis Davids is, zal door toerusting met Mijne wonderbare kracht zijn als goden (God), als een wezen van bovenmenselijken oorsprong, ja van zulk ene alles overweldigende macht, als de Engel des HEEREN als Hij, in wien God zelf woonde, en die eens voor hun aangezicht heentrok, en hen uit Egypte naar Kanaän heeft geleid, daar Hij allen tegenstand vernietigde (Ex. 23:20 v. Jes. 5:13 vv.)

1) In den grond is het huis van David, dat te dien tijde als God zelf in macht en heerlijkheid zal schitteren, ja aan den Engel des Heeren in de wolkkolom, aan de verborgene heerlijkheid Gods zal gelijken, niemand anders dan de Spruit van David, Jezus Christus, die als Koning aller koningen Zich aan Zijn volk zal hebben geopenbaard. Zijn beeld dragen de gelovigen in zich, en door deze gelijkvormigheid aan Hem zullen zij ene zo grote heldenkracht betogen. Hoger kan de Messiaanse verwachting in de verheerlijking van het koninklijk hart niet stijgen; want wij zien den verwachten Gezalfde in de bovenmenselijke grootheid van goddelijke volkomenheid van macht wandelen.

Alle burgers van het nieuwe Jeruzalem zullen zonder onderscheid met hun Hoofd, den verheerlijkten Mensenzoon, helden Gods zijn, aangedaan met de heerlijkheid van hunnen Koning. "Omdat zij allen denzelfden Christus en Zijnen Geest hebben, zal ieder, hoewel Hij de geringste en zwakste is, evenveel vermogen als de allersterkste. Want zij zullen allen de zonde, dood en wereld overwinnen. Enerlei overwinning hebben zij allen, hoe ongelijk zij ook zijn. Want in hen allen is één Geest en één Christus, die hen beschermt en hen bijstaat, zodat, hoewel Hij voor de wereld niets dan struikelende en zwakke mensen schijnen, die voor ieder wijken moeten, toch enkel helden en overwinnaars zullen zijn. Zwak zijn de Christenen, wanneer zij in lijden en in droefheid zijn, zoals Paulus zegt: "als ik zwak ben, dan ben ik machtig. " .

9. En alsdan zal Ik Mijn werk tot redding van Mijn verlost volk volbrengen, niet alleen Jeruzalem en Juda voor elke schade en onbillijkheid bewaren, ook niet alleen de tot verdelging van Mijn rijk verzamelde volken met verwarring, verblinding en angst slaan, enkelen doden en het leger op de vlucht slaan, maar het zal te dien dage geschieden, dat Ik zal zoeken te verdelgen alle legers dezer Heidenen, die tegen Jeruzalem aankomen, om de vijandschap tegen Mijne heiligen uit te roeien. Zij zelf zullen echter het loon en het einde hunner boosheid in den eeuwigen dood vinden.

Alles is bepaald verloren, wat tegen Gods rijk strijdt; alles moet omkomen wat Christus wil ombrengen. Volbreng dus uwen laatsten strijd, o Jeruzalem! en strijd mannelijk, gij zult toch overwinnen en vrolijk zingen na de overwinning! Trek uwe sterkte aan, en wapen u met uwen God. Hij zal ere geven, zodat gij u zult verwonderen. Houd u slechts aan Hem. Zij zullen aan alle zijden op u aandringen, van alle kanten zullen zij op u aanlopen. Maar zij weten niet, dat zij moeten verzameld worden als de garven op den dorsvloer, dat zijn onder u moeten worden gedorst. Dan zult gij den roof uitdelen van hun goederen.

Onze Profeet zegt ons ook, hoe dit volk zulke wonderen doet, en welke zijne macht tegenover al zijne vijanden zal zijn. Wanneer de Heere alle volken, die tegen Jeruzalem optrekken, zal vernietigen, en een einde aan hun verdrukking zal maken, wat zal er dan geschieden? Is het misschien ene krijgshaftige geestdrift, welke bij dit volk zal ontwaken? Is het een natuurlijke heldenmoed, welke vlees tot zijnen arm stelt? Wij vernemen het geheel anders.

10. Doch niet alleen uit uitwendigen nood en druk door de goddeloze wereld van volken zal Ik Mijn volk Israël in dien laatsten tijd redden (vs. 1-9), maar vooral ook uit den nood der zonde, uit verblinding en ongeloof, over het huis Davids, en over de inwoners van Jeruzalem,

over groten en geringen, overheid en onderdanen van Mijn volk, over de hoofdstad en het gehele volk, dat daarin vertegenwoordigd is, zal Ik in dien tijd, wanneer Ik alles zal voleindigen, en Mijn rijk der heerlijkheid zal oprichten a), uitstorten, rijkelijk laten nederdalen den geest der genade en der gebeden 1). Door Mijne scheppende almacht maak Ik hun een nieuw hart en enen nieuwen Geest, een hart dat naar Mijne genade verlangt, en die begerig in zich opneemt, een hart, dat met ernstig bidden en smeken genade en vergeving der zonden en Mij vraagt, een hart, dat zich in diepen rouw en in boete tot Mij wendt. En Zij zullen met de ogen van dien nieuwen Geest in bittere smart en droefheid Mij, den Heere b), aanschouwen, en met smekingen om vergeving tot Mij opzien. Door den enigen goeden Herder, dien Ik hun zond, om hen uit alle zonde, uit nood en ellende te verlossen (Hoofdst. 11:13), openbaarde Ik Mij aan hen, en stelde Ik Mij voor hen, maar zij hebben dien snood verstoten, veracht, schandelijk beloond, Hij is het, dien zij zelfs doorstoken hebben, met marteling en pijn ter dood gebracht, zo als reeds de Profeet Jesaja in Jes. 53:8 v. had voorzeggd. En zij zullen over Hem, den door hun misdaad gedoden goeden Herder, hunnen Verlosser, in wien Ik zelf tegenwoordig was, maar die toch weer van Mij onderscheiden was, met zulk ene bittere droefheid rouwklagen, als met de rouwklage over een enigen door den dood ontrukten zoon; en zij zullen over Hem, en daarin over hun zonde, misdaad en lang aangekleefd ongeloof, bitterlijk kermen, gelijk men bitterlijk kermt over enen eerstgeborene, die door den dood is weggerukt.

1) Hiermede is bewezen, dat in het Oude Testament zelfs de profetische overtuiging leefde. De bedeling, die zij thans van den Heiligen Geest hebben, is nog slechts uiterst gebrekkig. De eigenlijke bedeling van den Heiligen Geest toeft nog. En eerst in de dagen van Messias zal die volle en eigenlijke bedeling van den Heiligen Geest komen.

Wat de Heere God hier voorspelt is vervuld op den Pinksterdag volkomen. Toen is de Heilige Geest uitgestort, toen heeft de derde Persoon van het Goddelijke Wezen bezit genomen van het lichaam van Christus. Hij is de Geest der Genade en der gebeden. Hij doet zien, wat het betekent, tegen Christus gezondigd te hebben. Hij verwekt de ware droefheid naar God, die alleen de berouwelijke bekering tot zaligheid werkt.

11. Te dien dage zal over de door Mijn volk erkende grote misdaad van het verwerpen en het vermoorden van hunnen Messias en Verlosser, te Jeruzalem de rouwklage groot zijn, ene zo diepe en algemene klacht, gelijk de rouwklage was van het volk over hunnen godvruchtigen, rechtvaardigen koning Josia te Hadadrimmon 1) (= het bersten van den granaatappel), ten westen van Jizreël, als hij in den slag tegen Faraö werd overwonnen, en in het dal van Megiddon dodelijk werd gewond, zodat hij daarop den geest gaf, waardoor Israël in dienstbaarheid werd gebracht (2 Kon. 23:29. 2 Kron. 35:22

Hiëronymus bericht, dat Hadadrimmon in zijnen tijd ene stad nabij Jizreël, de vroegere residentie der koningen van het rijk Israëls geweest is, en benevens dezen Kanaänietischen of Hebreeuwsen naam ook den Romeinsen naam Maxinianopolis droeg. In de nabijheid daarvan bevond zich het slagveld Megiddo. "Deze mededeling van Hiëronymus wordt daardoor bevestigd, dat de oude naam der stad in Rumoeni, een dorpje 3/4 uur ten zuiden van Ledsjun (Legio Megiddo, Joz. 12:21) bewaard is. De dood van Josia, den vroomsten van alle koningen

van Juda, werd door het volk, ten minste door de vromen, met zoveel smart beweend, dat niet alleen de Profeet Jeremia een klaagzang op zijn dood maakte, maar ook andere zangers en zangeressen in treurzangen hem beklaagden, welke, in ene verzameling van klaagliederen opgenomen, nog lang na de ballingschap in Israël zijn bewaard gebleven (2 Kron. 35:25).

12. En het ganse land zal rouwklagen in smart over den dood van zijn Messias, en de oorzaak daarvan; de rouw zal zo algemeen zijn, dat iedere familie en elk geslacht bijzonder rouwklachten zal aanheffen, en daardoor tonen hoe diep bij ieder van hen de smart is; en niet alleen de hoofdgelachten, maar alle bijzondere takken daarvan, niet alleen de mannelijke maar ook de vrouwelijke leden daarvan zullen zo doen; het geslacht van het huis Davids bijzonder, en hunlieder vrouwen bijzonder, en het geslacht van het huis Nathan, den zoon van David, uit welken Zerubbabel en Jezus Christus afstamden (Luk. 3:38) bijzonder, en hun vrouwen bijzonder.

13. Het priesterlijk hoofdgelacht van het huis vanden aartsvader Levi bijzonder, en hun vrouwen bijzonder; het eveneens priesterlijk zijgeslacht van Simeï 1), den kleinzoon van Levi (Num. 3:17 v.) bijzonder, en hun vrouwen bijzonder.

1) Eerst worden twee Koninklijke en daarna twee Priesterlijke geslachten genoemd, om daarmee aan te duiden, dat uit alle standen de Heere Zijn volk zou voortbrengen, maar ook om daarmee aan te duiden, dat het aardse Koninkrijk en het tijdelijk Priesterschap moest plaats maken voor de Priesterlijk-Koninklijke heerschappij van den groten Davids Zoon.

14. Alzo zullen al de overige geslachten of families op gelijke wijze doen, elk geslacht bijzonder, en hunlieder vrouwen bijzonder.

"Evenals in koren bij grote rouwfeesten treden de bijzondere geslachten op en laten hun klagende stemmen, onder welke de hartverscheurende der vrouwen nog in 't bijzonder worden onderscheiden, luide klinken. "

Ieder moet zijn eigen kruis voor zich dragen, zoals Christus het Zijne gedragen heeft; een ieder zal voor zich in berouw en boete zich bekeren, en op het kruis van Christus leren zien. Zien wij nog eens terug op de heerlijke voorzegging van deze verzen 10-14. Wij zien binnen Jeruzalem ene nieuwe schepping, gewerkt door den Geest van God, die over het huis van David, en over de inwoners der stad wordt uitgestort. Het is de Geest der genade, die dit wonder ener gehele en volkomene omkering te weeg brengt. Van God stroomt de zachte en vruchtbaarmakende regen der genade op groten en geringen neer, en maakt de harde harten week, dat zij, zich openen en kinderlijk vertrouwen op den Vader in den hemel en gebeden in sterk smekende woorden tot Hem opstijgen. Welk een liefelijk verbond is dat! Van boven genade, en van beneden smeken om genade! Waar dit ontbreekt, wanneer de mens met zijne verdienste en aanspraak op loon voor het aangezicht van den Heilige treedt, en bij den nauwgezetsten arbeid van heiliging van Zijnen wil, van alle aanspraak afstand doet, en om genade bidt tot Hem, wiens vergevende liefde groter is dan de schuld des mensen, daar is alle godsdienstig leven zonder zijne eigenaardige wijding en waarheid.

De Heilige Geest openbaart eerst 1) de noodzakelijkheid der genade; 2) hare zekerheid; 3) heerlijkheid, en 4) den weg daartoe door gebed; de Heilige Geest 2) drijft tot gebed; 2) leert ons bidden en bidt zelf in ons en voor ons (Rom. 8); 3) sterkt tot gebed en bewaart daarbij; 4) Hij reinigt en heiligt ons gebed. En dat alles in gemeenschap met Christus.

Zo in dus het voornaamste werk van den Geest der genade om Jezus te verheerlijken, de bedekselen weg te doen, de verbinding der zinnen te verdrijven, en als een Geest des gebeds dan ook de ware schuldbelijdenis en de gelovige verklaringen in hart en mond te leggen.

Door de uitstorting van dezen Geest der genade en der gebeden zien wij de bewoners van Jeruzalem niet meer omzien naar vreemde goden, die niet kunnen helpen, niet naar zich zelven en hun ijdele macht en sterkte, maar op den waren God des heils. Zij zien op Hem met berouw en smart, want zij hebben zich aan de vreselijkste misdaad schuldig gemaakt; zij hebben enen moord aan God zelven begaan, daar zij Hem, in wien Hij zelf verschenen was, Jezus Christus, den eeuwigen Zoon Gods, gedood hebben. Hoogst merkwaardig zijn de woorden: "Zij zullen Mij aanschouwen, dien zij doorstoken hebben. " De spreker is volgens vs. 1 de Heere, de Schepper des hemels en der aarde. Hem gaat dus de moord aan, dien Israël aan zijn Heer en Verlosser misdreven heeft, en toch onderscheidt de Heere Zich weer in het volgende: "Zij zullen over Hem rouwklagen, " van den gedode.

Deze waarachtige tweede persoon der Godheid is tevens, zoals Zacharia reeds weet, de knecht Gods, de nieuwe David, die doorboord en gedood is. Hier is het brandpunt, waar het nederdalen Gods tot aanneming van het vlees, en het verheven worden der mensheid tot het inwonen Gods in enen Godmenselijken persoon wordt volbracht en verwezenlijkt.

Merkt op, dat het dezelfde persoon is, die tot hiertoe heeft gesproken, en nu belijdt, dat Hij doorstoken werd (dat is gekruisigd), en dat men Hem beklagen zal als enen dode, dat is, dat Hij aan het kruis is gestorven. Zo wordt ons uit deze plaats duidelijk, dat Christus, waar God en waar mens heeft moeten lijden en sterven. Maar omdat Hij zo veel nog moet doen, dat Hij gesproken heeft en den Geest geven, moet Hij niet in den dood blijven, maar opstaan en weer leven in eeuwigheid.

Toen Jezus, in wien de Heere persoonlijk onder Zijn volk verschenen was, gekruisigd werd, werd vervuld wat Zacharia bij zijne profetie veronderstelt, dat namelijk Israël zijn Messias, den door Jehova gezonden Middelaar der zaligheid zou doden. Toen Jezus zijde met ene speer werd geopend, werd die veronderstelling van Zacharia van het vermoorden van den Messias ook naar den klank der woorden, waarin Zacharia die uitspreekt (Joh. 19:37), vermeld. Toen het hart dier drieduizend, die zich op het eerste Pinksterfeest tot Jezus bekeerden, door smart van rouw en boete doorboord werd (Hand. 2:37-41), begon de eigenlijk op onze plaats uitgesprokene voorzegging verwezenlijkt te worden; volledig zal zij zich echter verwezenlijken, wanneer eens ook het gehele Israël, Israël als volk, zich tot den verworpenen Messias zal bekeren. Want alleen van ene latere bekering van geheel Israël kan vs. 10 #Zec worden verstaan. (Openb. 11:11 v.).

Dit is ene belofte, dat menigten uit aanneming van den dood van Christus, krachtadig tot droefenis over hun zonden zullen gebracht worden en zich tot God bekeren; het zal zulk een algemene genade-vervulling zijn, alsof het ganse huis Israëls den Heere achterna wandelt.

HOOFDSTUK 13.

OVER DE ONUITPUTTELIJKE FONTEIN VAN GODS GENADE.

1. Zulk een diep boetvaardig smeken van Israël zal de Heere daarmee beantwoorden, dat Zijne vernieuwende genade op het rijkelijkst op hen afstroomt. Te dien dage zal er ene fontein geopend zijn voor het huis Davids, en voor de inwoners van Jeruzalem, d. i. het gehele volk Israël (Hoofdst. 12:10), ene vrije, voor ieder toegankelijke, vroeger verborgene en geslotene, maar nu door des Heeren ontferming opene, onuitputtelijke, onverdroogbare fontein, uit welke zij de zonden delgende reinigende en heiligende genade Gods tegen demenigvuldige, dagelijkse zonde in woorden en werken, en tegen deaangeborene onreinigheid, uit welke die dagelijkse overtredingen geboren worden, zo rijkelijk zullen putten, als men water put uit ene steeds springende bron, om uitwendige bevlekking en onreinheid af te wassen.

Wat anders kan deze fontein wezen dan het dierbaar bloed van den Zoon Gods, die ons wast en reinigt van alle zonden, het bloed, waarin zich voor ons de onpeilbare zee der liefde en genade Gods ontdekt, het bloed, waarmee wij besprengd en gereinigd worden, waarmee wij onze gewetens dagelijks opnieuw besprengen en afwassen, dat zulk ene kracht en sterkte heeft, dat aan klein droppeltje de gehele wereld kan reinigen, ja geheel en al uit des duivels muil kan verlossen. Het beeld van de fontein is ontleend, deels aan het water, dat voor de reiniging der Levieten bij hun wijding werd gebruikt, en in Num. 8:7 het water der ontzondiging heet, deels van het water der besprenging, dat van de offeras der rode koe tot reiniging van onreinheid des doods bereid was, en in Num. 19:9 "het water der afzondering, " dat is onreinheid delgend water genoemd wordt. Evenals de lichamelijke onreinheid beeld der geestelijke onreinheid, van besmetting der zonde is (Ps 51:9), zo is het aardse water der besprenging symbool van het geestelijk water, dat de zonde uitdelgt (1 Joh 1:7; 5:6), van de genade Gods in Christus Jezus, in wien wij hebben de verzoening met God, namelijk de vergeving der zonden.

De fontein is het beeld der vreugde (Ps. 87:7). In tijden van algemene vreugde springen de fonteinen. Na het laatste rouwfeest komt het eeuwig vreugdefeest. De Geest der genade en der gebeden werkt niet enkel droefheid naar God, en daarmee een onberouwelijk berouw, maar Hij geeft ook het leven en de vreugde. Waar vergeving van zonden is, daar is blijdschap. De fontein is het beeld van het onophoudelijke en altijd verse en nieuwe dezer blijdschap. Gelijk ene fontein hare wateren rusteloos uitstort over alles, wat zich onder haar stelt, zo de genade Gods in Christus. De fontein is dan ook ene beminde zaak in de Schrift. God wordt in de Schrift verheerlijkt als de Schepper, niet enkel van de zee, maar van de fonteinen der wateren; ja in de Openbaring van Johannes valt de zee eenmaal weg, maar de fonteinen en rivieren blijven. Al het zout water verdwijnt, al het zoete blijft over. Welk een heerlijke fontein, niet waar? Zulk ene fontein vindt men niet in de natuur, maar in de Schrift alleen, en zalig die haar daarin wil naderen, om in hare uitstromende wateren zich te baden en te wassen. Zeker dichter laat een koningsmoorder zeggen: "Al wies ik mijne bebloede handen in de zee, zij zouden er niet wit, maar de zee zou er rood van worden" Ook wij delen, al worden wij rein, onze onreinheid aan het natuurlijk water mede; doch het water uit deze fontein maakt rein en wordt zelf niet onrein. Ja, zo is het geestelijke. Wij zijn onrein. Wij kunnen niet tot God

komen, daarom komt God tot ons, Zich openbarende in het vlees, opdat wij Hem zouden kunnen zien en horen, en Hij raakt den melaatse aan, en deelt hem Zijne reinheid mede, zonder zelf onrein te worden. Het water is door geheel de schrift heen het beeld van de zuivering van zonde. Wat zou ons ook kunnen reinigen dan water? Dopen en wassen is in de Schrift hetzelfde. De Priesters moesten zich, alvorens Gode te naderen, met offeranden of met andere diensten in het daartoe gestelde wasvat wassen, opdat zij niet stierven. Johannes de Doper, de zoon eens Priesters, en dus zelf een Priester, werd in plaats van naar het door mensen gemaakte wasvat in den tempel, uitgezonden in den groten tempel der natuur, naar de wateren, die God laat stromen; naar de oevers van den Jordaan, om daar te dopen en te laten wassen allen, die als Priesters Gods het heilige wilden ingaan om God te dienen; en de grote Hogepriester kwam ook in plaats van tot het wasvat des tempels, tot het wasvat van Gods schepping, om er den doop in te ontvangen. Reeds dit was ene overbrenging van den tempel en zijne ware omgeving tot de aarde en haren gehelen omvang. Trouwens, God begint altijd met het allereenvoudigste en kleine, en eindigt met het hoogste en grootste, ja oneindige. Zeker moesten de gedurige wassingen Israël ook tot een uitwendig rein, zindelijk volk maken, want wat is in het oosten meer nodig dan zindelijkheid? In het land der melaatsheid en der pest kwam alles aan op reinheid en rein houden. Tot zelfs de spijswetten stonden hiermede bij Israël in verband. Al wat afkomstig was van in onreinheid levende of van onrein voedsel levende dieren, met al wat bloed verhittend en bloed bedervend was, werd door de wet van God verboden. Doch de Farizeën, die altijd aan Gods Woord hun eigen woord toevoegden, vermenigvuldigden de wassingen zozeer, dat het gene wassingen meer konden zijn, maar blote indompelingen in het water, of voor wat daar niet vatbaar voor was, blote besprengingen met enkele druppels water. Zo meent de mens meer te moeten doen dan God wil, en juist daardoor doet hij minder. Doe niets, dan wat God u gebiedt, maar doe dit goed; daarbij vergaten de Farizeën, dat het Gode niet te doen is om de lichamelijke reinheid alleen, maar om de reinheid des harten, waarvan de lichamelijke reinheid het beeld moet zijn. God wil met al deze verordeningen van wassing en doping niets anders zeggen dan: "gelijk gij mensen een afkeer hebt van een ongewassen aangezicht, zo heb ik een afkeer van een ongewassen zondaar. " Voorts was er ook ene wassing of zuivering door olie. Deze hebben ook wij nog op bijzondere wijze toebeleid. Er was ook ene zuivering door vuur: Het vuur reinigt inwendig. De vereniging der zuivering door het water en door vuur maakt sommige dingen volkomen. Wat eisen onzen groenten allereerst? Water, om ze te reinigen, en vervolgens? Vuur om ze te stoven. Door het water worden zij uitwendig, door het vuur innerlijk van alle schadelijke bestanddelen gezuiverd. Er is echter ook ene zuivering door bloed. Door bloed? vraagt gij wellicht met bevreemding. Zeker, voor de wereld is dit de grootst mogelijke dwaasheid en ergernis tegelijk. Zij houdt integendeel het bloed voor bevlekkend, en tracht het daarom overal af te wissen, waar zij het vindt, tot zelfs het bloed van Jezus Christus; ziet zij dit op u, terstond strekt zij de hand uit om het van u weg te doen. Zij spare zich de moeite! Zalig de ziele, die besprengd is met het bloed van Jezus Christus, want zij is daarmee onbevlekt voor God. Zeker, het natuurlijk bloed van Jezus Christus reinigt onze ziel van zonden. Het bloed vertegenwoordigt de offerande, en daarom is het volkomen hetzelfde, of gij zegt: het bloed, òf: de offerande van Jezus Christus is de verzoening der zonde en reinigt ons van onze zonden. Het uitgestorte bloed vertegenwoordigt het uitgestorte leven, de ziele; en de ziele van Christus, zijn leven, is gegeven tot een rantsoen, tot een losprijs, tot ene betaling, tot ene voldoening van zovelen, als er door Hem tot God gaan. En waarom is Zijne voldoening alleen

voldoende voor die allen? Omdat één, vermenigvuldigd met oneindig, ene oneindigheid is. Zijne volmaakte Godheid en mensheid in de eenheid Zijns persoons, maken Zijne offerande tot ene algenoegzame verzoening der zonden, al waren er ook nog duizende miljoenen mensen meer, dan er zijn, die de verzoening nodig hebben. Daarom zegt de Schrift: God heeft Zijne gemeente verkregen door Zijn bloed (Hand. 20:28); en laten de ongelovigen er nu over redeneren zoveel zij willen, wegedeneren kunnen zij het evenmin, als zij de zon uit het firmament kunnen wegnemen. God gaf in den Zoon Zichzelven, en daarmee in Zijne liefde tot Zijne Kerk, leven voor leven.

2. Waar echter vergeving der zonden is, daar volgt noodzakelijk een nieuw leven in gerechtigheid en heiligheid. De Heere zelf zal dan alles wegnemen wat de heiliging van Zijn volk zou kunnen hinderen. En het zal te dien dage, wanneer Israël zijne zonde erkent, en vergeving verkrijgt door het bloed van Hem, dien zij doorstoken hebben, geschieden, spreekt de HEERE der heirscharen, dat Ik uitroeien zal uit het land, waarin Mijn volk woont, de namen der afgoden 1), dat niet één ze meer zal aanbidden, ja zijzelfs niet meer gedacht zullen worden, maar ieder Mij alleen vrezen, Hij alleen van ganser harte liefhebben zal; ja ook de valse Profeten, die Mijn volk door hun leugen en uit hunnen eigen geest van Mijne zuivere waarheid en gerechtigheid konden zoeken af te keren, en den onreinen geest, die tot het rijk des duivels behoort, dat op aarde zoekt te bevorderen, in de valse Profeten werkzaam is en leugen ingeeft (1 Kon. 22:21 vv. Openb. 16:13 v.), zal Ik uit het land wegdoen, zodat de afval van Mijn volk geen voedsel meer zal krijgen en geheel zal ophouden.

1) De Profeet handelt in de gehele afdeling: Hoofdst. 12:1-13 :6 niet over zijn heden, maar over die toekomst, welke voor Israël daarmee zal beginnen, dat het zijnen Middelaar verwerpt, en gedurende welke het aan de macht der boze herders (Hoofdst. 11:15 v. zal zijn prijsgegeven. Volgens de veronderstelling van den Profeet zal die verkeerdheid van Israël, tengevolge van welke het zijnen Middelaar verwierp volgens inwendige noodzakelijkheid tot dat toppunt stijgen, dat zij vóór de straf der ballingschap bereidt had, zodat het voor een groter of kleiner deel van zijne leden weer tot de dwaasheid van afgoderij zal vervallen. Moge ook onze tegenwoordige tijd er nog niet uitzien alsof deze veronderstelling van den Profeet zou worden vervuld, zo mag ons dit toch niet bewegen, om van de meest voor de hand liggende en alleen natuurlijke opvatting van den profetischen tekst volgens zijn samenhang af te wijken. Te minder is zulk ene afwijking veroorlooft, daar het profetische oord ook overigens aanneemt, dat de mensheid ondanks den hogen stand van maatschappelijke en verstandelijke ontwikkeling, de toenemende beschaving toch tot ene zedelijke barbaarsheid zal vervallen, zodat het weer tot enen formelen afgodendienst komt (Openb. 9:20; 13:3; 14:15 Onder de afgoden, welke men dan zal vereren, behoeft men echter niet noodzakelijk Fetischen te verstaan, ook de verering van het genie en de onbepaalde heerschappij, welke men aan algemeen verbreide goddeloze ideeën inruimt, zodat men daaraan zelfs leven en ziel opoffert, is niet alleen afval van den Heere, maar ook grove afgodendienst.

Gelijk de Geest Gods ene fontein is tegen de zonde en de onreinheid, zo zijn onreine geesten als vuile wateren, welke ieder bezoedelen, die zijn kleed daarmee nat maakt.

3. En het zal geschieden, dat wanneer iemand meer profeteert, ieder zal weten, dat ten tijde der bekering van het gehele volk, overeenkomstig des Heeren belofte, niemand meer een ander zal leren, dat allen van den Heere zullen geleerd zijn (Jer. 31:34, Jes. 54:13 dat dus ieder, die voorgeeft een Profeet des Heeren te zijn, een bedrieger, een leugenprofeet, een lasteraar van den naam des Heeren moet zijn. Het zal zelfs zijn, dat zijn eigen vader, en zijne moeder, die hem gegenereerd hebben, ondanks hun natuurlijke liefde, in heiligen toorn tot hem, dien profeterende, zullen zeggen: Gij zult niet leven, gij moet sterven, dewijl gij valsheid gesproken hebt in den naam des HEEREN; en zijn vader en zijne moeder, die hem gegenereerd hebben, zullen hem, overeenkomstig des Heeren bevel (Deut. 13:6-11; 18:20), dat ieder die tot afgoderij verleidt of door den leugengeest profeteert, den dood moet sterven, doorsteken, wanneer hij profeteert. Hoewel de wet de volvoering der straf aan eigen ouders niet beveelt, zo zal toch zozeer de ijver voor den Heere hen allen doordringen en boven alles gaan.

4. Ja zelfs diegenen, welke vóór de uitstorting des Geestes het meest in goddeloosheid waren weggezonden, zullen zich van harte tot den Heere bekeren, en zich over hunnen vorigen wandel schamen. En het zal geschieden te dien dage, dat die Profeten, die vóór de uitstorting van den Geest der genade (Hoofdst. 12:10) den geest der leugen hebben gediend, en valse leer hebben verkondigd, beschaamd zullen worden, een iegelijk van wege zijn gezicht, wanneer hij profeteert, dat hij vroeger had, of door de werking en macht van den bozen geest, of dat hij voorgaf om de onkundigen te bedriegen, en op een dwaalweg te leiden, en zich zelven te beroemen; en zij zullen een zo diepen afkeer hebben van die vroegere zonde van leugenprofetie, dat zij genen haren mantel meer aandoen, zo als de Profeten gewoon zijn dien te dragen (2 Kon 1:8. Jes. 20:2. Matth. 3:4. Hebr. 11:37. Openb. 11:3 zij zullen gene poging meer aanwenden om te liegen, maar er van gruwen.

Het haren gewaad, d. i. een uit ongelooide vellen vervaardigde mantel, werd gehouden voor een teken van afstand van werelds genot, om in strenge onthouding uitsluitend voor den dienst van God te leven.

5. Maar hij zal, opdat bij niemand de verdenking oprijze, dat hij nog tot de Profeten zou willen geteld worden, openlijk en tot ieder zeggen: Ik ben geen Profeet, ik gaf mij niet met Profeteren af, ik ben een man, die het land bouwt; want een mens heeft mij daartoe als lijfeigene, als knecht, geworven van mijne jeugd aan, de stand van knecht sluit dien van Profeet geheel uit.

Zo zal hij uit schaamte en uit vrees voor schande liever tot ene leugen zijne toevlucht nemen, en zich den aller geringsten en verachtsten stand toeschrijven, dan bekennen dat hij die goddeloze bezigheid had.

6. En zo iemand, juist omdat hij zo ongevraagd bij ieder verzekert, dat hij geen Profeet is geweest, tot hem zegt: Maar wat zijn deze wonden en striemen in uwe handen, en verder op uwe armen? Zijn dat gene duidelijke sporen van zelfverwondingen, zoals valse Profeten vóór en bij hun voorzegging zich gewoonlijk toebrachten (1 Kon. 18:28)? zo zal hij zeggen, tot ene

ongeloofwaardige uitspraak zijne toevlucht nemende: Het zijn de wonden, waarmee ik in mijne jeugd geslagen ben, in het huis mijner liefhebbers 1).

1) Sommige goede uitleggers merken aan, hoe schielijk dit komt, na de melding van Christus doorstoken zijn, en denken dat deze woorden zijn van dien groten Profeet, niet van den valsen Profeet, van wie te voren gesproken was. Christus gewond aan Zijne handen, toen zij aan het kruis genageld werden, en na Zijne opstanding had Hij nog de tekenen dezer wonden; en hier zegt Hij, hoe Hij daaraan kwam. Hij ontving die als een valse Profeet; want de Overpriesters noemden Hem als een verleider, en om die reden wilden zij Hem gekruisigd hebben, maar Hij ontving ze in het huis Zijner vrienden, de Joden, die Zijne vrienden moesten zijn.

7.

II. Vs. 7-Hoofdst 14:21. De nu volgende tweede helft van den last des Heeren over Israël moet er toe dienen, om de voorstelling, welke in de eerste helft gegeven is, van de ontwikkeling der geschiedenis van Gods volk ten einde toe aan te vallen en uit te breiden. De volgende afdeling knoopt zich daar aan, waar de vorige is blijven staan; veel daarin staat parallel met hetgeen in 't vorige gezegd is. Terwijl namelijk in het voorgaande werd voorgesteld, hoe de Heere Zijn volk tot overwinning tegen alle vijandige wereldmachten leidt, en door uitstorting van Zijnen Geest der genade tot erkenning zijner zware zonde in het verwerpen en doden van den Messias brengt, en geheel verandert, wordt in 't volgende eerst summarisch het toekomstige gericht aangekondigd, waardoor de Heere de goddelozen van de vromen onder Zijn volk zal scheiden, de laatsten louteren en heiligen zal, en Zijn volk in heerlijkheid volmaken (vs. 7-9); alsdan wordt dit gericht in Hoofdst. 14 verder uiteen gezet. In 6 afdelingen schildert de Profeet den laatsten, grootsten druk, de redding en verheerlijking van Zijn volk. alle Gode vijandige volken zullen bij laatste, zoals reeds in Hoofdst. 12:2 vv. is aangewezen, door den Heere tegen Jeruzalem worden vergaderd, zij zullen de stad innemen, plunderen, en de helft harer bewoners in ballingschap wegvoeren. Dan zal zich de Heere over Zijn volk ontfermen. Hij zal verschijnen op den Olijfberg, en door het splijten van dezen berg den overgeblevenen een veiligen weg tot redding banen. Hij zal met Zijne heilige engelen nederdalen, om Zijn rijk te volmaken. Dan zal van Jeruzalem uit een stroom van heil en zegen over het gehele land worden uitgestort. De legers van volken, tegen Jeruzalem uitgetrokken, zullen op wonderbare wijze worden geslagen en elkaar vernietigen, het overblijfsel der volken zal zich tot den Heere bekeren, en jaarlijks naar Jeruzalem komen, om den Heere met Zijn volk te danken, dat Hij ze van de dwaalwegen in de woestijn der goddeloosheid tot het rijk des vredes heeft gebracht. Jeruzalem zal dan echter, evenals het ganse volk Gods, heilig worden. Het is de allerlaatste tijd, van welken hier wordt gesproken, de volmaking van alle raadsbesluiten Gods, de tijd der verheerlijking.

7. Zwaard! ontwaak tegen Mijnen Herder 1), tegen den door Mij als Verlosser en Heilaanbrenger gezondene (Hoofdst. 11:4 vv.), en tegen den man, die zelf waarachtig God, en van eeuwigheid met Mij op 't nauwst verbonden, en daarom Mijn metgezel 1) Hoofdst. 12:10. Joh. 10:30) is, spreekt de HEERE der heirscharen a), sla dien goeden Herder, en de door Hem geweide, maar ondankbare, ongehoorzame schapen zullen verstrooid worden, zodat ieder zonder God en zonder Koning en Herder zijnen eigenen, door hem in de blindheid zijns

harten gekozen weg zal gaan; maar Ik zal daarna Mijne hand tot de kleinen, de ootmoedigen en boetvaardigen onder de verstrooide kudde wenden, en ze uit hun verstrooiing tot hunnen enigen Verlosser en Herder, en daardoor tot de zekerheid van den eeuwigen vrede terugleiden.

a) Matth 26:31; Mark. 14:27.

1) Deze zijn de woorden van God, den Vader, die bevel en last geeft, om het zwaard Zijner gerechtigheid tegen Zijn Zoon te doen ontwaken, toen Deze Zich gewillig tot een slachtoffer voor de zonde gemaakt heeft.

2) De Heere wordt hier Gods regeerder genoemd, omdat Hij van eeuwigheid bij den Vader was, Zijn eeuwige en eniggeboren Zoon en Herder, omdat Hij als de Middelaar, de grote en goede Herder was, die op Zich had genomen om de kudden te weiden. Hem zou de Vader daarstellen als den goeden Herder. Het zwaard, het zwaard der gerechtigheid zou tegen Hem ontwaken, omdat Hij zelf geen zonde had, maar de zonde van een verloren volk op Hem zou worden gelegd, en opdat Hij alleen een eeuwige verzoening zou teweeg brengen.

Alzo ging het dan ook met den Heere in Zijn laatste lijden: het zwaard ontwaakte tegen Hem en Zijne discipelen werden verstrooid; maar na Zijne verrijzenis ging Hij ze allen voor naar Galilea, en aldaar hebben zij Hem gezien. Alzo ging het in de dagen van Stefanus, en zo dikwijls er enige vervolging werd aangericht om des Evangelies wil; maar de Heere vergat Zijne schapen niet. Alzo gaat het door alle tijden; wanneer het zwaard der vijandschap wordt uitgetogen en gewet tegen de gemeente des Heeren, dan worden velen bevreesd, en soms verstrooid, maar de overste Herder der schapen, die uit de doden is opgewekt, vergeet of verlaat de Zijnen niet. Aan de rechterhand Zijns Vaders gezeten, heeft Hij, als Middelaar Gods en der mensen, als Heere van alle dingen en als Hoofd Zijner Kerk, alle macht in den hemel en op aarde. Zo Hij voor ons is, wie zal dan tegen ons zijn? Zijne schapen zijn in Zijne handen, en Hij roept ze telkens toe: vrees niet, gij klein kuddeke, want het is des Vaders welbehagen, u Zijn koninkrijk te geven.

De profetie beschrijft hier weer hetzelfde wat het profetische gezicht van den goeden Herder moest voorstellen (Hoofdst. 11:4-14). Den dood van den goeden Herder, welke in dat gezicht nog niet duidelijk was uitgedrukt, en die hier beschouwd wordt van de andere zijde, namelijk als door Gods eigene beschikking, volgens Zijn eeuwig raadsbesluit tot stand gekomen, vermeldt de profetie alleen, om aan te tonen, welk gezicht zich daaruit over de herderloze kudde zal ontwikkelen. Dat echter de natuurlijk niet slechts uitwendige verstrooiing en daarop volgende uitroeiing van twee derde delen der kudde, het goddelijk strafgericht voor het verwerpen en doden van haren Herder is, weet ieder, die dat profetisch gezicht (Hoofdst. 11) heeft verstaan, want het is hetzelfde, wat daar door verbreking der beide stokken over de kudde komt, zelfzuchtige haat en partijen, inwendige strijd en dood (vgl Hoofdst. 11:9). Alles wat tegen den Heere Christus geschiedde van den tijd af, dat men met zwaarden tegen Hem trok, geschiedde naar den voorbedachten raad en de voorzienigheid Gods (Hand. 2:23). Israël verwerpt wel Zijnen Verlosser, ja het doodt Hem (Hoofdst. 12:10); maar evenals Israël zich hierdoor verzondigt, zo is toch ook dit in den raad des Heeren opgenomen; in zo verre brengt

de Heere zelf het doden van Zijnen goeden Herder teweeg, opdat Hij door Zijnen dood het heil en het leven van Israël en van de gehele wereld tot stand brenge. "Jesaja verbindt de wonden van Jezus in deze en de geopende heilfontein, tot welke Hij alle naar genade en troost smachtende zielen nodigt (Jes. 53:5; 55:1 v.) Eveneens verbindt Zacharia den blik op den doorstoken Verlosser (Hoofdst. 12:10 en de vrije opene fontein tegen alle zonde en onreinheid, welke uit Zijne wonden vloeit. " Hier roept nu de Heere zelf het zwaard tegen Zijnen Herder op; in het zwaard zijn echter alle moordwerktuigen, ook die tot ter dood marteling en tot geweldigen dood begrepen.

8. En het zal gedurende die verstrooiing der herderloze kudde geschieden in het ganse land, spreekt de HEERE, dat de tweederde delen daarin des volks zullen uitgeroeid worden met enen geweldigen dood door middel van het zwaard van den dwazen Herder (Hoofdst. 11:16 v), en den geest geven; maar het derde deel zal als een heilig zaad en uitverkoren overblijfsel daarin overblijven, namelijk de kleinen, tot welk Hij Zijne hand zal wenden.

9. En Ik zal dat derde deel in het vuur der smarten brengen, en Ik zal het van alle zondigheid louteren, gelijk men zilver in den smeltoven loutert, en Ik zal het beproeven a), gelijk men goud beproeft, opdat zij tot een waarachtig heilig volk worden b), het zal dan met hartelijk berouw en waar vertrouwen opzien tot Hem, dien zij doorstoken hebben, en Mijnen in Hem hun geopenbaarden naam aanroepen, en Ik zal hetin Zijnen naam verhoren, Ik zal te dien dage van hen allen zeggen 1): Het is Mijn waarachtig heilig volk, dat Ik heb verlost en verkregen, dat Mij dient in eeuwige gerechtigheid, reinheid en zaligheid; en het zal zeggen: de HEERE is Mijn God, door wiens ontferming ik zalig ben geworden (Hoofdst. 8:8. Hos. 2:22. Jer. 24:7; 30:22).

a) 1 Petr. 1:6, 7. b) Ps. 50:15; 91:15 c) Ps. 144:15. Joh. 20:28.

De vervulling van dat gericht en deze redding begon feitelijk met den dood van den goeden Herder, den Heere Jezus Christus, doch duurt nog heden voort, en zal voortduren, tot het einde der dagen. Toen de vangers in den hof van Gethsemane het zwaard tegen den Heere Jezus ophieven en Hem gevangen namen, om Hem tot het lijden des doods weg te voeren, toen tengevolge daarvan Zijne discipelen allen te zamen wegvluchtten, toen was dit voorspel een begin van de verstrooiing en verwoesting der gehele kudde van het volk Israëls, welke zich aan haren Herder ergerde; de Heere had ook op deze plaats gewezen, en die met vrije aanhaling genoemd als de profetie, die toen werd vervuld, dat ook zij allen aan Hem zouden worden geërgerd. Spoedig na des Heeren dood werd de vroegere eenheid in Israël verdeeld tot een menigte van partijen, en ieder ging langs zijn eigen weg in het verderf. Twee derde delen der kudde werden uitgeroeid, toen in den Joodsen oorlog onder Titus alleen bij de belegering van Jeruzalem 1. 100. 000 omkwamen, en spoedig daarop bij de onderdrukking van Bar-Cochba alleen in Palestina ongeveer 600. 000 Joden hunnen dood vonden, en geheel Judea tot ene woesternij werd; de uitroeiing van het twee derde deel werd in de volgende eeuwen voortgezet in de vervolgingen der Joden met vuur en zwaard, en zal eerst dan ophouden, als geheel Israël zich zal bekeren. Maar ook het tweede gedeelte der profetie begon dadelijk na den dood van Jezus. Zoals Hij Zijnen discipelen had voorzegd, dat Hij na Zijne opstanding weer als hun trouwe Herder voor hen zou heengaan naar Galilea, zo geschiedde

het. Toen keerde de Heere eerst Zijne hand tot de kleinen onder de verstrooide kudde, gelijk Hij door het woord van Petrus die 3. 000 bekeerde. Sedert zijn er wel meer enkele, tot welke de Heere Zijne ontfermende hand keert, om ze tot hunnen Herder terug te voeren. Maar het derde deel, dat in het land der eeuwige rust over zal blijven, zal vol worden, wanneer de volheid der heidenen zal ingegaan zijn. In dien tijd zal de Heere alle kleinen in de kudde van het volk Israël, d. i. allen, die waarachtige begeerte naar verlossing hebben, door grote rampen heen tot volle bekering en heiliging leiden. Zo is dus in de verzen 7-9 in een kort overzicht de aard en wijze aangegeven, waarop het onder Israël tot de noodzakelijke scheiding en reiniging van alle goddeloze elementen zal komen. Meer nauwkeurig wordt dit door het volgende hoofdstuk uitgewerkt.

HOOFDSTUK 14.

CHRISTUS KONING EN BESCHERMER ZIJNER KERK.

1. Ziet, de dag komt tot verheerlijking van den naam des HEERE, dat uw roof, de in u geroofde schat, zal uitgedeeld worden, niet in enigen afgelegen hoek, maar in het midden van u, o Jeruzalem! 1) zo groot zal de overmoed uwer vijanden zijn.

1) God verschijnt hier tegen Jeruzalem; het oordeel begint van het huis Gods, wanneer de dag des Heeren komt, moet Jeruzalem door het vuur, om gelouterd te worden. God zelf vergadert alle volken om tegen Jeruzalem te strijden. Hij geeft hun een last, gelijk Hij deed aan Sanherib, om den buit te nemen, want het volk van Jeruzalem was nu geworden het volk Zijns toorns. En wie kan voor Hem bestaan, of voor volken, door Hem vergaderd? Waar Hij last geeft, zal Hij voorspoed geven, de stad ingenomen worden door de Romeinen, die volken tot hun gebied hebben.

2. Want Ik, de Heere, zal zelf alle Gode vijandige Heidenen tegen Jeruzalem, dat dan weer tot middelpunt van Mijn rijk is verheven, ten strijde verzamelen, om ze daarna even als Faraö en zijn leger te verderven (Hoofdst. 12:2 vv.). Eenerst zal het dan-alzo is Mijn wil-tegen Mijne heilige stad gelukken, de stad zal ingenomen, en de huizen zullen geplunderd, en de vrouwen zullen geschonden worden (Jes. 13:16), en de helft van de inwoners der stad zal wederom, even als ten tijde van de verovering door de Chaldeën, uitgaan in de gevangenis; maar het overige des volks zal door Mijne bijzondere beschikking uit de stad niet uitgeroeid worden, maar zal daarin blijven, opdat Ik aan hen Mijne wonderbaar reddende en helpende macht betone.

3. En de HEERE zal zelf met al zijne heilige Engelen uittrekken, en Hij zal strijden tegen die Heidenen, zo als dit de verzen 12 vv. nauwkeuriger voorstellen, gelijk ten dage, als Hij met wonderbare betoning Zijner almacht en heerlijkheid in vroegere dagen dikwijls gestreden heeft, ten dage des strijds tussen het rijk Gods en het Gode vijandige wereldrijk. Even als echter dan de macht der boosheid van het wereldrijk zich in de hoogste mate zal openbaren, en het al zijne kracht zal inspannen, zo zal ook de openbaring van de heerlijke macht des Heeren alle vroegere betoning verre overtreffen.

a) Jes. 42:13.

4. En eerst zal de Heere verborgen en onzichtbaar van den hemel op aarde nederkomen. Zijne voeten zullen te dien dage staan op den Olijfberg, die aan gindse zijde van het Kedrondal voor Jeruzalem ligt tegen het Oosten, op dezelfde plaats, waar de aarde ook het begin Zijner grootste vernedering heeft gezien; zodra echter Zijne heilige voeten de aarde aanraken, zal deze, gelijk altijd, tot in de diepte beven (Ex. 19:18. Richt. 5:5. Ps. 68:8. Nah. 1:6). En de Olijfberg zal in tweeën gespleten worden wel in ene loodrecht op de oostzijde van Jeruzalem staande lijn, naar het oosten en naar het westen. Die beide helften zullen verre van elkaar wijken, zodat er ene zeer grote vallei zal zijn, een breed dal; en de ene helft des bergs zal wijken naar het noorden, en de helft deszelfs naar het zuiden 1) Ezech. 38:19 vv.).

1) Evenals de andere Profeten eindigt ook de Profeet Zacharia met een vergezicht te geven in de voleindiging der eeuwen. Hij schildert den ondergang der Joodse kerk, de verwoesting van het Jeruzalem in de dagen des Heeren, maar ook den triomf van den Christus Gods. Hij voorspelt hoe de Olijfberg in tweeën zal gespleten worden en er een grote vallei zal zijn. Dat is, er zal een brede weg van gemeenschap geopend worden tussen Jeruzalem en de Heidenwereld, zodat de middenmuur der afscheiding zal weggenomen zijn, en de Heidenen kunnen komen tot het geestelijk Jeruzalem, dit is, tot de Kerk, die zalig wordt.

5. Dan zult gijlieden, die niet door de vijanden worden weggesleept en uitgeroeid, maar door des Heeren genade als het ware volk van God in de stad zijt bewaard, in die aardbeving de komst des Heeren opmerken, en in het wijd voor u geopende dal erkennen, dat hier het toevluchtsoord is, u door den Heere bereid, tegen iedere schade. Gij zult dan vlieden uit de veroverde en verwoeste stad door de vallei Mijner bergen, door het dal, dat zich gevormd heeft door het wonderbaar scheiden van de twee helften van den berg, en het zal u volkomen veiligheid geven; (want deze vallei der bergen zal reiken tot het aan gindse zijde van den Olijf berg gelegene dorpje Azal) (= edel,) en gij zult met zulk een schrik over de aardbeving tot dat dal vlieden, gelijk als gij in uwe voorouders vloodt voor degrote aardbeving in de dagen van Uzziä, den koning van Juda, welke dengenen, die deze beleefden, een voorspellende voorbode van deze verschrikkingen van den laatsten tijd was (Amos 1:1). Dan, als gij allen in dat dal zijt geborgen, zal de HEERE,) Mijn God, wiens Profeet ik verwaardigd ben te zijn, in zichtbare heerlijkheid komen ten gerichte over Zijne vijanden, en tot volmaking van het eeuwig heil van Zijn volk, en al de heiligen, de engelen met U, o HEERE! opdat Gij eeuwig bij de Uwen woont (Dan. 7:9 v. Matth. 16:27; 25:31. 2 Thess. 1:7. Openb 19:14).

1) Een dorp met name Azal, is in de nabijheid van Jeruzalem niet aan te wijzen, ook Hiëronymus, die ons over zovele andere, nu verdwenen plaatsen berichten geeft, weet van zulk een dorp niets. Dat het hetzelfde als Beth-Haëzel zou zijn en dit aan gindse zijde van den Olijfberg zou hebben gelegen, blijft ene gissing, naast welke de andere even zoveel waarschijnlijkheid had, dat het woord als Adverbium in de betekenis van: "naast" zou staan, en daardoor alleen zon moeten worden uitgedrukt, dat het wonderdal tot dicht bij Jeruzalem zich zou uitstrekken.

Deze vallei der bergen wordt gezegd te reiken tot Azië, of tot de afgezonderde plaats, dit is, tot die allen, welke God afgezonderd heeft voor Zich, wanneer God Zijne bergen tot een weg maakt; door hen een vallei te maken zal de weg geopend worden voor alle de reizigers, en de dwazen zullen daarin zelfs niet dwalen.

2) Van het oosten komt de Heere tot den roemruchtigen intocht in Jeruzalem, evenals Ezech. 43:2. En ziet de heerlijkheid des Gods van Israël kwam van het oosten en bruiste, gelijk een groot water bruist, en het werd verlicht op de aarde van het licht Zijner heerlijkheid! Naar het oosten was ook (Ezech. 11:23) de heerlijkheid des Heeren van den tempel uitgegaan, en had zich gesteld op den berg, die tegen het oosten der stad ligt op den Olijfberg. David, het typische beeld van den hemelsen koning, was bij zijne vlucht voor Absalom mede oostwaarts over den Olijfberg gedaan (2 Sam. 15:30) en langs denzelfden weg teruggekeerd. Zo hield ook Jezus Zijnen koninklijken intocht in Jeruzalem van het oosten komende, van den

Olijfberg af (Matth. 21:1), en ging van den Olijfberg ten hemel (Luk. 24:50). Dßßr was het, dat twee mannen in witte klederen den jongeren verkondigden: deze Jezus, die van u opgenomen is ten hemel, zal also komen gelijk gij Hem hebt zien ten hemel waren. " In den tempel van Ezechiël wordt de oostpoort van den buitensten voorhof voor de mensen gesloten, nadat de Heerlijkheid des Heeren er door is ingegaan (Ezech. 44:1, 2). Zo is het duidelijk, waarom de Heere bij Zacharia juist op den Olijfberg, die tegen het oosten ligt, verschijnt vermits Hij komt tot een gericht des toorns over Zijne vijanden, die Zijne Heilige stad Jeruzalem hebben ingenomen.

Evenals de natuurlijke zon van het oosten af den dag aanbrengt, zo zal ook de Zon des eeuwigen heils voor Zijne gemeente van het Oosten verschijnen; want in hetgeen volgens God beschikkingen in de natuur plaats heeft, is ene voorafbeeldende betekenis. Daarom bouwde men de kerken met het koor naar het Oosten, en wendde de dienaar Gods zijn aangezicht bij het gebed naar het Oosten; daarom rusten onze doden in hun graven, met het aangezicht naar het Oosten gekeerd, des Heeren komst, die ons onze verlossing aanbrengt, verwachtende met den jubelenden triomferenden Zacharia.

In de laatste woorden wordt gezegd, dat de Heere God zal komen, in de volgende verzen wordt dit woord uitgewerkt. De Profeet ziet den dag komen, waarop de Heere ten gerichte Zich opmaakt, omringd door Zijne heilige Engelen, Hij ziet het, dat, Hij krijgt er een gezicht in, hoe, in den loop der tijden, de Christelijke Kerk zich zal uitbreiden, maar ook vervolgd worden door hare vijanden, maar tevens, hoe alleen de raad Gods gelukkiglijk is volvoerd in betrekking tot der zondaren zaligheid; de Heere God zal komen om aan alle macht der vijanden een einde te maken.

6. En het zal te dien dage, als de Heere ten gerichte over Zijne vijanden en tot redding Zijner gemeente van den hemel nederdaalt, volgens de door den Heere over Zijne vijanden bepaalde verschrikkingen, geschieden, dat er niet zal zijn het kostelijk licht, en zal de dikke duisternis¹⁾, (Joël 3:15. Jes. 13:10. Matth. 24:29. Openb. 6:12).

1) In het Hebr. wehajah bajoom hahoe loo jihejeh oor jekaroth wekippaon. Beter: En het zal ten dien dage geschieden; het zal niet licht zijn, de kostelijken zullen verduisterd worden. Onder kostelijken hebben we, in verband met Job 31:26 te verstaan: zon, maan en sterren. De Profeet wil zeggen, wat ook door andere Profeten wordt verkondigd, dat zon, maan en sterren hun licht zullen verliezen, als de Heere zich openbaart. Vandaar dat er ook volgt, dat het dag noch nacht, zal wezen, omdat er gaan licht der zon en geen licht der maan of sterren zal zijn, maar ten tijde des avonds zal het licht wezen.

7. Maar het zal een enige dag zijn, aan welken geen andere dag der wereld gelijk, die den HEERE in Zijne betekenis wel bekend zal zijn, het zal noch dag noch nacht zijn op de wijze als nu, wanneer de opgang en ondergang van zon en maan de afwisseling teweeg brengen; maar de orde der natuur zal geheel omgekeerd zijn, bij dag zal de duisternis van Gods gericht heersen; en het zal geschieden ten tijde des avonds, wanneer het gericht zal geëindigd zijn, dat het licht zal wezen, daarop zal echter een dag aanbreken, waarop geen avond en gene duisternis meer volgt (Openb. 21:23, 25).

Dikwijls zien wij met bezorgdheid den ouden dag tegemoet, en wij vergeten dat het ten tijds des avonds licht zal wezen. Voor vele gelovigen is de ouderdom de beste tijd huns levens. De lucht, die den zeeman tegenwaait, wordt zachter, naarmate hij de kust der eeuwigheid nadert; de zee is stiller geworden, ene diepe, heilige, kalme rust heerst overal. De schitterende vlammen van het vuur der jeugd worden op het altaar van den grijsaard niet meer gevonden, maar het wezenlijke vuur van ernstig gevoel is gebleven. De pelgrims hebben het land Beulah bereikt, die gelukkige landstreek, waar de dagen zijn als de dagen des Hemels op aarde. Engelen bezoeken dat land, ene hemelse koelte waait, en de bloemen van het paradijs groeien er, en de lucht is met de muziek der Serafs vervuld. Sommigen wonen aldaar jaren lang, en anderen komen er slechts weinige uren voor hun dood; maar het is een Eden op aarde. Wel mogen wij naar den tijd verlangen, dat wij in die schaduwrijke dreven zullen mogen rusten, en verzadigd worden met hoop, totdat de tijd des oogstes komt. De ondergaande zon schijnt groter te zijn dan wanneer zij boven aan den hemel staat, en een glans van heerlijkheid kleurt al de wolken, die haar omringen. Het lijden verstoort geenszins de kalmte van de zachte schemering des ouderdoms, want de kracht, die in zwakheid volbracht wordt, draagt het alles met geduld. De rijpe vruchten der ervaring maken den keurigen maaltijd uit van den avond des levens, en de ziel bereidt zich voor de rust. Gods kinderen zullen het licht ook in de ure des doods genieten. Het ongeloof klaagt: de schaduwen vallen, de nacht komt, het leven spoedt ten einde. O neen! roept het geloof uit: de nacht is haast voorbijgegaan, en de ware dag breekt aan. Het licht is opgegaan, het licht der onsterfelijkheid, het licht van des vaders aangezicht. Leg uwe voeten zamen op het bed, en zie het geestenheir dat u wacht. Engelen wenken u toe. Vaarwel, geliefde, gij zijt vertrokken, gij wenkt ons met de hand. Nu is alles licht. De poorten ontsluiten zich, de gouden straten blinken, den steen Jaspis gelijk. Wij bedekken de ogen, maar gij aanschouwt het ongeziene. Vaarwel, broeder, gij hebt ten tijde des avonds een licht, dat wij nog niet bezitten.

8. Ook zal het te dien dage bij het aanbreken van den eeuwigen dag der zaligheid, geschieden, dat er levende, kristal heldere wateren uit het heiligdom te Jeruzalem, van de plaats, waar de Heere onder Zijne verlostte, zalige gemeente aanwezig is, vlieten zullen (Joël 3:18. Ezech. 47:7-12. Openb. 22:1) de ene helft van die naar de Oostzee, de zee ten oosten, de zogenaamde Dode zee, en de helft van die naar de achterste, de westelijke, de Middellandse zee aan; Zij zullen de krachten des eeuwigen levens uit de woonplaats Gods in het gehele land invoeren, en des zomers en des winters zijn, zodat gene verdroging onder den gloed van den zomer, gene verstijving in den winter meer kan plaats hebben; het zal eeuwige lente en voortdurende wasdom zijn.

De stromen van levend water, uit Jeruzalem gloeiende, drogen evenmin op door de verschroeide hitte van den snikheten zomer, als zij bevrozen door de ijzige winden van den ruwen winter. Verblijd u, mijne ziel, dat gij gespaard zijt om van de getrouwheid des Heeren te getuigen. De jaargetijden veranderen, en gij verandert, maar uw Heere blijft eeuwig dezelfde, en de stromen Zijner liefde zijn even diep, breed en vol, nu als immer. De hitte van de zorgen der bezigheden, en de verzengende beproevingen doen mij de behoefte aan den verfrissende invloed van de rivier Zijner genade gevoelen; ik mag dadelijk en tot verzadiging uit de onuitputtelijke bron drinken, want des zomers en des winters stroomt zij voort. De hoge wellingen vloeien steeds over, en, geprezen zij de Naam des Heeren, de lage wellingen

kunnen evenmin opdrogen. Elia vond de beek Krith opgedroogd, maar Jehova was nog dezelfde zorgende God. Job zei dat zijne broederen gehandeld hadden als bedrieglijke beken, maar in zijn God had hij ene overvloeiende rivier der vertroosting. De Nijl is het grootste vertrouwen van Egypte, doch zijne vloten zijn veranderlijk; onze Heere is in eeuwigheid dezelfde. Door den loop van den Eufraat om te wenden nam Cyrus de stad Babylon; doch gene menselijke noch helse macht kan den stroom der goddelijke genade omwenden. Men heeft beddingen van oude rivieren geheel droog en ledig gevonden; maar de stromen, die op de bergen der goddelijke vrijmacht en der eindeloze liefde ontspringen, zullen altijd boordevol zijn. De geslachten gaan voorbij, doch de stroom der genade blijft onveranderd. De rivier Gods kan met meer recht dan de beek in het gedicht zingen:

Mensen mogen gaan of komen, Maar mijn golven blijven stromen.

Hoe groot is uw geluk, o mijne ziel! dat gij langs zulke stille wateren gevoerd wordt! Ga nooit tot andere stromen, opdat gij niet des Heeren bestraffing zoudt horen. Wat hebt gij te doen met den weg van Egypte, om de wateren der modderige rivier te drinken.

9. En de HEERE, de alleen ware, Drieëenige God, zaldan in volle waarheid zichtbaar en eeuwig tot Koning over de ganse aarde zijn 1), waar Gods volk woont, en Zijn rijk is uitgebreid, en dit zal de gehele wereld zijn, te dien dage zal alle afgodendienst geheel verdwenen zijn, dan zal de HEERE één zijn, en Zijn naam één, de alleen aangebedene en geprezene.

De Heere (Jehovah) is wel altoos één geweest (ofschoon in onderscheidenheid van personen), maar Zijn naam, dien Hem de mensen gaven, was zeer verschillend, naarmate van de onderscheidene beelden en begrippen, die de heidense volken zich van den Heere maakten. De valse namen, die met de valse beelden en begrippen verbonden waren, de afgodennamen zullen geheel van de aarde verdelgd worden (vgl. Hoofdst. 13:2), en gelijk de Heere slechts één is, zo zal ook Zijn naam slechts één zijn, een naam waarin God aan Zijn wezen ene menselijke voor alle verstaanbare uitdrukking geeft, een naam waarin de Heere Zich heeft willen bekend maken, is ons nu bekend, het is de naam Jezus, gelijk Petrus (Hand. 4:12 #Ac), Paulus (Fil. 2:9-11) en Johannes (1 Joh. 5:20), eenparig getuigen. In den enigen naam Jezus is tevens de kennis en de verering des Vaders en des Heiligen Geestes den mensen gegeven.

Hij is en was altoos zodanig naar recht en in de oppermachtige betrekking Zijner Voorzienigheid. Zijn koninkrijk heerst over alles, en niemand is van Zijn gebied uitgesloten, maar hier wordt beloofd, dat Hij zodanig zijn zal, die dadelijk bezitting van de harten Zijner onderdanen neemt. Hij zal van allen voor Koning erkend worden in alle plaatsen. Zijn gezag zal erkend worden, en men zal zich daaraan onderwerpen en verbintenis aan Hem zweren.

10. Dit ganse land van het eeuwige Kanaän, waarin des Heeren verlost en geheilgd volk woont, zal dan zijn omgekeerd, het zal rondom als een vlak veld gemaakt worden, alle bergen zullen worden vernederd en effen gemaakt, maar ook vruchtbaar en bloeiende zijn, van Geba (= heuvel) (Joh. 18:24) tot Rimmon (= zeer hoog) toe, zuidwaarts van Jeruzalem (Joz. 15:32) tussen welke beide plaatsen zich nu een hoog berg- en rotsachtig landschap bevindt, welks

bergen veel hoger zijn dan Zion. En zij, Jeruzalem, het middelpunt van het rijk Gods in heerlijkheid, zal uit- en inwendig verhoogd zijn (Micha 4:1), en zal niet meer door de Heidenen worden vertreden, maar in hare gehele vroegere uitgestrektheid bewoond worden in hare plaats, zo verre zij ten tijde van David en Salomo zich uitstreckte, van de poort van Benjamin of Efraïm in den noordelijken muur af, tot aan de plaats van de eerste of oude poort aan den noord-oosthoek der stad (Neh. 3:6), tot aan de Hoekpoort aan den anderen of noordwesthoek (2 Kon. 14:13) toe; en aan de andere zijde van den toren van Hananeël (= genadig door God gegeven) aan den noordoosthoek, tot aan des konings wijnbakken toe, nabij de koninklijke tuinen aan de zuidzijde (Neh. 3:1 en 15), zodat van het oosten naar het westen, van het noorden naar het zuiden alles in de stad nieuw en heerlijk zal zijn.

11. En zij zullen daarin eeuwig wonen; de bewoners der stad zullen heilig en zondeloos zijn, en er zal gene verbanning, geen vloek des Heeren meer zijn, zodat zij enig gericht zouden moeten vrezen; want Jeruzalem zal zeker tegen alle vijandelijke aanvallen wonen, en nooit weer verwoest worden (Jes. 65:18 vv. Openb. 22:3)

"De aaneenknoping van de gedaante der toekomstige heerlijkheid van het rijk Gods met het beeld der toenmaals aanwezige, grotendeels nog in puin liggende stad, had voor de eerste lezers van Zacharia iets bijzonder vertroostends en verheffends; zij erkenden daardoor, dat door Gods genade dezelfde stad, welke nu in een kommervollen tijd met moeite werd opgebouwd, eens de verheerlijkste koningin aller heidenen zou worden. Maar zij wisten ook, dat deze eenheid van het tegenwoordige en toekomstige Jeruzalem niet in de ligging en ruimte der poorten, der torens en koninklijke persbakken, of in de stof van kalk en stenen, maar in de geestelijke eenheid en persoonlijkheid van Jeruzalem, als de stad en de gemeente Gods bestond. " Eerst de ondervinding van deze laatste dingen zal het ons kunnen doen begrijpen, op welke nu voor ons ondoorgrondelijke wijze de Heere, die Zijn volk overeenkomstig Zijn eeuwig raadsbesluit verkoren heeft, en daaraan Kanaän met Jeruzalem als het land der rust in God gegeven, eens Zijne eeuwige gedachten in de aardse verhoudingen zal verwezenlijken, zodat het hemelse en aardse, beeld en voorwerp, het eeuwige en tijdelijke of in ruimte beperkte met elkaar geheel overeenkomen.

Nadat de Heere de werking der reddende verschijning des Heeren (vs. 4-7) voor Jeruzalem (vs. 8-11) geschilderd heeft, gaat Hij nu terug tot het eerste doel dezer verschijning, den strijd van God tegen de heidenen, en schildert hij de bestraffing der heidenen, die zich tegen Jeruzalem hadden verenigd, het hadden ingenomen en verwoest (vs. 2).

De Heere wil Zijn volk soms na lange beroeringen zelfs ene verlossing geven uit hun ellenden, zowel als hun voor het verderf bewaren in hun ellenden, wanneer deze hen overkomen; en ofschoon de Kerk niet altijd zo behandeld wordt, zo is zij nochtans de plaats van de grootste veiligheid om in te wonen van de wereld, en daar ook des Heeren volk, met de grootste vrijmoedigheid, het gevaar van enig lot, dat haar kan overkomen, ondergaan mag.

12. En dit zal de door God onmiddellijk over u gezondene plage zijn, waarmee de HEERE al de volken (vs. 3) plagen zal, die tot verdelging van het rijk Gods van de aarde tegen Jeruzalem krijg gevoerd, het veroverd en verwoest zullen hebben; Hij zal ten gevolge van ene

verwoestende pest, welke onder hen woedt (Jes. 37:36), eens iegelijks vlees, daar waar hij op zijne voeten staat¹⁾, terwijl hij reeds aan 't overige des lichaams aan den dood en de verrotting is overgegeven, doen uitteren, en eens iegelijke ogen, waarmee hij in begeerlijkheid en boosheid den weg naar Jeruzalem en de zwakke plaatsen der stad bespiedt, zullen uitteren in hun hollen, en eens iegelijks tong, waarmee hij tegen den Heere en Zijne heiligen smaadheid gesproken heeft, zal in hunnen mond uitteren.

1) Wij zouden zeggen, "daar zij staande en gaande zijn. "

13. Ook zal het te dien dage geschieden als ene verdere straf over hen, dat er een groot gedruis, verblindend en algemene verwarring van den HEERE onder hen zal wezen, gelijk Hij op voorafbeeldende wijze den Ammonieten en Moabieten onder Josafat en meermalen gedaan heeft (2 Kron. 20:23. Richt. 7:22. 1 Sam. 14:20 zodat zij, een ieder menende dat het zijn vijand is, zijns naasten hand zullen aangrijpen, en eens ieders hand met het zwaard zal tegen de hand zijns naasten opgaan om hem den doodslag te geven (Ezech. 3:21),

14. Zo zullen alle deze vijandelijke legerscharen tot op den laatsten man volkomen worden vernietigd. En ook zal Juda en dat zal het derde middel der bestraffing des Heeren tegen hen zijn-als een verlost, met krijgshaftigheid toegerust volk van God te Jeruzalem strijden, en het vermogen aller Heidenen rondom zal als een buit uit dezen laatsten groten strijd verzameld worden rondom het rijk van God en Zijn middelpunt Jeruzalem, goud en zilver, en klederen in grote menigte 1).

1) Drieërlei plagen tegen de vijanden worden hier genoemd. Vooreerst dat zij bij levende lijve zullen uitteren, vervolgens, dat de Heere God onder hen een panischen schrik zal verwekken, zodat de een in den ander een vijand zal zien en zij elkaar zullen doden, en ten derde, de Joden zelf tegen de vijanden zullen optrekken en hen verslaan.

Hiermede wordt niet op bijzonderheden gedoeld, maar in het algemeen aangegaan de volslagen vernietiging der vijanden Gods en van Zijn volk, namelijk van hen, die niet tot God zich bekeren.

Over hen, die tot God zich bekeren, wordt in de volgende verzen gesproken.

15. Alzo zal ook de vernietiging der vijanden ene zo volledige zijn dat de plage ook ene der paarden, der muilen, welke den volken tot rijdieren dienen, der kemelen en der ezelen, welke hun tot wegvoeren van goederen en van buit dienden, en aller beesten zal zijn, die in diezelfde heirlegers geweest zullen zijn, gelijk gener plage geweest is, zij zullen allen op die wijze omkomen, en zij zullen door pest en zwaard en onderlinge vernietiging worden uitgeroeid.

16. En het zal geschieden, dat al de overgeblevenen van alle Heidenen, allen, die niet door des Heeren gericht zijn weggenomen, die tegen Jeruzalem zullen gekomen zijn, ene gehele verandering zullen ondergaan. Zij zullen voor Jeruzalems muren, misschien ten gevolge van de grote aardbeving en de wonderbare redding van Gods volk en de verschijning des Heeren, van hun vijandschap afstand doen, en tot kennis der waarheid komen, of hadden reeds in hun

land alle vijandschap tegen den Heere afgelegd, die zullenverschoond worden, en zich van harte tot den Heere bekeren, en nog ter elfder ure in het rijk Gods ingaan, dan zullen zij van jaar tot jaar naar Jeruzalem optrekken a), om daar aan te bidden den Koning, die daar in zichtbare heerlijkheid onder Zijn volk woont, den HEERE der heirscharen als den alleen waren God, in wien zij heil en leven hebben gevonden, en om te vieren het feest der loofhutten als eeuwig dank- en vredefeest daarvoor, dat de Heere ook hen van de dwaalwegen der afgoderij en der goddeloosheid tot erkenning der eeuwige waarheid heeft gebracht.

a) Jes. 66:23.

Reeds onder het Oude Verbond was het loofhuttenfeest een schaduwbeeld der zaligheid in het rijk van God. Het was vooral een jaarlijks dankfeest voor Israëls genadige bewaring op zijnen tocht door de woestijn, en voor zijne inleiding in het beloofde land vol heerlijke goederen. Wanneer echter eens dit rijk des vredes zelf zal zijn gekomen in het nieuwe Jeruzalem, zo zal de schaduw voor de werkelijkheid zijn geweken, en Israël zal dan op het nieuwe eeuwige loofhuttenfeest danken, dat de Heere door Zijne barmhartigheid in Christus het uit alle dwaling en uit ongeloof en uit al de gevolgen daarvan in de heerlijkheid en in de eeuwige rust heeft geleid. De bekeerde heidenen zullen zich in alle opzichten aan die viering aansluiten, want zij zullen nog voor de bijzondere barmhartigheid Gods te danken hebben, dat ook zij tot kinderen van Abraham zijn aangenomen, en in het eeuwige Kanaän, in het rijk des vredes onder den Goddelijken Koning Jezus Christus zijn aangenomen.

17. En het zal geschieden, zo wie van de geslachten der aarde zich niet tot den enigen God en Verlosser zal bekeren, en niet zal optrekken naar Jeruzalem, om den Koning, den HEERE der heirscharen, te aanbidden, zo zal er over hen lieden geen regen 1) wezen, maar zij zullen alle goederen der genade, ook de lichamelijke, verliezen.

1) Regen is beeld van de genade Gods, van de zegeningen des Geestes. Uitgesproken wordt hier derhalve, dat, wie niet tot het geestelijk Israël bekeerd zijn, maar Heidenen zijn gebleven, niet mede zullen bedeeld worden met de genade Gods met de zaligmakende werken des Geestes, en dat daarom voor hen geen plaats is in het heerlijk Koninkrijk Gods. De eeuwige verwerping der goddelozen wordt hier reeds uitgesproken.

18. En, daarentegen zal geen volk op aarde, ook niet het allervijandigste, van de goederen van het Godsrijk zijn uitgesloten, wanneer het den Koning daarvan aanbidt en Zich aan Zijn volk aansluit, indienechter bijv. het geslacht der eertijds zo bitter vijandige Egyptenaren, over dewelke de regen niet is, niet zal optrekken, noch komen, om te aanbidden, zo zal die plage over hen zijn, en ook hun zo vruchtbaar land zou tot ene onbewoonbare woestijn worden, die plage, met welke de HEERE die Heidenen plagen zal, die niet optrekken zullen om te vieren het feest der loofhutten in het rijk des vredes.

19. Dit, de wegneming van den zegen en van de vruchtbaarheid hunner landen door droogte, zal de straf der zonde der Egyptenaren zijn, mitsgaders de zonde aller Heidenen, die niet optrekken zullen, om te vieren het feest der loofhutten, maar in ongeloof en goddeloosheid volharden.

20. Te dien dage zal al het onheilige, onreine en zondige uit het rijk van God zijn afgezonderd, en volkomen heiligheid alles vervullen. Zelfs op de bellen der paarden, welke men deze tot versiering pleegt om te hangen, en die dus met den godsdienst geen het minste verband hebben, zal staan: DE HEILIGHEID DES HEEREN, 1) even als op des hogepriesters gouden hoofdband geschreven was. Het onderscheid tussen meer en minder heilig zal niet meer zijn. En de potten in het huis des HEEREN, waarin men met offervlees kookt, zullen zijn als de sprengbekkens, in welke men voor het brandofferaltaar het bloed der offerdieren opvangt.

1) De tuigen hunner paarden zullen aan God toegeheiligd zijn. Op de bellen der paarden zal gegraveerd zijn de Heiligheid des Heeren. De paarden, die in den oorlog gebruikt worden, zullen niet langer tegen God en Zijn volk gebruikt worden, gelijk zij gedaan zijn, maar voor Hem en hun. Hun oorlogen zelfs zullen heilige oorlogen zijn, hun krijgsherauten zullen onder Gods banier dienen. Hun helden, die in statie rijden met ene prachtige houding, zullen het hun grootste ere rekenen, met hun eergenietingen God te vereren. De Heiligheid des Heeren zal op de garelen hunner wagenen en paarden geschilderd zijn, gelijk de groten soms hun wapenschild met hun zinspreuk op hun doeken geschilderd hebben.

De bellen der paarden, welke bestemd zijn, om hen te verlevendigen op hun reizen, en om kennis te geven van hun aannadering, zullen de Heiligheid des Heeren op zich geschreven hebben, om te betekenen, dat dit het is, welke op ons zelve invloed hebben moet, en waarvan wij belijdenis moeten doen bij anderen, waar wij ook gaan.

21. Ja niet alleen de kookketels in den tempel des Heeren, maar ook al de potten in Jeruzalem en daarbuiten in Juda d. i. in het land en het volk van het rijk der heerlijkheid rondom, zullen den HEERE der heirscharen heilig zijn, even als vroeger het allerheiligste, zodat allen, die offeren willen, zullen komen, en van dezelve, namelijk van hun eigene kookketels, nemen, en in dezelve het heiligste maal, dat zij in gemeenschap met den Heere willen houden, koken, en er zal a) geen met vloek beladene, zo als eertijds de Kanaäniet, die hier en daar nog onder Israëel tot hiertoe woonde, meer zijn; geen zodanige of daaraan gelijke zal in het huis of het rijk des HEEREN der heirscharen, te dien dagewezen.

a) Jes. 35:8. Joël 3:17. Openb. 21:27; 22:15.

Jeruzalem zal eens herbouwd worden en de stad des vredes zijn, al de vijanden der kerk gefnuikt, of onder den Heere gebracht en tot Zijnen dienst geleid. Zo iemand dat niet wil, en zich tegen Hem verzet, en den raad Gods tot zijne zaligheid versmaadt, het zal zijn dat zij geen dageraad zien zullen. Als dan maar de heiligheid des Heeren onze sieraad zij, en de sieraad van ons Christendom meer en meer worden mocht, als maar alles, onbepaald alles den Heere gewijd zij, dan zal Hij ook door allen geëerd en gediend worden, en Hij zal er voor zorgen, dat er ten laatste in Zijne gemeente en in de harten van Zijn volk geen enkele Kanaäniet meer wezen zal. Zien wij gelukkige en heerlijke dagen tegemoet, dan mogen zij al in onzen leeftijd niet aanlichten, zij komen voor ons of voor onze nageslachten zeker en gewis. Als Hij, die van den Olijfberg ten hemel voer, en die het boek van Gods raadsbesluiten

in handen houden, daartoe opstaat, dan zal het licht rijzen uit de duisternis, en alles wat door den mond Zijner heilige Profeten en Apostelen gesproken is, zal gewis vervulling bekomen.

Het onderscheid tussen heilig en profaan zal alleen dan ophouden, wanneer de zonde en zedelijke onreinheid, welke dit onderscheid in aanzijn riep, en de afzondering en bijzondere heiliging der voor den dienst van God bestemde dingen nodig maakte, geheel zal zijn opgeheven en uitgedelgd. Dit onderscheid weg te nemen, de uitdelging der zonde te bewerken, en het door zonde ontheiligde weer te heiligen, was het doel der goddelijke inrichtingen. Tot dat einde werd Israël van de volken der aarde afgezonderd, om het tot een heilig volk op te voeden en tot bereiking van dat doel was het ene wet gegeven, waarin de scheiding van het heilige en profane door alle zaken heenging. Dit doel zal het volk van God eens bereiken; door het gericht zal de zonde met hare gevolgen worden uitgedelgd. In het voltooide rijk van God zullen gene zondaars meer zijn, maar enkel rechtvaardigen en heiligen.

Met dit blij uitzicht, dat de Heere eens van Zion uit als Koning over Zijn heilig en gezegend verbondsvolk zal heersen, dat aan Zijnen scepter ook de heiligen zullen onderdanig zijn, dat alles in dienst van den Heere zal staan en heilig zal worden, en dat de zondaars uit de gemeente der rechtvaardigen zullen verwijderd zijn-met dit vrolijk uitzicht eindigt het Boek van Zacharia's profetie.

Wat nu ten slotte de vervulling dezer profetieën aangaat, zo vinden wij ook bij deze het algemeen karakter der Oud-Testamentische profetie, volgens welke zij de gebeurtenissen in de ontwikkeling van het Godsrijk niet na elkaar in de historische op elkaar volging, maar naast elkaar ziet, zodat de meest verwijderde met de naast bijzijnde binnen dezelfde lijst op hetzelfde beeld zijn gezien.

Een Godsstaat, waarvan al de vijanden na heftigen strijd zijn beteugeld; waarvan al de burgers van bescherming verzekerd met overvloed gezegend, tot feestelijke vreugd zijn geroepen, waarvan geheel de inrichting, tot in de minste bijzonderheden toe van het maatschappelijk en huiselijk leven rein is en God gewijd; en die eindelijk in dezen zijn heerlijken toestand tot verenigingspunt strekt voor alle andere volken, ziet daar het laatste en hoogste, wat de Geest door Zacharia verkondigt.

Uit deze laatste verzen blijkt het zo glashelder, dat de Heere God door den Profeet laat aankondigen de heerlijkheid van het nieuwe Jeruzalem, waar niets zal inkomen dat verontreinigt. Christus Jezus zal alle de ergernissen verbannen uit Zijn Koninkrijk. Hij zal de tarwe verzamelen en het onkruid met onuitblusselijk vuur verbranden.

Dan zal het één heilige Gemeente zijn, de nieuwe aarde onder den nieuwe hemel, waarop gerechtigheid woont.

SLOTWOORD OP HET BOEK ZACHARIA.

In het jaar 520 vóór Christus tot het profetischen ambt geroepen, was den Profeet Zacharia opgelegd, het teruggekeerde volk Gods in Juda en Jeruzalem te wijzen op het gevaar, dat hen

dreigde, omdat het aan Gods beloften ging wanhopen, of in eigengerechtigheid en werelddienst zich verliep.

Hij ontving daarom den last des Heeren, om de heerlijkheid des Heeren HEEREN te verkondigen, die Zich in den loop der eeuwen zou openbaren en hare voleindiging zou vinden in de volle openbaringe Gods in het hemelse Jeruzalem.

Daartoe ontving hij zijne nachtgezichten, maar ook wat de Heere hem verder door Zijn Geest openbaarde, hetwelk niet zelden van onuitputtelijke diepte is.

Zoals bekend is, hebben uitleggers van oude en nieuwe tijden getracht aan te tonen, dat Hoofdst. 9-14 niet van onzen Profeet is, maar door een ander is geprofeteerd of geschreven.

Men grondt zich dan vooral op het feit, dat de Profeet in de eerste acht hoofdstukken in den eersten persoon spreekt en in de andere niet, en tevens hierop, dat taal en stijl van de laatste zes aanmerkelijk verschillen.

Indien het echter een feit is, en het is een feit, dat de vaststelling van den Kanon slechts enkele tientallen van jaren heeft plaats gehad na den dood van Zacharia, en men dus ook toen van hem nog gewisse historische overleveringen had, dan is dit reeds, op menselijke wijze geredeneerd, reden genoeg, om met de Kerk van latere eeuwen, al de hoofdstukken aan dezen Profeet toe te kennen.

En wat het verschil, vooral in stijl en profetische vlucht betreft, ook dit bezwaar is niet moeilijk op te lossen, indien men er mede rekent, dat dit ook bij andere schrijvers wordt aangetroffen en geheel samenhangt met het onderwerp wat behandeld wordt.

Het was ook voor Zacharia bewaard, om door den Heiligen Geest geïnspireerd, de toekomstige dingen te verkondigen, een vergezicht te geven in de volle ontplooiing van de heerlijkheid Gods, in het volkomen heilig stellen van de Kerk, die zalig wordt, tot troost en vertroosting van alle Gods kinderen van alle eeuwen.